

1936/37 complet
Anul III. Nr. 12 și Anul IV. Nr. 1 | Decembrie 1936—Ianuarie 1937.

STÂNĂ

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

Cu toate debaterile celui de al 29-lea
congres al oierilor ținut la 21 No-
iembrie 1936 în orașul Târgu-Jiu

lipst. nr. 9-

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEAN

*

Redacția și Administrația: Poiana-Sibiului, Jud. Sibiu

„STÂNA“

ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

APARE ÎN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:	
Pe un an	Lei 100
Pe 6 luni	„ 60
Exemplarul	„ 10

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
POIANA-SIBIULUI
JUDEȚUL SIBIU

CUPRINSUL:

Al 2-lea congres al oierilor din întreaga țară	<i>Nic. Muntean</i>
Cuvânt de deschidere	<i>Nic. Muntean</i>
Creșterea oilor la noi	<i>Prof. Ioan Oțoiu</i>
Problema laptelui de oaie în țara noastră	<i>Dr. Ioan Dăncilă</i>
Fondul de valorificare al produselor oierești	<i>Drd Ion L. Apostoloiu</i>
Valorificarea lânii	<i>Nic. Muntean</i>
Legea oieritului	<i>Nic. Muntean</i>
Revista „Stâna“	<i>Victor Cosma</i>
Dare de seamă asupra situației bănești a Uniunii în anul expirat . . .	<i>Ioan Șerb</i>
Doleanțele oierilor din regiunea Covasna-Treiscaune prezentate de reuniunea oierilor din Covasna . . .	<i>Ioan Ciangă</i>
Doleanțele oierilor din Mehedinți prezentate de reuniunea oierilor din Titerlești	<i>Nic. Bistriceanu</i>
Moțiunea	* * *
Pagina „Uniunii oierilor din întreaga țară“	* * *
Pagina economică	<i>Dr. Ioan Dăncilă</i>
Informațiuni	* * *

Al 2-lea congres al oierilor din întreaga țară.

Nic. Muntean.

În conformitate cu hotărârea primului congres ținut la Sibiu în anul 1935, al 2-lea congres al oierilor români, organizați în asociația profesională „*Uniunea oierilor din întreaga țară*”, s'a ținut la 21 Noiembrie 1936 în Târgu-Jiu, oraș de munte, centru de viață românească, al cărui nume este scris cu mari litere de sânge în istoria întregirii neamului și asupra căruia plutesc, învăluindu-l în aripile lor ocrotitoare, sufletele marilor Tudor Vladimirescu și Ecaterina Teodoroiu.

Strigătul de îndemn la unire, muncă și luptă solidară al „*Uniunii oierilor din întreaga țară*” a avut răsunet. El a fost auzit, ascultat și urmat.

Chemării lui au răspuns cum se cuvenea oierii din toate părțile țării: din Oltenia, Muntenia, Moldova, Basarabia, Dobrogea, Ardeal și Banat.

Prin prezența lor au ținut să dea dovadă, că deși risipiți pe întreg cuprinsul țării, *oierii sunt un corp perfect încheșat în cadrele „Uniunii oierilor din întreaga țară”, un suflet, o inimă și o voință!*

Mândrii pe trecutul lor și conștii de importanța ce au ca factori de producție, hotărâți a-și continua ocupația strămoșească *oieritul*, ei s'au adunat la Târgu-Jiu ca prin sfat înțelept să-și deschidă lăsațoare luminoasă și altă soartă să-și croiască; cea pe care o merită cu prisosință ca români și profesioniști românești ale cărei produse stau la locul de cinste, alături de pâinea cea de toate zilele!

Au venit mulți — peste 2000 — dela șes, deal și munte ca prin participarea lor să întărească adevărul, că oierii uniți în singura lor asociație, care este „*Uniunea oierilor din întreaga țară*” sunt o mare putere socială și economică, o forță, care în nici un chip și sub nici un motiv nu se va mai lăsa încătușată.

În vederea celui de-al 2-lea congres încă de Vineri, 20 Noiembrie, au început să sosească cu trenul, autobuzele și pe jos grupuri, grupuri de oieri din diferite județe ale țării.

Sâmbătă, ziua congresului, de dimineață orașul avea înfățișare de mare sărbătoare.

Din toate părțile se îndreptau spre locul de adunare oieri și oierițe îmbrăcați toți în prea frumosul lor port strămoșesc.

Nu știau privitorii ce să admire: sănătatea fizică, obrații roșii din cari stau să țâșnească picuri de sânge, ochii scânteietori, vioiciunea, cântecul de fluier sau frumusețea portului atât de românesc și pitoresc al oierilor, femeilor și fetelor lor, care le prindea atât de minunat trupurile pline de viață.

Căciula rotată, pălăriuța mică, cojoacele și pieptarele albe ca zăpada ale bărbaților, precum și cojocelele și pieptarele măiestrit lucrate ale femeilor și fetelor au fost deopotrivă și mult laudate.

Nu pe puțin i-am auzit exclamând cu nefățărîtă mândrie: „*Ce frumoși sunt!*”. „*Ce port minunat au domnule!*”. „*Nu te mai sature a-i privi!*”. Și lacrimi de bucurie le umezeau ochii în deosebi pe ai acelora dintre orășeni, cari nu-și ascund, ci se mândresc cu originea lor ciobănească!

Fiecare oier era vesel, mândru și conștiu de rostul lui în Târgu-Jiu. Se cetia pe fețele tuturor încrederea în ei și într'un viitor mai fericit. Oboseala și suferințele de tot felul n'au putut creta o cât de neînsemnată urmă pe fețele lor înbușurate.

De dimineață s'a oficiat la catedrală un scurt serviciu religios.

La ora 10¹⁵ coloana oierească rânduită pe județe și comune cu steaguri și table frumos împodobite, având în frunte muzica Reg. 18 inf. se pune în mișcare cu direcția Mormântul Eroinei Ecaterina Teodoroiu, care este între catedrală și primăria orașului.

Ajunsă în dreptul scumpului mormânt coloana s'a oprit. Din fruntea rândurilor se desprind 4 oierițe din 4 județe, și înaintând au depus o jerbă de flori pe mormântul aceleia, care a înscris cu sângele ei — nu cu vâpseli și lux — în istoria țării la loc de cinste numele femeii române.

Muzica a intonat rugăciunea.

Toată lumea se ruga descoperită. Lacrimi de mândrie și recunoștință umplură ochii tuturor.

A fost un moment cu adevărat solemn!

Ciobanii țării se închinau, cu sufletul lor curat, memoriei Eroinei Ecaterina Teodoroiu și făceau legământ sărbătorec ca la nevoie întocmai ca ea să-și apere glia strămoșească!

De pe treptele primăriei au primit apoi defilarea oierilor Dnii: Ministru M. Negură, Nic. Muntean președintele Uniunii oierilor și parlamentarii județului.

S'a defilat majestos și în ordine desăvârșită, fapt recunoscut și subliniat de toți cei prezenți.

Abia terminase sfârșitul coloanei defilarea și capul, care străbătuse câteva străzi de mult ajunsese la Monumentul lui Tudor Vladimirescu, care trădat fiind a plătit atât de scump încercarea de desrobire a țăranului român, pe care el l-a iubit cu atâta căldură și ale cărui suferinți l-au revoltat atât de mult.

Aici s'au desprins din fruntea coloanei 4 oieri invalizi de război din 4 județe, cari plângând au depus o jerbă de flori la Monumentul Marelui Tudor.

Muzica intonează rugăciunea.

Toată oierimea se roagă descoperită!

Alt moment, tot atât de solemn.

Oierii țării se închină memoriei celui, care ne mai putând suferi umila situație de robi a românilor în țara lor, s'a ridicat cu oaste contra asupritorilor.

Azi liberi, oierii fac și aici legământ sărbătorec să-și păstreze cu orice preț libertatea răscumpărată cu atâtea jertfe și pecetluită cu râuri de sânge.

Deaici coloana s'a îndreptat spre sala teatrului comunal unde s'a ținut al 2-lea congres al oierilor.

La ora 11¹/₂ în fața sălii pline până la refuz i-a cuvântul

Dl Ion Giugiulan președintele reuniuni din Novaci—Gorj și vice-președinte al Uniunii Oierilor.

În alese și bine simțite cuvinte d-sa salută pe congresiști în numele oierilor din Gorj și județele Olteniei. Mulțumește conducerii Uniunii pentru marea cinste ce-a făcut oierilor olteni alegând ca loc pentru al 2-lea congres al Uniunii oierilor orașul Târgu-Jiu.

Se adresează dlui Ministru M. Negură al cărui sprijin binevoitor îl cere pentru oierii țării.

Asigură pe dl N. Muntean președintele Uniunii de concursul întreg al oltenilor, incredințându l, că pe drumul apucat va avea alături de d-sa pe toți câți se mândresc azi a fi continuatorii cu cinste ai ocupației strămoșești.

Urmează *dl Nic. Muntean* președinte al „Uniunii oierilor din întreaga țară” al cărui cuvânt de deschidere îl găsesc on. cetitori tipărit în întregime în coloanele revistei.

Dl Dr. N. Hasnaș, deputat de Gorj salută congresul în numele prefectului și al parlamentarilor acestui județ. Admiră energia românească reprezentată de oierii țării. Constată, că numărul de

12 milioane oi, câte are țara noastră, este un număr prea redus în raport cu numărul locuitorilor și întinderea pământului. Iși exprimă convingerea, că nu este greu să se găsească toate mijloacele de incurajare și îmbunătățire a oieritului, precum și posibilitățile de valorificare a produselor acestei profesii pe prețuri remuneratorii și direct prin Uniunea oierilor.

Indeamnă oierii să-și continue ocupația și să se străduiască a face oierit cât mai rațional. Este sigur, că guvernul va da tot sprijinul acestui ram din economia națională.

Asigură congresul de tot concursul parlamentarilor gorjeni.

DI Petru Popeangă președintele federalei „Gorjul” salută congresul în numele cooperativelor gorjeni.

În prea frumoase cuvinte evidențiază trecutul oierilor și stăruie asupra importanței ocupației lor.

DI Ștefan Sadoveanu președintele Camerei de Agricultură aduce salutul producătorilor din județul Gorj.

Felicită pe organizatorii congresului, cari au avut fericita idee de a onora Târgu-Jiul cu un congres economic atât de românesc.

DI Adam Ionescu deputat de Vâlcea mândru pe originea sa oierească spune, că a trăit și cunoaște toată frumusețea vieții de cioban, dar totodată știe și toate năcazurile, greutățile și suferințele împreunate cu această românească ocupație.

Face o scurtă dare de seamă asupra luptei pe care d-sa personal a dus-o în parlamentul țării pentru a asigura oieritului românesc condițiuni de normală dezvoltare.

Regretă, că anume articole din legea pășunilor nici până azi n'au fost aplicate pentru a asigura oierilor primul și cel mai de seamă mijloc de propășire, din care cauză oierii au atât de suferit și oieritul decade.

Promite, că mai mult decât până în prezent va lupta în parlamentul țării, ca dreptate deplină să se facă oierilor, precum cu prisosință o merită în baza trecutului și ca factori de producție de cari țara a avut și va avea totdeauna nevoie.

DI Ing. Lascu delegatul Institutului Național Zootehnic dă sfaturi instructive în legătură cu creșterea și selecționarea oilor și aduce ca exemplu pe crescătorul de vite Dăianu din Mediaș, care prin o rațională creștere și continuă selecționare a izbutit să aibă o vacă, care i-a dat într'un an 9000 litri lapte și pentru care fapt a fost premiat cu Lei 50.000.

Pilda lui Dăianu poate servi de învățătură și oierilor, cari trebuie să tindă a avea oi de rasă, calitativ și nu cantitativ.

Susține, că din cauza lipsei de selecționare produsele oilor noastre sunt inferioare. Mai arată, că în anul 1935 am importat zdrențe și lână în valoare de Lei 650 milioane, deși suntem a 4-a țară din Europa sub raportul oieritului.

Cuvântul dlui Ministru M. Negură.

D-sa spune, că poate nici n'ar fi trebuit să vorbească la această adunare.

Rolul meu — spune Dl Ministru Negură — este să ascult cererile Dvoastră să le cântăresc temeinicia și să le dau împreună cu întregul guvern satisfacția la care au dreptul.

Mai departe declară Dsa, că cunoaște oierii mai de mult.

A luat parte anul trecut la primul congres, mai zilele trecute la o adunare în Sibiu. „Cunosc multe din cererile Dvoastre“.

In cuvinte pline de însuflețire, îndemn și convingător, stăruie, ca oierii să se adune până la unul într'un mănunchiu, ca astfel să constituie o putere de stâncă uniți prin organizație. „Dorește și vrea să-i știe tari asemenea betonului, din care vântul nu poate lua măcar un firicel; în care caz fără îndoială soarta oierelor se va schimba mult în bine.

„Cunosc cât este de greu să aduni chiar și pentru lucruri bune oamenii dintr'un singur sat, dar pe oierii risipiți în toată țara! Mergeți mereu înainte pe calea apucată! Cu cât vă organizați mai iute și mai temeinic, cu atât veți câștiga mai din vreme și mai mult.

Am venit aici cu porunca guvernului, ca să aflu nevoile la izvor.

Vă vom face dreptate, căci făcându-vă vă crește curajul și dorul de muncă!“

Sfătuiește oierii ca în cadrul reuniunilor să se organizeze și în cooperative și în al Uniunii într'o federală cooperativă, care să dirijeze activitatea tuturor cooperativelor oierești.

Prin cooperative veți câștiga multe avantagii, spune Dl Ministru.

Indeamnă oierii să-și continue drumul pe cărarea făcută și să pășească pe ea sănătos și curagios; vorba românului pas și popas.

Di Ministru Negură felicită apoi pe dl Muntean pentru opera minunată ce a săvârșit, asigură oierii din partea sa, a guvernului și a dlui Prim Ministru Gh. Tătărăscu de tot sprijinul și că se va face tot ce este cu putință ca să fie ajutată această clasă, adevărații păstrători ai românismului dintr'o parte și alta a Carpaților.

Recunoaște și Dsa, că s'au adus zărențe și lână din străinătate. Indeamnă oierii să nu se mai lase ispitiți de samsari, intermediari și misiți, cari speculează produsele muncii lor.

De încheiere aduce la cunoștința congresului, hotărârea fericită a dlui Prim Ministru Gh. Tătărăscu de a înființa încă în vara viitoare la „Obârșia Lotrului“ o mare „Stână-școală“ în care să se dea cunoștințele necesare prelucrării laptelui și fabricării diferitelor brânzeturi; să producă și valorifice produsele.

Uniți-vă, organizați-vă și fiți siguri de izbândă, își încheie Dl Ministru N. Megură înflăcărata cuvântare.

Dl Nic. Muntean mulțumește Dlui Ministru M. Negură pentru dragostea ce poartă oierilor și gândurile bune de care este animat pentru binele oieritului românesc și-l încredințează de tot devotamentul și recunoștința oierilor țării.

Roagă pe Dl Negură să transmită Dlui Prim Ministru cele mai calde mulțumiri ale oierilor pentru grija ce este hotărât să le poarte și inițiativa pe care a luat-o de a înființa la „Obârșia Lotrului“ prima mare „Stână Școală“.

Își exprimă apoi convingerea, că guvernul se va interesa și va lua măsurile ce se impun pentru a asigura oieritului condițiile de normală dezvoltare și progres.

Se cetesc apoi telegramele cari se trimit M. S. Regelui Carol II și Dlui Prim Ministru Gh. Tătărăscu.

Telegrama către M. S. Regele Carol II:

M. S. REGELUI CAROL II, București.

Oierii din întreaga țară adunați pe plaiurile Gorjului în al 2-lea congres își îndreaptă privirile către Majestatea Voastră rugându-vă a primi ca inimile ce peste secole au păstrat neștirbită comoara specificului național al neamului românesc să bată în acelaș ritm cu sufletul dătător de legitime speranțe pentru noi, al Majestății Voastre.

Să trăiți Majestate!

Președinte: Nicolae Muntean.

Telegrama trimisă Dlui Prim Ministru :

D-LUI PRIM MINISTRU GHEORGHE TĂTĂRĂSCU București.

In clipa când în Târgu-Jiu oierii din întreaga țară s'au adunat pentru a-și spune nevoile grele ce-i apasă, se adresează Excelenței Voastre rugându-vă a salva pe cei cari întrupează trecutul și viitorul acestui neam.

Președinte : Nicolae Muntean.

In cântec de fluier dl Ministru Negură părăsește vădit emoționat congresul.

Se trece la citirea referatelor și discutarea problemelor din ordinea de zi.

Toate referatele le găesc On. cetitori în coloanele revistei în ordinea, care au fost susținute. In legătură cu referatele au luat parte la desbateri între alții: Păr. Brote președintele reuniunii oierilor din Rășinari-Sibiu, Ioan Gh. Papuc președintele reuniunii din Covasna-Treiscaune, Ioan Ciangă secretarul reuniunii din Covasna-Treiscaune, N. Bistriceanu președintele reuniunii din Titerlești-Mehedinți, și O. Balif, etc.

Terminându-se desbaterile la ora 5¹/₂ d. a. dl Nicolae Muntean închide cel de al 2-lea congres al „Uniunii oierilor din întreaga țară” anunțând pe al 3-lea la 21 Noiembrie 1937 în orașul Câmpulung-Muscel.

A fost o zi de sărbătoare, de înălțare sufletească, zi plină de învățăminte și dătătoare de nădejdi pentru oieri.

Cel de al 2-lea congres ca și primul a impus prin ordine, disciplină și cuminenie fapt care a atras atenția și a stârnit admirația privitorilor.

Neuitată cred, că va rămânea pentru oierii prezenți ziua de 21 Noiembrie 1936 când s'a ținut al 2-lea congres al oierilor în Târgu-Jiu, precum neuitată va rămânea și pentru cei din oraș.

Cei cari au luat parte pot mărturisi aceasta.

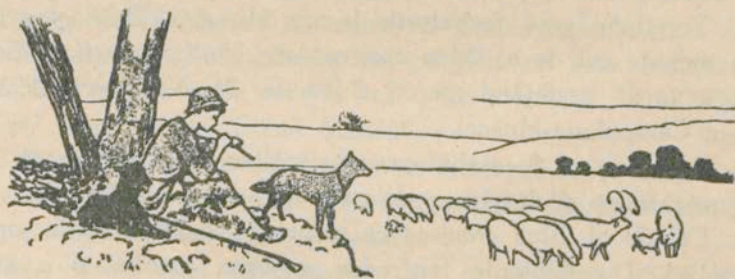
Laudă și deosebită cinste se cuvine celor, cari și-au îndeplinit datorința de onoare și au ascultat de glasul conștiinței lor urmând întocmai strigătul Uniunii, care cheamă la luptă de desrobire pe toți oierii!

Pilda lor cuvine-se să servească de învățătură pe viitor tuturor celor, cari așteaptă să culeagă de unde n'au sămănat și câștige fără să cheltuiască!

Jertfa celor cari au participat la congres servind un interes general credem, că nu va fi zadarnică.

Nădăjduim, că osteneala și cheltuielile^{le} vor fi înzecit răsplătite și vor câștiga pe urma lor toți oierii și cei cari prin ținuta lor nepăsătoare își nesocotesc voit interesele.

Drepturi se câștigă muncind, alergând, cheltuind și luptând, Astfel făcând și noi vom câștiga.

Cuvânt de deschidere

rostit de dl Nic. Muntean președ. Uniunii Oierilor, la al 2-lea congres ținut la 21 Noembrie 1936 în Târgu-Jiu.

Domnule Ministru,

Domnilor,

On. Congres,

Suntem azi în acest oraș leagăn de virtuți strămoșești — oieri de pe toate plaiurile țării — nu pentru a satisface pur și simplu unei îndatoriri prevăzute de un articol din Statutul „*Uniunii Oierilor din întreaga țară*“, sau numai hotărârii luate în primul congres al nostru ținut la Sibiu; n'avem și nu putem fi suspectați de gânduri ascunse, nu vom pretinde imposibilități, ori avantajii în dauna altor clase sau profesii și cu atât mai puțin ne-am adunat aici ca să înmulțim numărul cerșetorilor de fără-mituri, suntem veniți să ne vadă țara românească a cărei temelie am fost și suntem, să ne cunoască ca trup, suflet și inimă și să învețe a ne prețui după adevărata valoare ce am reprezentat și reprezentăm!

Ne-am adunat urmașii ciobanilor români, singurii sămănători de viață românească în pământul strămoșesc să ne sfătuim și ca rezultat al sfatului nostru românesc să cerem cu demnitate conducătorilor de azi și mâine a destinelor neamului și doctorilor cu rețete economice, să țină seama și de nevoile noastre ale oierilor — tulpină a neamului — în raport cu serviciile ce am adus și aducem din punct de vedere național, creștinesc, cultural și social și în raport cu importanța ce am avut și avem ca factori de producție în economia generală a țării!

Suntem azi aici să declarăm sărbătorește și curajos, că situația *vulturului în colivie* și a *viteazului în celulă*, strânși în lanțurile robiei economice, lăsați pradă asemenea unui hoit cio-rilor și corbilor o socotim nedemnă cu noi și tot trecutul nostru.

Pentru răbdarea noastră de veacuri și modestia care ne caracterizează — modestie bazată pe respectul până la divinizare a tot ceea ce este al nostru, din cauza căreia am rămas coada cozii între celelalte clase și profesii — am fost din belșug răsplătiți cu nepăsare și ignoranță.

Credem, că este timpul să se deschidă larg uşile propăşirii celor, cari prin truda lor de toate zilele asigură prosperitatea ţării şi cu trupurile lor graniţele ei însemnate cu râuri de sânge, dăruit fără sgârcenie pământului din care a fost luat; şi să se închidă pentru totdeauna îndrăsneţilor în cele rele, gălăgioşilor din timp de pace, vitejilor de ocazie, laşilor, linguşitorilor, încrezuţilor, mincinoşilor, corupătorilor şi corupţilor, cu un cuvânt tuturor răilor, a căror singură calitate este aceea, că se ştiu învărti; — bate-oar Dumnezeu de învărteală s'o bată, că se prea ne-a făcut de pomână.

Să mai fie lăsaţi pe dinafară toţi cei lipsiţi de tradiţionalul bun simţ românesc concretizat în cuvântul *omenie*, toţi cei cari n'au nimic sfânt în această ţară şi nu urmăresc decât trecătoare interese personale, umplând cu sămânţa lor de burueni puturoase grădina *numai flori a neamului* şi aceea, cari n'au alt merit decât dubioase certificate de origine românească şi toţi câţi prin ţinuta lor nu fac decât să întunece coroana plină de diamante strălucitoare a României pe veci întregite.

Domnule Ministru,

Domnilor,

Onorat Congres,

Am ales oraşul Târgu-Jiu ca loc de sfat din indoitul respect pe care oierii ţării i-l purtăm şi prin el întregii Oltenii.

1. Târgu-Jiul a fost şi este un centru de viaţă curat românească cu adânci rădăcini în trecutul păstoresc al neamului nostru.

2. Colţişorul acesta de pământ românesc ne-a dat viteji, cari în frunte cu Tudor Vladimirescu şi Eroina Ecaterina Teodoroiu brăzdează ca fulgere de lumină strălucitoare istoria atât de întunecată a poporului nostru!

Oierii ţării adunaţi azi în al 2-lea congres al lor în oraşul Târgu-Jiu se închină cu smerenie memoriei martirilor eroilor şi vitejilor olteni, cari prin jertfa lor adusă pe altarul năzuinţelor neamului au contribuit în lăudabilă măsură la întregirea fericită a hotarelor, până unde a răsunat dulcea limbă românească şi fluierul ciobănesc, dând fiiţă vecinică României dela Nistru la Tisa şi dela Ceremuş la Dunăre.

Facem legământ solemn să le păstrăm vii în inimi şi suflete-icoanele lor şi acela că din izvorul de fapte mari al lor ne vom

adăpa totdeauna luând putere ca să păstrăm intactă moștenirea, gata fiind la primul semnal să le urmăm pilda.

Cu jertfe cari umplu de lumină trecutul s'au statornicit hotarele României Mari, prin jertfe, dacă ni se cer, le vom consolida și păstra.

*Domnule Ministru,
Domnilor,
Onorat Congres,*

În congresul nostru de azi cu înfățișare și fond curat național, ne vom ocupa cu probleme pur profesionale, respectând cu strictețe drepturile claselor și profesiunilor dezvoltate ca o necesitate din tulpina care ne mândrim, că am fost noi!

Suntem veniți la acest congres pe cheltuială proprie, aduși fiind nu de trecătoare ambiții personale, susținute cu fonduri suspecte, ci de grija ce datori suntem să purtăm viitorului nostru al oierilor și profesiunii noastre strămoșești oieritului, de ale cărui produse țara nu se poate lipsi.

Nu pentru a arunca cu tină în ceea ce ne este drag și scump, nici pentru a asmuți pe frate contra fratelui din simplu motiv, că el ar avea altă ocupație, sau că trăiește dincolo de deal sau râu, am alergat în acest oraș!

Punând temelie acțiunii noastre iubirea, bazată pe respectul față de tot ceea ce este românesc, ne-am adunat să ne cunoaștem, să întărim legăturile de sinceră prietenie, să dăm dovadă de puterea și voința noastră de a trăi, precum și de forța ce reprezentăm organizați în cadrele „*Uniunii oierilor din întreaga țară*”, singura asociație de breaslă din toată țara; și ca oameni cu luare aminte de soarta profesiunii noastre pe care o vrem cât mai înfloritoare și lipsită de nevoi, să discutăm toate problemele în legătură cu ocupația ce avem, dela a căror înțeleaptă soluționare depinde progresul sau regresul oieritului, bună starea sau pieirea oierilor.

În baza discuțiilor, cari suntem siguri vor impune prin competență și seriozitate, vom lua hotărâri, cari executate întocmai și de toți oierii, susținându-le fiecare în cercul său de activitate să aibă darul a ne impune la locul de cinste între clasele sociale și să ne asigure condițiuni de normală dezvoltare.

*Domnule Ministru,
Domnilor,
Onorat Congres,*

Lăsați în grija sorții, răsfrăți pe întreg cuprinsul țării fără contact între noi, lipsiți de conștiința forței sociale și economice ce reprezentăm, limitat fiecare la nevoile proprii, fără program unic de activitate și fără unitate de vederi, am ajuns de batjocură în casa noastră; pradă drumarilor, pădurarilor, păzitorilor de câmp, agenților, fabricanților, intermediarilor și speculanților!

Oierii din ori care parte a țării unii suntem și aceiași ca structură fizică și sufletească, aceleași doruri ne frământă și aceleași necazuri ne seacă!

Avem un trecut pe care vrem să ne clădim viitorul, altul decât prezentul!

Aceleași interese ne apropie și nimic nu ne desparte!

Ne-a lipsit însă cheagul — sufletul — care să ne adune de prin văi, munți, dealuri și șes și să facă din noi o bucată, un crez cu o voință!

Indurerat de soarta acelora prin care a trăit neamul, a oierilor, — cari ne-au păstrat graiul, credința, portul, cântecele și obiceiurile imprimându-ne prin ele specificul românesc, cari au fost — cum am mai spus — cărăușii ideilor naționale și de unitate a neamului, colindătorii neobosiți cu turmele lor în lung și latul țării, purtătorii făcliei românismului, răspânditorii slovei românești, inițiatorii comerțului, ctitori de școli și biserici, colonizatorii Dobrogei și părinții țării românești — pe care soartă mulți o blestemau din cauza suferințelor de tot felul împreunate cu oieritul, nemulțumit de tratamentul vitreg, care li se aplica, ținută mereu într'o rușinoasă robie economică, am hotărât mobilizarea tuturor forțelor oierești, în fruntea cărora m'am pus pentru salvarea ciobanilor și a oieritului!

Mi-am dat prea bine seama, că lupta nu este ușoară și că în calea propășirii noastre ni se pun voit obstacole de cei cari vor să ne țină mereu în umila situație de robi buni de exploatat!

Mulțimea greutăților ce prevedeam nu m'au descurajat, ci mai tare m'au oțelit.

Cu nădejdea în Dumnezeu, înarmat cu iubirea ce port oierilor din care mă laud că cu cinste fac parte, făcându-mi semnul *Crucii*, am pornit să desfund lăsătoarea părăsită.

Din puterile risipite ale oierilor am zidit cetatea „*Uniunea oierilor din întreaga țară*“, forța pe care ne răzimăm în acțiunea noastră.

Să se știe, că fiecare oier a pus în zidul acestei cetăți o parte din sufletul său!

Sunt mândru să constat azi, în acest cuvânt al meu de deschidere al celui de al 2-lea congres oieresc, că mulțumită acestei forțe a „*Uniunii oierilor din întreaga țară*“ ne-a succes în timpul scurt de un an:

Să redeșteptăm în noi mândria oierească!

Să trezim prin propagandă scrisă și prin graiu viu interesul față de noi și ocupația noastră și veți recunoaște, că de unde până la primul congres eram cu totul neglijați, de atunci încet, dar sigur, s'a format *curent* în opinia publică destul de pronunțat și favorabil nouă!

Se vorbește cu respect în toate părțile țării de oieri, de „*Uniunea oierilor din întreaga țară*“, de nevoile oieritului, și când ne gândim, că numai ca ieri nimeni n'avea un cuvânt bun pentru noi!

Am înaintat moțiunea, memorii, proteste și am făcut fel și fel de intervenții!

Vă întreb: Ce se putea face mai mult într'un timp atât de scurt, numai cu sufletul?

Am dat viață unui corp socotit pierdut!

Până la înființarea „*Uniunii oierilor din întreaga țară*“ înzadar am fi căutat prin ziare și reviste măcar o notiță despre noi!

De când asociația noastră a luat ființă, s'au schimbat mult lucrurile înspre bine. Ziare și reviste se ocupă de noi și ne susțin dreptele noastre revendicări.

Imi fac o prea plăcută datorință și cred, că sunt în asentimentul Dv. unanim să exprim dela acest loc în numele „*Uniunii oierilor din întreaga țară*“ și al tuturor oierilor, cele mai călduroase mulțumiri *preseii*, pentru binevoitorul sprijin ce ne-a dat în acțiunea noastră în frunte cu ziarele „*Curentul*“ și „*Universul*“ din capitală și „*România Nouă*“ din Cluj, de care sprijin rugăm să nu ne lipsească nici pe viitor.

Asigurăm pe D-nii directori Stelian Popescu și Pamfil Șeicaru de toată stima și recunoștința noastră!

Inceputul este îmbucurător și mult promițător, On. Congres.

Adevărat, că multe probleme de acum încolo aşteaptă să fie soluţionate, precum: asigurarea cu păşuni pentru toate anotimpurile, ca să putem face o cât mai raţională creştere a oilor din toate punctele de vedere, înfiinţarea de „Stăni-şcoli” şi lăptării pentru prelucrarea laptelui, punerea bazei unei fabrici de postav, problema valorificării produselor prin noi, cea a creditului oieresc, a unei legi a oieritului, ş. a. m. d.

Să fiţi convinşi că toate, dar absolut toate vor căpăta o fericită deslegare, dacă vom înţelege până la unul să fim devotaţi şi credincioşi soldaţi ai „*Uniunii oierilor din întreaga ţară*”.

O viaţă nouă curat românească: patriotică, culturală, socială şi economică cu rădăcini adânc şi puternic înfipte în trecutul neamului îşi croieşte drum sigur printre cărările atât de întortochiate ale unei vieţi, în special economice, cu timbru românesc atât de spălăcit.

O descătuşare din lanţurile, cari strâng trupul oieritului românesc de atâta amar de vreme zădărniciind orice înaintare, pretinde o luptă continuă şi devotată, bazată pe unirea tuturor oierilor în cadrele „*Uniunii oierilor din întreaga ţară*”, gata la orice contribuţie şi jertfă!

Credeţi cu tărie într'un viitor mai fericit al oierilor şi aveţi încredere desăvârşită în cei cărora le-aţi încredinţat frânele conducerii Uniunii!

Nu neglijaţi a vă organiza în reuniuni, cari sunt micile cetăţi oiereşti şi stâlpii solizi pe cari se reazimă „*Uniunea oierilor din întreaga ţară*”.

Mulţumind Bunului Dumnezeu pentru ajutorul şi grija părintească cu care ne-a ocrotit şi ocroteşte, rugând şi On. Guvern să acorde mai multă atenţie justelor noastre cereri, fără să trec cu vederea a aduce mulţumiri tuturor cari în orice fel ne-au ajutat sau îmbărbătat în străduinţele noastre, dorindu-vă tuturor sănătate, spor şi curaj în cele bune, asigurându-vă Domnule Ministru de tot respectul oierilor şi pe voi fraţi oieri de toată dragostea mea, declar al 2-lea congres al oierilor din întreaga ţară deschis, cu urarea:

Trăiască Oierii şi Uniunea lor!

Creșterea oilor în România.

Conferință ținută la dl prof. Ioan Oțoiu dela Academia Agronomică din Cluj, la Congresul Uniunii oierilor din România, care a avut loc în 21 Nov. 1936, la Tg.-Jiu.

Pământul țării românești este inzestrat de Dumnezeu cu toate bogățiile naturale pentru a se putea face pe el o creștere de animale cât mai înfloritoare.

Găsim fânețe întinse în regiunile deluroase și șesoase și pășuni cu ierburile cele mai aromatice în văile și poenile munților adăpate de nesfârșitele izvoare ce țâșnesc din creeriile acestora. Toată această bogăție a pământului este favorizată de un climat cu umezeală suficientă și căldura necesară.

Grație acestor factori naturali atât de favorabili, creșterea animalelor domestice se face pe o scară foarte întinsă pe pământul României, îndeosebi creșterea oilor ocupă un loc de frunte atât în ce privește trecutul cât și prezentul.

În ce privește trecutul, Românii s'au ocupat cu creșterea oilor încă din timpul plămădăreii lor ca neam pe aceste plaiuri. Pe vechile monumente romane și în scrierile multor autori Romani se găsesc urme și descrieri despre rasele de oi mai răspândite la noi, despre oaia țurcană și țigae.

Dintre diferiții locuitori ai provinciilor românești cu deosebire Transilvănenii și Muntenii s'au ocupat cu creșterea lor.

Mocanii transilvăneni, cum sunt numiți crescătorii de oi din părțile Transilvaniei, având proprietăți prea reduse în țara lor de baștină, încă din cele mai vechi timpuri au fost nevoiți a trece pe Câmpiile Dunării, în jos spre Balcan și la Ost spre vechea Rusie până pe câmpiile Rusiei asiatice, ba înainte de marele războiu mondial îi găsim ca păstori și prin câmpiile bogate ale Americii, ducând cu ei pretutindenea graiul nostru românesc, doina cea plină de duioșie, portul lor pitoresc și obiceiurile lor frumoase, simple și pline de mireasma simplității și a naturalului.

Ocupația lor din vremuri străbune cu această îndeletnicire le-a creat o destoinicie și o reputație de buni crescători de oi astfel, că chiar popoarele dușmane le înlesneau această îndeletnicire.

Nici copleșirea lor de către alte popoare nu i-a putut distruge și înstrăina dela această ocupație astfel că tenacității și rezistenței lor putem mulțumi în mare parte și trăinicia noastră ca neam pe aceste plaiuri dealungul veacurilor precum și păstrarea etnicului nostru specific între tot felul de neamuri cu-tropitoare.

Trecând dela această cercetare istorică a oieritului, care după cum reiese din cele spuse, are pentru neamul nostru o semnificație de cea mai mare importanță, să examinăm această ramură sub raportul importanței ei economice.

După ultimile date statistice în țara noastră avem 11.828.000 de oi.

Comparând acest număr cu numărul oilor din alte țări vedem că suntem țara a 3-a având numai Anglia și Spania un număr mai mare de oi în Europa.

Deasemenea în ce privește numărul oilor pe klm² suntem a 3-a, iar în raport cu numărul locuitorilor suntem a 4-a țară astfel, că în privința numărului oilor ce se cresc în țara noastră stăm aproape în fruntea statelor din Europa.

Nu mai puțină importanță prezintă creșterea oilor din punct de vedere al capitalului ce se găsește investit în ele.

In România sunt 11.828.000 oi, cari se repartizează astfel pe provincii:

Vechiul Regat are	6.533.313
Transilvania	2.780.146
Basarabia	2.290.041
Bucovina	224.663

Majoritatea lor sunt țurcane și corcitură și adică 7.261.000 61'30⁰/₁₀₀
 Țigăi 3.279.000 27'60⁰/₁₀₀
 Restul Merinos, Caracul, Spancă stogoșe, rațca, Carnabat și Friză.

Valoarea acestui material socotind:

10.227.601 capete mari à 450 Lei . . . Lei 4.135.453.000—
 1.600.564 capete tineret à 300 Lei . . . Lei 480.169.200—

Valoarea anuală a produselor:

Lâna Lei 1.320.000.000—
 Brânză Lei 1.956.693.000—
 Miei Lei 1.174.015.800—

TOTAL GENERAL Lei 9.066.331.000—

Această bogăție se mai poate exprima și sub alte forme. Aproape cea mai mare parte a industriei de casă a femeii române, are ca materie de prelucrat, lâna.

Din ea își fabrică cele mai multe haine, ca: țoale, covoare, acoperitoare, sarci, cioareci, șorțe-glugi și alte obiecte necesare în gospodărie.

Produsele oilor, laptele, brânzeturile, carnea sunt alimentele principale din familia țaranului nostru, astfel că pe lângă mămăligă și pâine am putea spune, că aceștia au cel mai mare rol în alimentația lui.

Rezultând din această scurtă schițare importanța covârșitoare ce o are creșterea oilor din viața economiei noastre naționale să cercetăm în cele ce urmează care sunt rasele de oi din țara noastră și ce am putea face pentru îmbunătățirea lor.

Avem rase vechi autohtone și rase importate.

Ca rase autohtone sunt țurcana și țigaia, iar importate avem rasa *merinos*, *caracul* sau *Astrachan* și *oaia friză*.

Natural populația noastră ovină are o înfățișare mai variată prin faptul, că pe lângă aceste rase curate mai avem și amestecuri dela ele cum ar fi *spanca* (*merino* × *țigaia*), *stogoșe* (*țigaia* × *țurcană*), precum și alți corci, pe cari îi producem în vederea diferitelor speculațiuni industriale.

Pentru economia noastră de oi, având cea mai mare importanță cunoașterea raselor locale, să le examinăm mai întâiu pe acestea:

Țurcana.

Este oaia cea mai veche pe aceste plaiuri și se poate numi cu adevărat oaie românească, are o varietate albă și una neagră.

Cei mai mulți scriitori vechi susțin, că ea se trage dela vechea oaie siriană din Asia mică, de unde s'a răspândit în țara noastră, unde prin îngrijire mai aleasă dată de către mocanii noștri (bună de carne și lapte), a devenit mai bună de carne și lapte.

Țurcana neagră este întrucâtva mai căutată cu deosebire în Moldova și Muntenia din cauza blănii negre și frumoasă a mîelului pentru căciuli și a lânii, care se folosește foarte mult în industria de casă, fiind neagră și nemai trebuind a se vopsi.

Examinând mai de aproape însușirile acestei oi constatăm că ea produce *lapte*, *carne* și *lână*.

Producția de lapte propriu zis începe dela înțarcarea mielului și ea se poate ridica în tot decursul verii până la înțarcat la 60—70 litri, din cari se pot fabrica cam 10—12 klgr. brânză.

E o cantitate mică, dar socotind hrana ei destul de puțină și compusă numai din iarbă de pe pășune, producția se poate socoti mulțumitoare.

Natural, unde pășunile sunt mai bune și unde primesc și grăunțe ele dau lapte mai mult.

Mulsul lor se face până la 15 Septemvrie iar în luna Octomvrie se face mârilitul.

În unele părți mârilitul se face în luna lui August, spre a obținea mieii încă în luna lui Ianuarie, când carnea de miel are mare preț și e foarte căutată, totodată brânza ce se fabrică în acest sezon e mai scumpă, deci în general venitul după fătutul din iarnă este mai ridicat.

Această întocmire cere însă o îngrijire mai mare a oilor atât ca hrană cât și ca adăpost în timpul iernii, de aceea ea se practică mai mult la oierile dela marii proprietari sau la unii țărani mai înstăriți, cari au nutreț și au grajduri sau șoproane pentru (adăpostul) adăpostirea oilor în timpul iernii.

Pentru oierii cu turme călătoare rămâne tot fătutul de primăvară cel mai bun și mai potrivit.

Lâna oilor țurcane este mai mult folosită în industria casnică iar restul se prelucră în industrie pentru postavuri obișnuite.

Pielicele mieilor tăiați sunt folosite pentru căciuli și căptușeli la hainele de iarnă.

Prețul lânii țurcane e ceva peste jumătate dela prețul țigăii și socotind numărul cel mare al lor, valoarea ce reprezintă acest produs este destul de mare.

Carnea dela oile țurcane în genere este învelită în mult său cu deosebire de cele îngrășate la pășune, ceea ce influențează calitatea ei. Cu toate acestea poporul nostru consumă multă carne de oaie, cu deosebire la țară.

Am putea susține, că cea mai multă carne folosită de țărănul nostru este de oaie țurcană.

O mare parte din această carne rezultă după mieii, primăvara, care e fragedă, bună și gustoasă, cu deosebire a celor dela lapte.

Mielul de Paște e bucata cea mai aleasă a Românului.

Partea cea mai puțin apreciată a cărnii o formează săul care se folosește cu deosebire în industria săpunului și a lumânărilor.

Din cele spuse despre oaia țurcană rezultă, că produsele ei îndeosebi carnea și lâna ar putea fi îmbunătățite și chiar cantitățile acestora mărite, lâna socotindu-se pe cap cca 2.50 kgr. iar carnea 35 kgr. nu sunt în cantitate prea mare.

Cum se explică aceste fapte? Explicarea nu poate fi decât modul de traiu al acestui animal.

Oi țurcane

Oaia țurcană trăiește între cele mai măstere împrejurări. *Hrana* ei se compune vara din pășune, care deasemenea este, cum dă Dumnezeu și insuficientă iar iarna din paie, pleavă, cocieni, iarbă uscată de pe pășunile neacoperite de zăpadă, frunzar și alte resturi ce rămân eventual dela alte animale.

De obicei înainte și după fătat se mai dă fân și ceva grăunțe oilor pentru creșterea mielului și sporirea laptelui.

Adăpostul lor este necunoscut, doar o împrejmuire de scânduri, un gard împletit din nuele, perdele eventual șirele de paie care le apără împotriva vântului și viscolilor.

Vara secetele cu lunile deasemenea slăbesc și împuținează produsele lor.

Oaia aceasta pe lângă toate lipsurile amintite mai sus dacă totuși ne dă produse în cantitățile arătate este a se abscrie *numai rusticității ei*, adică însușirii de a se menține în bunăstare pe lângă hrana cea mai primitivă și climatul cel mai aspru, tot atâtea însușiri cari timp îndelungat încă o vor recomanda ca oaia cea mai potrivită pentru crescătorii noștri, mulțumindu-se cu ceea ce îi dă mama natură fie ca hrană sau adăpost.

A doua rasă de oi românești este *Oaia Țigae*, care după cum rezultă din datele statistice de mai sus, din punct de vedere numeric, ocupă locul al 2-lea, cifra ei trecând peste 3 milioane.

Ea se găsește mai mult în regiunile de câmpie cu deosebire în *Muntenia* și *Dobrogea*.

Și aceasta are 2 varietăți, *țigaia albă* și *țigaia neagră*.

Cea albă are o greutate dela 40—60 kgr. și cu excepția botului, urechilor și a picioarelor — cari sunt acoperite cu păr negru — corpul lor este acoperit cu lână albă.

Lâna dela oaia Țigae este de o calitate mai bună decât a Țurcanei. Șuvița lânei este mai groasă atât la bază cât și la vârf, este mai scurtă decât a țurcanei iar firul de lână e mai subțire, mai fin, cu 4—6 crețe pe 1 cm linear.

Lâna la pipăit e mai moale și mai bogată în usuc. Toate acestea ne arată, că lână țigăii este mai superioară decât a Țurcanei, din care cauză fabricile noastre din țară o cumpără în cantități foarte mari și bine înțeles cu un preț mult mai mare ca a Țurcanei.

În ce privește celelalte 2 produse, *laptele* și *carnea*, oaia țigăie fiind mai grea, e natural ca să producă mai multă carne și chiar de o calitate mai superioară îndeosebi a mieilor, care e mai săracă în său.

În privința laptelui se consideră cam egală cu țurcana. Cât privește *țigaia neagră*, care se mai numește și *oaia bulgărească* sau *carnabat* — fiind mult răspândită în Bulgaria — ea se deosebește de cea albă, ca fiind mai mică și cu o făptură mai rotunjită.

Are o lână cu fire mai groase, cu mai puțin usuc, adeseori acoperită cu păr pe pânțele astfel, că este și mai puțină și mai inferioară decât a țigăii albe. În privința *cărni* este mai superioară celei albe.

Se îngrășe mai ușor, valorizează mai bine hrana și dă o carne mai bună și mai gustoasă.

Carnea ei era foarte mult căutată în trecut la Țărigrad și Țara Românească făcea un comerț estins cu carnea acestei oi în vechea Turcie.

În ce privește celelalte oi din țara noastră cum este *stogoșă* ea rezultă din încrucișarea celor două amintite, iar *spanca* din încrucișarea Țigăii × Merinos, are o lână mai fină decât a țigăii. Spanca este oaia noastră cu lâna cea mai fină și este foarte răspândită în Dobrogea.

Oaie țigăie

Merinos avem puține vreo 120.000 și se găsește în Dobrogea, Banat și Crișana, are lâna cea mai fină și cam 5 klg. nepălătă.

Este oaia cea mai plăpândă și care numai la un traiu bun se poate crește.

O rasă străină, care începe să fie tot mai mult prețuită de crescătorii noștri, este oaia *Caracul* mai numită în termeni populari și *Astrachan*. Ea se crește în Asia rusească și fiind răspândită la noi mai mult în Basarabia, astăzi aici se găsesc crescătoriile cele mai bune.

Blănurile dela mieii acestor oi sunt foarte frumoase cu un lustru negru și crește în diferite forme, astfel că nu sunt rari blă-

nuri tăbăcite, al căror preț se urcă până la 2000—2500 Lei de bucată.

Dupăce din cele expuse mai sus, se pot cunoaște rasele oilor crescute în țara noastră, rase, cari din punct de vedere al însușirilor unele ar trebui îmbunătățite, să examinăm în cele ce urmează căile, cu ajutorul cărora avem posibilitatea de a le îmbunătății și de a le ridica valoarea lor comercială și zootehnică.

Această examinare se impune cu atât mai mult întrucât tocmai rasele noastre băștinașe au nevoie de îmbunătățire, ele formează numărul covârșitor al oilor din crescătoriile noastre, deci lucrarea de îmbunătățire va avea înrăurirea cea mai binefăcătoare asupra oieritului dela noi.

În firul acestei expuneri am arătat, că unul dintre produsele principale ale oilor noastre este *carnea*.

Să examinăm deci producția de carne și să vedem ce trebuie făcut în această privință. La oi producția de carne poate fi examinată din 2 puncte de vedere:

1. Producția de carne de miel și
2. Producția de carne dela oile adulte.

La noi carnea de miel este foarte căutată și are un sezon destul de lung din luna *Februarie* până la finele lui *Iunie*. Prețul cel mai ridicat al cărnii de miel este iarna, deci — cum am spus mai în sus — acolo unde avem grajduri bune, hrană suficientă nu se poate îndeajuns recomanda fătutul de iarnă în vederea valorizării cât mai bună a cărnii de miel.

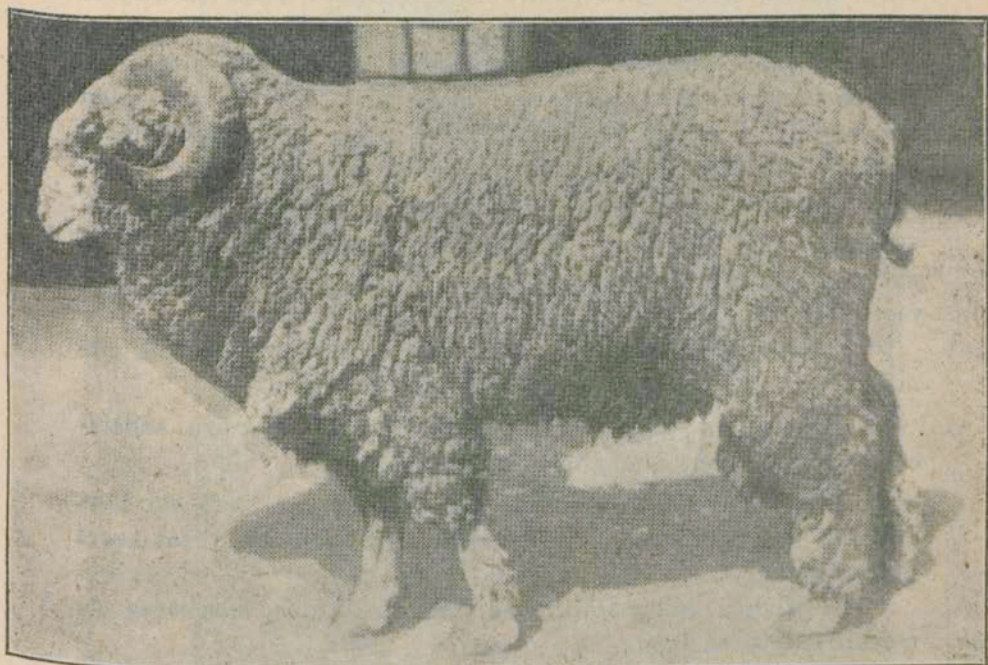
Pentru acest scop ambele rase de oi românești țurcana și țigaia se potrivesc.

Sfatul unora de a curci aceste oi cu rase mai bune de carne din străinătate, spre a obține produși mai buni cu deosebire cârlani sau batali, găsesc că pentru masa mare a crescătorilor noștri de oi nu poate avea mare importanță. Referințele noastre economice deocamdată nu sunt potrivite, cel mult să se facă ici colo încercări spre a cunoaște rezultatele și pe urmă să se urmeze mai departe.

Deocamdată să facem încercările necesare cu oile noastre *îmbunătățindu-le prin ele înșile*. Să alegem oile cele mai uniforme din turmă, cari au un corp mai plin și mai larg, cu o spinare dreaptă, piept adânc și larg, bine-desvoltate înapoi, din acestea să facem o turmă separată, pe cari le vom îngriji mai bine atât cu hrană și chiar cu adăpostul.

Dela aceste oi vom examina apoi în timpul alăptării mieii, cari se îngrășe mai bine, făcând cântăriri la 2—3 săptămâni și la înțarcare și pe aceia cari în timpul și cu hrană egală ne-au dat o greutate mai mare îi vom ținea de prăsilă.

Făcând astfel ani de rândul alegând pentru prăsilă mieluțele și berbecuții, cari se îngrășe mai bine și cari au supt lapte până la 3 luni iar după înțarcare au primit pășunea cea mai bună eventual și grăunțe, vom reuși în vre-o câțiva ani să ne

Berbec Merinos (după Rev. Științ. Vet.)

formăm o turmă cu mult mai bună și mai frumoasă decât au fost strămoșii acestora.

Prođuși din o astfel de turmă aleasă se vor și îngrășa mai iute și vor ajunge și la greutate mai mare, ceea ce natural aduce și un beneficiu mai mare pentru crescător.

Încercări de feliul acesta s'au făcut la noi cu oaia Țigae în Dobrogea obținându-se cârlani la vârsta de 7 luni în greutate de 30—35 kgr., iar la 2 ani în greutate de 90—100 kgr.

Cârlani de aceștia de o greutate între 70—80 kgr., la o

vârsta de 16—17 luni sunt foarte căutați cu deosebire în Franța, unde în 1934, kilogramul de carne de miel se

vindea cu	Lei	74—107
batal cal. I	"	79—92
batal cal. II	"	68—89
oi	"	53—72

Gădesc că pe lângă aceste prețuri face a se depune cât mai multă muncă și osteneală pentru îmbunătățirea țigăii noastre în vederea producției de carne.

Pe lângă carne oile noastre ne mai dau și lână, care e un produs textil de cea mai mare importanță și care după — cum am arătat mai sus este materia primă de cea mai mare importanță în industria de casă a țărancii noastre.

Un mare bărbat de stat a spus, că oaia este animalul domestic cel mai folositor, fiindcă te încălzește și înlăuntru și în afară. Acest adevăr pe jumătate privește tocmai importanța cea mare a lânei.

Examineate din punctul de vedere al producției de lână oile noastre ne dau lână de calități diferite.

Țurcana ne dă o lână potrivită mai mult pentru satisfacerea necesităților populației dela țară.

Țigaia are o lână mai fină potrivită pentru stofe iar lână cea mai fină o dă oaia *Merinos*, din cari cum am văzut avem prea puține.

În privința îmbunătățirii lânei ni se impune întrebarea ce măsuri trebuie să luăm.

În privința Țurcanei vom putea foarte mult îmbunătăți *Țurcana neagră* curcindu-o cu berbeci Caracul sau Astrachan.

Mieii rezultați din această curcire sunt negri, au niște suvițe cu valuri frumoase și strălucitoare, asemănătoare cu ale Caracului curat, astfel că din oaia primitivă primim o blană foarte scumpă.

Această curcire se face azi în multe părți ale țării noastre și ea dă rezultate bune, ridică mult rentabilitatea creșterii oilor.

Tot pentru blănițele mieilor se mai cresc și *țurcanele brumării* cari se vând cu preț destul de ridicat.

Ameliorate și acestea cu *Caracul brumăriu* am putea obține blănițe mai frumoase și mai scumpe.

Lâna țigăii deși destul de fină, pentru stofe mai scumpe se îmbunătățește prin curcire cu oaia *Merinos*.

Corciul între Țigae și Merinos ne dă oaia *Spancă*, ce se crește la noi în Dobrogea și care dă o lână mai bună decât Țigala.

Oaia Caracul cu miel

În măsură ce oile spânci sunt tot mai mult curcite cu *Merinos* lâna lor devine tot mai fină.

În direcția acestei merinosări se lucrează foarte mult în Dobrogea prin berbeci *Merinos-franțuzești* crescuți la oieria statului *Pallas-Constanța*.

Acești berbeci pe lângă o lână mai fină și mai multă (4—5 kgr.) mai au și o greutate considerabilă 70—80 kgr., ceea ce natural e un câștig dublu, corcii vor fi buni de lână și de carne.

Oile acestea cu o predispoziție pentru îngrășare, — întrucât pășunile din Dobrogea sunt cunoscute de oierii noștri ca foarte bune — vor prezenta și avantajul, că carnea lor este mai gustoasă.

În acest sens vor fi îndreptate lucrările în vederea îmbunătățirii oilor noastre pentru lână.

În privința producției de lapte fără indoială, că oile noastre deasemenea prezintă un material foarte variat, deci să discutăm modalitățile de îmbunătățire în această direcție.

Deși producția de lapte a oilor noastre este cam redusă 65—75 kgr. anual, totuși în comparație cu producția de lână și a mielului, laptele respective brânza, ce se obține dela ele formează — *izvorul principal de venit*.

Deja la aprecierea produselor oilor noastre am constatat, că după brânză se realizează un venit de aproape 2 miliarde, deci aproape cât după miei și lână împreună, prin urmare această aptitudine a lor trebuie să o examinăm până în cele mai mici amănunte.

Din laptele oilor noastre se fabrică brânză de calitate diferite, în genere însă în comparație cu alte brânzeturi — fie acestea chiar din lapte de vacă, care precum să știe sunt mai sărace în unt — ea este mai puțin căutată în străinătate.

În anul 1931 s'au exportat din țara noastră 22.931 kgr. de brânză, iar din Danemarca o țară de 4 ori cât Bucovina noastră s'au exportat peste 7.740.000 kgr. brânză.

Aceasta arată, că exportul nostru de brânză este atât de neînsemnat încât această situație trebuie să ne dea de gândit și pentru viitor. Trebuie să aduse jertfele cele mai mari spre a pătrunde cu brânzeturile noastre pe piețele străine.

Pentru acest scop însă trebuie să îmbunătățim modul de preparare al brânzeturilor noastre, fiindcă după sistemul de azi, când fiecare stână își are brânza ei specifică, nu se poate răzbi pe piața străină, care cere o brânză bine fabricată, omogenă și care să se poată păstra timp mai îndelungat.

Că la ce rezultate se poate ajunge prin o brânză de oaie bine fabricată, gustoasă și aromată, ne-o demonstrează mai bine brânza franțuzească numită *Roquefort*, care se exportează în toată

lumea și al cărei kgr. la noi se vinde până la 400 Lei, deci echivalează cu prețul dela 20 kgr. din brânza noastră socotit 1 kgr. cu lei 20.

Desigur, că astfel de prețuri nu sunt de disconsiderat și ele trebuie să trezească și în oierii noștrii îndemnul de a-și îmbunătăți tot mai mult brânza dela oile lor, spre a obține prețuri mai mari.

La acest îndemn ei mai sunt încurajați și de consumul general al brânzeturilor care e în continuă creștere.

După datele statistice în anii:

1921—1925 s'au negociat 269 mil. kgr. brânză pe an, iar în anii:
1925—1926 " " " " " " " " " "

În deosebi Anglia și Germania iar mai nou America importă cantități mari de brânză.

Văzând din cele expuse importanța cea mare a brânzei, deci a laptelui de oaie sub aspect economic urmează să examinăm modalitățile de îmbunătățirea oilor noastre în vederea *majorării producției de lapte*.

Asupra acestei întrebări crescătorii noștrii au păreri, diferite.

Unii susțin, că oile noastre având lapte puțin ele trebuie scurte cu oi bune de lapte cum ar fi *oia friză*, care se crește în părțile nordice ale Germaniei, într'o regiune din apropierea mării nordice, unde sunt pășuni bogate și o climă mai domoală. Oia aceasta dă la an până la 500 kgr. lapte.

Incercările de curcire cu aceasta s'au făcut la Țigaia. Metișii — cum se numesc corciturile dela aceste 2 rase — ținute pe pășuni bogate, hrănite și cu grăunțe și având grajduri călduroase într'adevăr au dat lapte mai mult ba la multe din ele s'au observat, că au fătat câte 2 miei ceea ce înseamnă un beneficiu și în privința numărului mieilor și în privința producției de lapte.

Astfel de încrucișări s'au făcut în Moldova la o moșie a statului *Ferma Laza* și la fabrica de zahăr la Bod cu Țigaia și rezultatele au fost bune, corcii au dat peste 150—200 kgr. lapte.

Cu Țurcana și Friză încă s'au făcut lângă Cluj astfel de curciri.

Dacă împreunările Țigăii cu Friză au dat rezultate destul de bune, nu se poate spune acelaș lucru cu Țurcană. Aceste curciri au dat greș, întrucât crescătorii acestor metiși au uitat, că atunci când împreunăm o rasă bună cu una mai de rând, trebuie ca produșii să aibă traiul rasei celei mai bune. Ori la noi s-a procedat pe de'andoselea și urmarea a fost, că acești corci au

slăbit și au devenit mai puțin rezistenți decât țurcana curată, astfel că au fost expuși la tot felul de boli.

Rezultate mai bune între *Țigaia* × *Friză* s'au obținut tocmai din cauza, că aici s'au dat hrana bună, pășune bogată, adăpost în grajduri, deci condiții de traiu asemănătoare rasei *Friză*.

Prin urmare cu această rasă numai dacă avem aceste mijloace să facem încercare, căci altfel riscăm să aruncăm banii pe gârlă.

Dacă metoda curcirii este destul de riscată avem o cale cu mult mai sigură pentru ridicarea producției de lapte a oilor noastre și aceasta este *alegerea* în decurs de mai mulți ani consecutivi a oilor mai bune de lapte, sau cum se numește această lucrare.

Selecțiunea

La această lucrare vom folosi oile ce le avem în turma noastră și vom căuta să le îmbunătățim prin ele *înșile*, deci nu vom fi nevoiți a introduce rase străine, cari slăbesc și se prăpădesc.

Având o turmă de 500 oi ni se impune întrebarea cum procedăm la alegerea oilor bune de lapte sau cum le-am zice la mătă.

Pentru înlesnirea lucrării, din aceste oi vom alege *ureo sută*, care sunt cunoscute de ciobani, ca mai bune de lapte, de rasă curată și pe acestea le vom *controla asupra cantității laptelui produs în timpul mulgerii*.

La alegerea lor vom mai griji și de calitățile lăinii, ca aceasta să fie de o culoare, să aibă un corp bine conformat, cu piept larg și adânc, spinare și picioare drepte și să fie sănătoase și viguroase.

Oile acestea vor fi numerotate sau încrestate la ureche. Ținând seamă de referințele oierilor noștrii și de organizarea lor în „*Reuniuni de Oieri*” gălesc, că procedeul cel mai bun ar fi următorul :

Să se aleagă de către Comitetul Reuniuni 5—6 turme dela oierii, cari au oile cele mai bune și de rasă curată, din reuniune și cari au și pășuni bune. În turmele acestora să se facă acest control.

Controlul va fi făcut de o persoană angajată de Reuniune, poate că mai bun ar fi *Secretariul Reuniunii*.

Acesta va avea un Registru unde va însemna rezultatele controlului.

Controlul se va face la fiecare stână după suirea oilor la munte când de obicei se înțarcă și mieii.

Acest controlor trece lunar de 2-ori la aceste stâne și anume tot după 15 zile și va măsura laptele de pe o zi dela oile nume-rotate, se va scrie această cantitate în registru în dreptul fiecăreia, pe urmă cantitatea mulsă pe o zi se va înmulți cu 15 (pentru câte zile s'a făcut probă) și astfel procedând pentru tot timpul mulgerii, vom ști la încheierea lactației cât lapte a dat fiecare oaie din cele supuse controlului.

E adevărat, că noi cunoaștem numai laptele muls după în-țarcarea mieilor. Cel supt de miel îl vom calcula din cantitatea mulsă la prima probă înmulțind cantitatea cu numărul zilelor de când e fătat mielul.

Mieii născuți dela aceste oi vor fi numerotați spre a reținea pentru prăsilă pe aceia, a căror mame s'au dovedit a fi cele mai bune de lapte.

Alegând mieluțele și berbecuții dela aceste oi mai bune de lapte pentru prăsilă, fără 'ndoială că turma noastră în noua ge-nerație ne va da mai mult lapte decât au dat părinții lor.

Din berbecii tineri născuți dela cele mai bune oi de lapte proprietariul turmei își va ținea pe cei necesari turmei sale iar restul de berbecuți prin reuniune îi vinde celorlalți oieri, a căror turme urmează a fi îmbunătățite.

Berbecii aceștia, cari vor da urmași mai buni de lapte, vor fi plătiți mai bine spre a fi încurajați crescătorii a continua lucrarea de îmbunătățire.

Această lucrare este *piatra fundamentală la pornirea* îmbunătățirii oilor noastre în vederea sporirii producției de lapte.

În privința acestei lucrări de ameliorare — cum spusei — reuniunea dinpreună cu specialiștii Uniunii au un rol foarte frumos, pe deoparte prin îndeplinirea lucrării de control asupra producției de lapte, pe de altă parte prin ajutorarea crescătorilor de a-și cumpăra acești berbeci aleși.

Cu chipul acesta — bine înțeles — că lucrarea de ameliorare a luat numai *un început*, dar un început sănătos, care desvoltat an de an, va da foloase tot mai bune și ne garantează îndrumarea oilor noastre în vederea producției de lapte pe calea cea bună.

Lucrarea aceasta de îmbunătățire pentru producția de lapte se face azi în multe părți ale țării noastre pentru rasele de vaci ce le avem și rezultatele sunt foarte bune.

Acest procedeu mai are și marele avantaj că rămânem la rasele noastre băștinașe, *țurcana sau țigaia*, care sunt deprinse cu

clima și modul de traiu, ce îl pot da oierii noștri.

Am arătat în cele spuse o parte din mijloacele cu ajutorul cărora putem ridica valoarea oilor noastre, urmează să insist întrucâtva și asupra *hranei*, care are deasemenea o importanță foarte mare.

Englezul spune: „hrană și iar hrană iată mijlocul de a îmbunătăți animalele”. Într'adevăr că poate cu nici un mijloc nu se poate lucra așa de mult la îmbunătățirea animalelor ca cu hrana.

La oi hrana principală o constituie:

Pășunea. Prin rezolvarea pășunilor se rezolvă chestia principală în privința hranei oilor.

Dacă avem pășuni bune oile noastre ne vor da lapte, lână și carne multă.

Dacă acestea sunt de calitate inferioară chiar dacă am avea rasele cele mai bune ele vor slăbi și în scurt timp se vor prăpădi.

O pășune bună se judecă din mai multe puncte de vedere.

Terenul sau locul pășunii pentru oi, să nu fie umed, căci pe un astfel de loc cresc ierburi amare și pe ele găesc oile galbează și alte boale cari le decimează.

Cât se poate să fie stârpiți spinii, ciulinii și scăieții — de pe pășune fiindcă strică și devalorizează lâna.

Pe pășuni oaia să găsească hrană suficientă și bună, compusă din ierburi aromatice.

Pășunatul prin păduri și unde ierburile cresc în umbră nu sporește produsele oilor.

Oile mai pășunează pe ogoare, pe miriști, apoi pe holde primăvara, unde pot găsi hrană suficientă; totuși pe ploaie să pășuneze pe pășuni naturale spre a nu-și murdări lâna. Dintre animalele domestice primăvara oaia pornește mai întâiu la pășune.

E consult a nu le scoate până nu a dat mai bine iarba, fiindcă rupând-o când e prea fragedă, o împiedecă în dezvoltare și se va simți o scădere prea mare mai târziu în pășune.

Primăvara înainte de a le mâna la pășune le vom da nutreț uscat și numai după-ce s'a ridicat roua le mânam la pășune.

Toamna deasemenea vom proceda la fel.

Acolo unde oierii sunt mai înstăriți și unde au moșie proprie este recomandabil a se face pășuni prin înierbare, ceea ce va contribui foarte mult la îmbunătățirea oilor. La noi astfel de pășuni sunt foarte puține, dealtfel după părerea mea — lucrul principal de care trebuie să ținem cont este, ca actualele pășuni să căutăm

cu toate mijloacele tehnice să le îmbunătățim și să le exploatăm în mod rațional

Nu mai puțină importanță trebuie să dăm și hranei de iarnă. Aceasta și din cauza, că tocmai în acest anotimp oile sunt însărcinate.

Să avem fân, paie, pleavă și grăunțele necesare spre a nu flămânzi oile cu deosebire când câmpul este acoperit cu zăpadă, fiindcă flămânzirea de iarnă subție lâna, slăbește mielul și oaia și astfel de oi și lapte vor da mai puțin.

Oierii mai înstăriți dau iarna grăunțe oilor cu deosebire înainte și după fătare.

Cresc mai bine mieii și produc lapte mai mult oile, îndeosebi dacă li se mai dă și sfeclă tocată și amestecate cu pleavă și paie tocate.

Din hrana oilor să nu lipsească nici sarea și apă curată. Nu pot să încheiu acest capitol asupra creșterii oilor din țara noastră, fără să insist și asupra rolului cel mare cel-are personalul căreia este această lucrare încredințată.

Și aici se potrivește foarte bine zicala bătrânească „ochiul stăpânului” îngrașe vitele.

Un păstor bun va ști alege totdeauna pășunea cea mai bună și mai potrivită pentru oi.

Va feri turma de pășunile cu ierburi stricăcioase bătute de brumă, purtându-le dimineața pe locurile mai ridicate și mai svântate.

Va stârpi cu o căsmăluță buruienile, spinii și scăieții de pe pășune fiindcă aceștia strică lâna.

Va avea ca tovarăși niște câini buni și dresați, cu cari va alunga dușmanul cel mai primejdios al oilor lupul, precum și alte dihăanii sălbatice.

Adevăratul cioban va trebui să aibă o dragoste pentru oițele lui, să aibă înăscut în el simțul pentru a le îngriji și feri de ori-ce primejdii.

Un cioban bun trebuie cum am zice să fie născut pentru aceasta, să aibă ceva moștenit dela strămoși, căci atunci el nu va munci atât de dragul sămbriei ci mai mult dintr'o dragoste pentru oițele lui.

În multe țări s'au înființat școli pentru instruirea ciobanilor, deci nu ori-ce neisprăvit se poate angaja la acest serviciu unde el prea puțin este controlat și unde am putea zice, că îi este dată spre chivernisire o avere adeseori de zeci și chiar sute de mii.

Am căutat în cele spuse să vă arăt, cari sunt rasele oilor din țara noastră, scoțând la iveală atât părțile lor bune cât și cele de îndreptat, arătând ce trebuie să facem pentru viitor spre a ridica la o mai mare rentabilitate această ramură.

Intrucât am reușit — prin conferința mea — a vă trezi un interes chiar mai palid pentru problemele acestea, mă declar mulțumit și doresc, ca această breaslă a oierilor noștrii — poate cea mai veche breaslă națională, — să inaugureze prin organizarea ei în reuniuni și *Uniune*, cea mai frumoasă epocă de înflorire și progres profesional.

Baza pentru dezvoltarea acestei ramuri este pusă, grupați-vă cu trup și suflet într'un mănunchiu de forțe cât mai multe spre a desăvârși această frumoasă inițiativă, fiind siguri, că toții oamenii de bine și prietini sinceri vă vor sprijini. Răbdare și stăruință pentru că cel ce va răbda până în sfârșit se va mântui.

Ați pornit la muncă cu cuget curat și cinstit, biruința va fi a D-Voastre.

Problema laptelui de oaie în țara noastră.

De Ioan Dăncilă.

Raport prezentat la al 2-lea congres al oierilor din țara noastră, ținut la Târgu-Jiu în 21 Noembrie 1936.

I.

A) Importanța și evoluția creșterii oilor.

Țara noastră este — cu drept cuvânt — socotită, una din cele mai binecuvântate țări de pe suprafața globului pământesc.

Bogățiile sunt ascunse în sânul pământului și sunt din belșug la suprafața lui.

Cele de pe pământ, ca și cele din interiorul pământului, sunt unele mai variate decât altele.

Una din bogățiile țării noastre o formează — fără îndoială — oile și produsele lor.

Pământul și clima țării noastre, trecutul nostru istoric, precum și aptitudinile românului, cu o deosebită predilecție și pricepere pentru creșterea oilor, au fost factorii principali, cari au contribuit la dezvoltarea înfloritoare a acestei ramuri a economiei noastre rurale.

Începând însă cu anul 1829 — deci înainte cu peste 100 ani — după cunoscuta pace dela Adrianopol, în urma căreia Vechiul Regat, prin câștigarea de debușuri, pentru cereale, în țările din apus, dă plugului mii de hectare de pământ, reducându-se astfel pășunile; oieritul pe zi ce trece întâlnește în cale tot mai multe greutăți.

Lipsa pășunilor, puțină cătare și prețul mic al produselor oilor, au silit oierii să se gândească la adaptarea creșterii oilor și mai ales a transformării și valorificării produselor lor, după cum timpurile cer, strângând rândurile, pentru a organiza producțiunea și valorificarea.

Oile la noi se cresc pentru producția de lână, carne și lapte. Ele dau locuitorilor țării hrană și îmbrăcăminte.

Lâna oilor a dat naștere unei industrii casnice românești a cărei faimă a trecut de mult hotarele țării și unei industrii de postav și stofe destul de bine reprezentată la noi.

Din încasările anuale ale oierului, după fiecare oaie, cel puțin 50%, deci jumătate, sunt din lapte sau derivatele lui. Iată, deci, importanța discutării problemei laptelui de oaie la un congres oieresc, ținând seamă chiar numai de acest considerent.

B) Laptele și brânza de oaie în trecut.

Laptele de oaie în trecut se consuma direct sau se fabrica din el unt și brânzeturi de oaie, aproape singurele cunoscute și mult apreciate la noi până acum câțiva ani, când moda din apus aduce și pe piața noastră brânzeturile din lapte de vacă.

Poporul românesc — probabil — a cunoscut fabricarea brânzei decând este el. Interesant de precizat ar fi dacă a moștenit această indeletnicire dela Daci sau au adus-o Romanii.

Dacă unele afirmațiuni (ale Dr. A. Burr și F. M. Berberich) sunt adevărate și anume, că poporul semit a fost întâiul, care a crescut oile și pentru producția de lapte, că dela Semiți, Grecii și dela Greci, Romanii au împrumutat această indeletnicire, atunci se poate presupune, că românii au moștenit dela Romani arta de a fabrica brânzeturi.

După alții, chiar cuvântul brânză n'ar fi slav, ci originar din părțile noastre. Acest cuvânt îl au Cehii, Polonii, Ungurii, Austriecii și Germanii, adică acele popoare, cu cari oierii noștri au venit în contact în pelerinajul ce-l făceau în fiecare an dela munte la țară și invers, în căutarea de pășuni.

Unii (Slovacii) mai fabrică chiar azi brânzeturi cu totul asemănătoare acelor pe cari le fabrică oierii noștri în munți.

La noi majoritatea oierilor fabricau din laptele de oaie brânza de burduf (cu diferite varietăți), unt de oaie, (toamna și lapte gros), iar acum mai în urmă brânză de brăila și cașcaval.

Cașcavalul și brânza de brăila sunt aduse de popoarele din orient, iar *brânza de burduf este considerată produs românesc*.

Brânza de burduf smântânită sau nesmântânită este aceea, care s'a fabricat la noi din timpurile cele mai vechi. Fabricarea ei s'a făcut și se face în baza obișnuinței și rutinei, transmisă din tată în fiu și în localuri necorespunzătoare. Cu toate acestea s'a ajuns la prepararea unei brânze destul de gustoasă și care mai ales înainte de războiu, era mult apreciată și căutată.

Pe piața orașelor ardelene (Cluj, Tg.-Mureș, Brașov, Sibiu etc.) era brânza delicată și foarte bine plătită. Era pe piață, după spusele bătrânilor, ceea ce este brânza Emental azi. Faima

ei mersese până departe peste țări și mări. Firma Lica din Sibiu a exportat în 1913 brânză de burduf chiar în America. Dar și azi ea a fost cerută de peste ocean (după spusele Firmei Vlad & Co.), Cluj. Cererea n'a putut fi satisfăcută din cauza lipsei de marfă omogenă și calitate corespunzătoare.

Azi bunul renume al ei a scăzut:

1. Pentru că nu se mai fabrică calitatea de mai înainte;
2. Pentru că consumatorul, urmând moda zilei, a început a se obișnui cu brânzeturi din lapte de vacă, cari uneori au gust mai bun și aspect mai plăcut.

II.

Cum se prezintă problema laptelui și brânzei de oaie astăzi.

A) Producția și valorificarea laptelui și brânzeturilor.

Oierul român silit de vitregia timpurilor să se retragă pe văile și locurile deluroase ale țării, de cele mai multe ori departe de orașe, nu putea fi în curent cu nouile progrese ale științei și tehnicei în fabricarea brânzeturilor și nici cu evoluția gustului consumatorului.

Ceeace aveau înainte — aproape sub formă perfectă — în simț, azi nu le poate da învățământul profesional despre care nu se poate spune că există.

Oieritul la noi, nu numai că a fost vitreg tratat de oficialitate, dar a fost absolut neglijat.

Nimeni nu s'a îngrijit de educația oierilor și îndreptarea lor pe calea cea nouă a științei și progresului, cu toate că îndeletnicirea lor cere destul de multe cunoștințe, mult sacrificiu și foarte mult risc! Pentru a cunoaște creșterea oilor îți trebuiește cel puțin 10 ani de ucenicie. Băiatul ciobănaș își începe ucenicia prin a fi strungar și a ajuta la lucrările mărunte din stână, trece apoi la miei, la mioare, la mânăzări și abia la vârsta de 20—25 ani i se încredințează — uneori — purtarea unei târle.

Tot astfel unui baci sau unei băcițe, abia după 8—10 ani de ucenicie i se încredințează facerea brânzeturilor.

Se trec în bugetul statului — și poate și al altor instituțiuni — sume cu destinația pentru diferite concursuri. Se premiază mașini, bicicliști, tauri, vaci, cu zeci de mii de lei, pentru producția de lapte, ba chiar găinile pentru ouat... dar nu s'a gândit încă cineva să răsplătească cel puțin prin cuvinte de laudă,

pe un cioban, care are turmă frumoasă sau pe un baciú sau băciú, ce face bucate bune. Aşa fiind situaţia, faima brânzei fabricată de ei a scăzut din ce în ce.

Nu trebuie însă să se uite, că *oieritul românesc dă posibilitate ţării să producă brânzeturi, cari nu se pot produce în orice ţară* şi pe cari ţara românească — cu un comerţ de brânzeturi organizat — le-ar putea cu uşurinţă exporta, aducând ţării un însemnat venit.

Technica brânzeturilor din lapte de vacă este aşa de avansată în celelalte ţări europene, încât nouă — presupunând că ele n'ar mai progresa — ne-ar trebui mulţi ani ca să le ajungem şi chiar ajunse nu le vom putea concura, ele având o bună reclamă a produselor şi clientela lor.

Singurul produs al laptelui, cu care ţara noastră poate păşi peste hotare acum — în viitor şi mai mult — este brânza de oaie.

Brânza de oaie Liptauer, de exemplu, este azi mult cerută de Austria şi Germania şi are un preţ îndoit sau cel puţin egal cu preţul celor mai bune brânzeturi de vacă.

Germania, îşi face azi benzină din cărbuni şi vrea să nu mai importe benzină din alte ţări. Nu va putea însă niciodată din cărbuni să extragă lapte şi mai ales brânză de oaie. Iată deci rolul mare pe care-l joacă brânzeturile de oaie în exportul viitor al ţării noastre! Dar la toate aceste trebuie adăugat, importanţa mare, care a avut-o şi o are laptele şi brânza de oaie, alături de mămăligă, în alimentaţia oierului nostru.

Se pare că toate cele spuse nu sunt deajuns spre a determina oficialitatea să se ocupe şi rezolve această problemă.

Oierii dela şes, ca şi cei din regiunea muntoasă, se găsesc azi la o mare răscruce.

Reforma agrară n'a schimbat numai structura agriculturii româneşti propriu zisă, ci şi felul oieritului practicat la noi. Proprietăţile moşiile mari dispar şi cu ele păşunile întinse. Turmele mari de oi sunt înlocuite cu turme de câteva sute de oi, iar *oieritul nomad începe a se localiza.*

Desfacerea produselor oilor devine deasemenea din ce în ce mai puţin sigură, iar preţul produselor mai mult speculat. Peste tot se cer produse de calitate şi se întâlneşte un mare risc în desfacere.

Experienţa din trecut, ca şi necazurile prezente, au făcut pe oieri să se unească şi să se gândească la *organizarea indu-*

striei laptelui de oaie și a valorificării lui, după cerințele de azi ale pieții.

Strigătul lor și năzuințele lor, par însă a nu avea răsunetul și sprijinul pe care ar trebui să-l aibă!

Pe când sașii din regiunea Brașovului au organizațiuni cooperative de valorificarea laptelui de peste 30 de ani, pe când Ungurii de pe valea Nirajului au făcut o „lăptărie cooperativă” la Tg.-Mureș, cu o clădire și instalațiuni de milioane, care a început să lucreze de câteva luni, iar acum lucrează la înființarea celei de a 2-a, pentru regiunea Odorheiului, oierii noștri sunt puși în neplăcuta situațiune de-a cheltui și bate flămânzi drumul Bucureștilor, de-a trimite proteste căpeteniilor statului și de-a ține întruniri și congrese, pentru a-și face cunoscută existența, pentru a obține sprijin să-și organizeze producțiunea, ca să poată trăi omeneste în țara presărată cu mormintele părinților lor și drumuită de ei în lung și’n lat!

Vor să facă să înceteze acest calvar, vor să-și mobilizeze forțele în industrializarea produselor ocupațiunii lor.

Românii noștri, de pe ambele versante ale Carpaților, din Munții Apuseni și Maramureș, au fost sistematic alungați departe de orașe și ținuți izolați, fără școli și fără drumuri bune. Ocupațiunea lor principală a fost creșterea vitelor, în multe părți pentru producția de lapte, din care fabricau brânzeturi.

În timpul din urmă și regiuni de șes și deal — cu locuitori veniți târziu în casa noastră — propice pentru cultura cerealelor și a viei, au început să crească și ele vite, să producă lapte, să facă brânzeturi și prin aceasta să facă o concurență distrugătoare oierilor noștri.

Pe piață apar — pe lângă brânzeturile de oaie — aproape singurele cunoscute la noi — din ce în ce tot mai multe brânzeturi din lapte de vacă. Cele de oaie încep să fie din ce în ce mai puțin căutate, iar prețul lor tot mai mic, cu mari fluctuații și tendință de scădere.

Acest fenomen a avut regretabile urmări. Cultura cerealelor s’a întins pe dealurile țării până la înălțimi de peste 1000 m. înălțime. Nu arareori îți este dat să vezi cultură de vie în regiune de munte, iar la cules să vezi cărându-se strugurii în desagi sau să auzi, că oieri cu târle în Dobrogea, vin acasă în Ardeal să-și culeagă via.

Aceste fenomene merită să fie urmărite cu toată seriozitatea, pentru că aduc pagube de milioane economiei naționale.

Statul trebuie să pună zăgaz acestor stări de lucruri prin reglementarea producției pe regiuni și educația locuitorilor, ca să se ocupe cu îndeletnicirea, care pentru regiunea respectivă aduce cel mai mare venit.

Ramura din ocupațiunea oierilor, complet neglijată și care este de o importanță așa de mare pentru oierii noștri în special și pentru țară în general, este aceea a laptelui de oaie și industrializării lui.

Brânzeturile de oaie sunt brânzeturi de calitate, sunt produse în cantitate mică și s'ar putea spune limitată.

Țările din Europa, ce mai au încă creștere de oi pentru producția de lapte, știu și sunt convinse de aceasta, de aceea dau cea mai mare atenție creșterii oilor și fabricării brânzeturilor de oaie.

Să nu mergem prea departe, ci să ne oprim cu exemplul la vecinii și prietenii noștri, la Cehoslovaci.

Cehoslovacia a hotărât dublarea numărului de oi, ce are, iar oficialitatea în fiecare an, de comun acord cu producătorii, fixează un preț minim brânzeturilor de oaie.

La noi se petrece, de ani de zile, o curată batjocură cu prețul cașului și brânzeturilor de oaie, produse de oierii noștri.

Prețul diferitor brânzeturi de oaie a fost la Cluj în :

1936 Luna	Prețul unui Kgr.			
	Caș	Brânză de burduf	Telemea	Cașcaval de Penteleu
Martie	38—40	34—36	—	32—34
Aprilie	28—30	34—36	18—20	32—34
Maiu	10—14	—	16—18	30
Iunie	16—18	28	18—20	30
Iulie	20	28	20—22	34
August	24	26	22	42

Să vedem acum, ce se petrece cu celelalte feluri de brânzeturi, produse de așa numitele lăptării sau fabrici de brânzeturi, ce sunt în cele mai multe cazuri firme străine.

1936 Luna	Prețul unui kgr. la Cluj				
	Liptauer (Lica, Vitamin)	Trapist	Emental	Brânză topită	Caș Gogo- man sau Mănăștur
Martie	60	48	90—100	65—100	60
Aprilie	60	48	90—100	65—100	60
Maiu	60	48	80—90	65—100	60
Iunie	60	48	70—90	65—100	60
Iulie	60	46	70—90	65—100	60
August	60	46	65—85	65—100	60

Prețul cașului de oaie la producător, de exemplu, scade dela 40 lei în Martie la 14 sau chiar 10 lei kg. în Maiu, pe când brânza făcută din caș de oaie Liptauer (Vitamin, Lica), care se face doar măcinând și frământând cașul de oaie, a costat în Martie 60 lei, iar în Maiu tot 60 lei.

Prețul celorlalte brânzeturi de vacă și a brânzei topită, în toate lunile a rămas acelaș sau a variat foarte puțin.

Cauzele: 1. Brânzeturile de vacă și chiar cașcavalul și parte din telemea, sunt fabricate de câteva firme (cca 15), cari fiind bine organizate, impun și mențin pe piață prețul ce le convine.

2. Lipsa unei organizațiuni a oierilor de fabricarea și desfacerea brânzeturilor.

3. *La noi în țară nu există o problemă a laptelui decât poate pe hârtie în unele articole răslețe.*

În majoritatea statelor din Europa și multe state din celelalte continente, producția, comerțul și industria laptelui, se bucură de mare atențiune din partea conducătorilor. Există acolo o problemă a laptelui și derivatelor lui, reglementată și susținută prin diferite legi.

Situația actuală dela noi ne lasă să înțelegem, că problema laptelui și derivatelor lui *este cu indiferență și nepricepere privită de consumator și puțin sprijinită de stat.* Nu se cunoaște, ce înseamnă un lapte igienic, o brânză normal și bine fermentată; nu se caută calitatea, ci efinătatea. Se pare că cu toții suntem prea puțin pătruși de importanța acestui aliment, pentru viața noastră și pentru populația țării. Doar săptămâna laptelui, ce se ține în fiecare an, ne mai trezește la realitate!

Țări din apus (ca Austria, Elveția, Danemarca etc.) reazimă economia țării și vitalitatea poporului lor pe producția și consumul de lapte și brânzeturi.

Prin urmare la noi nu se poate vorbi de o producție și valorificare rațională și nici de existența unei probleme a laptelui și derivatelor lui, deși problema laptelui de oaie și a laptelui în general ar merita o amplă atențiune din partea următoarelor considerente :

1. Din punct de vedere economico-social, ca principalul mijloc de producțiune și traiu, pentru oierii și locuitorii din regiunea deluroasă-muntoasă a țării;

2. Din punct de vedere al sănătății neamului, pentru a pune la dispoziția cetățenilor un aliment indispensabil, ieftin și în condițiuni cât mai igienice;

3. Din punct de vedere al economiei naționale, acest produs reprezentând o mare avere pentru țară.

Producția anuală de lapte dela noi se evaluează la cca 3 miliarde litri lapte, care valorează cca 7 miliarde lei. Din această sumă, laptele de oaie dela noi, din care se fabrică brânzeturi de oaie, valorează anual cca 2.400.000.000 lei!

Cu toate acestea nu se poate vorbi la noi nici despre investiții, pentru industrializarea acestui important produs și cu atât mai mult de instituțiuni pentru educarea producătorului, ca să producă în condițiuni cât mai rentabile calitățile cerute azi.

E de necrezut, cum statul, pentru valorificarea acestui important produs al economiei naționale, a investit așa de puțin! Numai în industria chimică, de exemplu, sunt investite 7.2 miliarde lei, pentru a prelucra o materie primă, ce valorează 4 miliarde lei, iar în industria textilă sunt investite 5.6 miliarde lei și prelucră anual o materie primă de 3.3 miliarde lei.

Producția petrolului din țara noastră — în anul 1932 — a valorat cca 3 miliarde lei. Pentru studiul, exploatarea și valorificarea lui sunt 3 secțiuni la școlile noastre superioare : 2 la școala politehnică (București și Timișoara) și una la Institutul tehnic Universitar.

B) Studiul laptelui și al derivatelor lui

În alte țări, cu cari noi venim în contact pe piața internațională, este pe întâiul plan în învățământul profesional.

Un exemplu cu numărul instituțiilor, pentru studiul produc-

ției, prelucrării și valorificării laptelui din diferite țări, ne va face și mai vorbitoare situația de acolo.

Germania are 9 institute de lăptărie, 20 școli de lăptărie pentru băieți și 2 școli de lăptărie pentru fete;

Cehoslovacia are 7 instituții, ce se ocupă cu studiul și industrializarea laptelui;

Elveția are 2 instituții cu caracter superior, 4 școli de lăptărie, 5 stațiuni pentru controlul și producția laptelui;

Franța: 3 instituții superioare, 3 școli medii, 20 școli inferioare de lăptărie;

Italia: 6 institute și 6 școli inferioare de lăptărie;

Olanda: 3 școli de lăptărie;

Danemarca: 4 școli de lăptărie;

Suedia: 3 școli pentru băieți și 7 pentru fete;

Norvegia: 2 școli de lăptărie pentru băieți și patru pentru fete;

Polonia: 2 școli pentru băieți și 1 pentru fete;

Finlanda: 6 școli de lăptărie;

Lituania: 2 școli de lăptărie;

Anglia: 8 instituții de lăptărie;

Rusia: 9 instituții de lăptărie;

Bulgaria: 2 instituții de lăptărie;

Statele Unite ale Americii în fiecare stat, este o școală superioară de Agricultură și la fiecare școală se găsește o secție de lăptărie;

India: 2 institute de lăptărie;

Noua-Zeelandă: 2 instituții de lăptărie.

Dar și în țara noastră, pentru educarea personalului necesar celorlalte profesii — sunt, cum și trebuie să fie — mai multe școli.

Așa, pentru învățarea comerțului, sunt în țară:

2 academii comerciale și industriale;

52 școli sau licee superioare de comerț pentru băieți;

19 școli sau licee superioare de comerț pentru fete;

44 școli comerciale elementare de băieți;

12 școli comerciale elementare de fete;

Pentru diferite alte meserii:

11 școli superioare de meserii pentru băieți;

102 școli gimnazii inferioare de meserii pentru băieți;

3 școli inferioare de meserii pentru fete;

43 școli elementare de meserii pentru băieți;

62 școli profesionale de fete;

20 școli de menaj pentru fete;

7 școli de țesătorie pentru fete;

5 școli de viticultură;

Școală de morărit, pentru potcovari, pentru păzirea pădurilor, s. a. m. d.

Nu există însă în țară nici o școală de băieți sau fete sau o întreprindere, unde să se dea cunoștințe, unde să se poată învăța practic și sistematic, producția, prelucrarea și valorificarea laptelui!

Nu există nici o stână-model, care să dea îndrumările cele mai elementare de felul cum ar trebui azi prelucrat și valorificat laptele de oaie!

Nu se simte la noi nevoea de asemenea cunoștințe?

Nu pare a fi cazul, căci cine poate spune azi și cine va putea spune mâine — *precis* — unui baci, nu lucruri mari, ci de tot simple și anume: 1. Câtă sare trebuie dată brânzei de burduf; 2. Cât cheag trebuie dat laptelui, pentru a obține cea mai bună brânză de burduf și care este durata de încheiere; 3. Să răspundă de ce în unele părți brânza pișcă și ce să i se facă să se înlăture acest defect; 4. Să spună cum trebuie făcută o brânză nouă de oaie, care să se vândă nu ca brânza franceză de oaie cu 360—400 lei Kgr. ci numai cu 80 lei Kgr.

Dar câte alte asemenea simple chestiuni, dar de o importanță practică nebanuită, nu sunt?

III.

Măsuri de îndreptare

Rezolvarea problemei laptelui de oaie — și a laptelui în general — nu se poate face decât prin stabilirea de urgență a unui plan de lucru și exploatare pe mai mulți ani și urmarea acestuia întocmai.

Acest plan să cuprindă:

1. Educația profesională a producătorilor și o largă propagandă pentru consumul laptelui și derivatelor lui;

2. Organizarea producătorilor, pentru a produce marfă de calitate și pentru a vinde rentabil;

3. Reglementarea prin lege a producției, industrializării și comerțului cu laptele de oaie și derivatele lui, asigurându-se totodată un preț minim producătorului.

A) Educația profesională: Stânilor-Școli.

Educația profesională a oierilor noștri trebuie să înceapă fără întârziere. Rutina și empirismul din creșterea oilor și industrializarea laptelui trebuie să alungate de lumina și armele culturii profesionale.

Celor lăsați milenii în voia sorții trebuie să li se dea, ceea ce ei azi cer cu atâta sete, învățatură pentru creșterea rațională a oilor, învățatură pentru conducerea gospodăriei lor, învățatură pentru prelucrarea mai bine a laptelui de oaie, învățatură pentru valorificarea tuturor produselor îndeletnicirii lor.

Învățătura să li se dea ducându-se dascălii la ei și în localități asemănătoare, celor ce le slujă până acum, pentru prelucrarea laptelui și pentru conducerea întregii economii în general. Și aceste localități au fost și sunt stânilor.

Localul vechilor și actualelor stâni, pentru învățarea purtării economiei de oi, pentru învățarea prelucrării laptelui, să fie înlocuite cu viitoare „Stâni—Școli”, care să fie moderne lăptării și fabrici de industrializarea laptelui.

a) Rolul Stânilor - Școli.

Viitoarele „Stâni - Școli” trebuie să fie astfel organizate, încât să îndeplinească triplul rol:

1. Să fie ateliere de lucru, pentru locuitorii din regiunea respectivă;

2. Să fie școală de educație profesională, de formare a baci și băcițe *pricepuși* în prelucrarea laptelui. Ei să fie în stare a-și prelucra mai bine laptele produs în gospodăria proprie sau cu cele învățate aci să poată sluji cu pricepere oriunde, pentru a-și câștiga pâinea. E o rușine pentru acest neam de oieri — și toți simt în inimă o mare durere — să-și dea laptele să-l lucreze Grecii și Sârbii sau la lăptăriile din țară să vadă aproape peste tot maștri-baci din străinătate (Elveția, Germania), plătiți cu cel puțin 4000 lei lunar, iar ei flămânzi să bată încă drumul greu al pribegiei! Cu toții vor să spele această rușine.

3. Să fie mijloc de valorificarea produselor din o regiune. Laptele din regiunea respectivă să fie prelucrat și valorificat de această stână - școală.

b) Organizarea Stânilor - Școli.

Aceste școli să fie organizate și conduse de Uniunea Oierilor și subvenționate de stat și camere profesionale.

În apus statele suportă toate cheltuelile cu clădirile și instalațiunile a astfel de instituțiuni. De amintit este „Lăptăria cooperativă a țăranilor din Austria de jos”, una din cele mai mari lăptării din lume, care până mai anii trecuți a fost subvenționată de stat cu sute de mii lei anual. Azi această cooperativă distribue și prelucră zilnic 230.000 litri lapte și nu mai are nevoie de subvențiile statului.

La început să se înființeze 2 astfel de școli: una pentru băieți și una pentru fete.

Personalul necesar să conștie din un conducător cu studii academice și specializat în lăptărie și un maestru-baciu priceput, care să fi făcut o școală de lăptărie.

Durata învățământului urmat la aceste școli să fie de 6 luni, din cari 4 luni numai lucrări efective de fabricarea untului și brânzeturilor, iar 2 luni lucrări practice combinate cu ore teoretice.

Numărul băieților sau fetelor primiți la aceste școli să fie de 6, pentru durata unui curs.

Pentru a fi cineva primit în această școală să se ceară vârsta de 18 ani împliniți și să fi mai lucrat încă cel puțin 2 ani într'o stână sau lăptărie.

Elevii să lucreze toate lucrările, ce sunt în stâna-școală, supraveghiați de șeful instituției și sub conducerea maestrului-baciu. Vor lucra, prin rotație, în fiecare săptămână altceva. *Fiecare are în seama lui un lucru din stâna-școală, pe care trebuie să-l execute cât mai bine. Se va lucra deci independent și având răspunderea a tot ceace face. Ce n'ar ști cum să facă întreabă pe conducător sau baciu, cari le stau totdeauna la dispoziție cu sfaturi și îndrumări. Fiecare în decurs de 6 luni va repeta de mai multe ori aceeași lucrare, așa că va avea ocaziunea să și-o însușească bine.*

Pe lângă tehnica fabricării produselor și lucrările din stână, în fiecare săptămână unul este repartizat la expedierea și vânzarea produselor în afară.

c) *Ce se va învăța în aceste școli?*

Ce se va învăța în aceste stâni-școli?

Se va învăța în primul rând să se lucreze bine și cu cap tot ce este în legătură cu producția și prelucrarea laptelui; *vor învăța să se știe adapta și face brânzeturi bune (vara, iarna, pe*

căldură, frig), în orice împrejurări și oricare ar fi proveniența laptelui; vor învăța să vândă, vor învăța omenie și să se poarte în lume.

Vor învăța fabricarea untului și a diferitelor brânzeturi existente sau altele noi; vor învăța să observe greșelile survenite în timpul lucrului și îndreptarea lor în timpul fermentării; vor învăța să împacheteze și să prezinte brânza și untul sub o formă plăcută publicului și în sfârșit vor învăța să mănuiască și repare mașinile și uneltele întrebuințate.

La partea teoretică vor învăța toți factorii, cari determină și influențează tehnica fabricării untului și brânzeturilor învățate.

Vor învăța metodele de cercetarea laptelui, pentru a găsi dacă un lapte nu a fost falsificat și dacă este bun pentru fabricarea brânzeturilor; vor învăța norme de aprecierea brânzeturilor; vor învăța fabricarea cheagului, cum se află tăria lui și cum se face proba de închezare.

Li se vor face cunoscuți factorii, de cari trebuie să țină seamă când vor păși în practică, căci în fiecare ținut sau regiune, laptele trebuie ceva altfel lucrat, dacă vrem într'adevăr să se obțină produse bune.

Anotimpul, starea de lactație a animalelor, nutrirea, felul pășunii, expoziția pășunii ș. a., au o deosebită influență asupra laptelui întrebuințat la fabricarea brânzeturilor.

Se va învăța deci, ca elevii să lucreze cu cap, înțelegând și pricepând rostul fiecărui lucru. *Nu se va învăța prin urmare rețete de fabricarea brânzeturilor, ci se va căuta formarea judecății elevului, pentruca în orice împrejurări să se știe adapta și fabrica brânzeturi de calitate superioară.*

Cum s'a spus, deocamdată ar fi nevoie de 2 astfel de școli: una pentru băieți și una pentru fete.

d) Clădirile și costul lor.

Clădirile acestor stâni școli vor consta fiecare din 3 camere, din cari una pentru fabricarea untului, iar celelalte pentru primirea laptelui și prelucrarea diferitor brânzeturi.

Vor avea o pivniță, pentru sărarea, uscarea și depozitarea brânzeturilor și vor avea o a 2-a clădire cu un dormitor și o sală de curs.

Costul acestor clădiri pentru ambele școli ar necesita circa	1.800.000 lei
Iar instalațiunile necesare circa	<u>3.200.000 „</u>
Deci în total	5.000.000 lei

Una din școli să fie la „Obârșia Lotrului“, iar a 2-a în regiunea Covasna-Treiscaune.

Școlile-stână vor funcționa atât vara cât și iarna și vor prelucra și valorifica — pe baze cooperative — atât laptele de oaie cât și cel de vacă din regiunea respectivă.

e) Stănilile-școli mijloace de propagandă.

Cu produsele de calitate a acestor școli și concursul altor instituțiuni ale statului se va face atunci o și mai largă propagandă, pentru consumul de lapte și derivatele sale.

S'ar interveni să se dea și soldaților noștri — în timpul stagiului militar — dimineața, lapte în loc de ceaiu, influențând prin aceasta importul de ceaiu, care în anul 1933 a fost de 443.500 kgr., în valoare de cca. 220 milioane lei. Cât ar face pentru țărâtimea noastră dacă numai jumătate din acești bani ar rămâne în țară!

Acest lucru l-a făcut de mult aliata noastră Polonia, în urma căreia a socotit, că rămân în țară anual cca. 400 milioane lei.

B) Organizarea producătorilor.

Dar această acțiune de educație și valorificare ar fi numai un început încurajator și foarte promițător, pentru opera, ce oierii noștri o așteaptă, pentru valorificarea laptelui de oaie, care cum s'a spus reprezintă o valoare anuală de cca. 2—4 miliarde lei. Ea trebuie întregită, pentru a-i simți roadele cât mai mulți din oieri.

a) Situația stânelor de azi.

Situația de azi nu se mai poate continua.

Stănilile oierilor — așa cum sunt azi — n'au localul corespunzător, mașinile și uneltele necesare și nici baci instruiți, pentru a produce marfă, care să țină piept (concurență) cu cea produsă de fabricile de brânzeturi moderne.

Fiecare stână lucrează prea puțin lapte, cu personal mult și nu totdeauna priceput, de aci marfă nu prea bună și câștig mic.

Timpurile de azi cer gruparea, reunirea mai multor stâni, care să dea o adevărată fabrică de industrializarea laptelui, cu clădire corespunzătoare, înzestrată cu uneltele și mașinile necesare și condusă de baci sau băcițe cu școală și cu multă practică în tehnica prelucrării și valorificării laptelui.

b) Stâni cooperative.

Această reunire ar trebui să se facă prin organizarea producătorilor în *siâni-cooperative*. Aceste stâni-model, organizate pe baze cooperative, în localuri corespunzătoare și bine înzestrate cu mașinile și personalul necesar, vor prelucra și valorifica laptele din celelalte regiuni ale țării unde sunt oieri.

Danemarca, Austria ș. a. state din Europa, au țara presărată cu lăptării-cooperative.

Deocamdată ar fi de dorit să ia ființă cel puțin 3 astfel de stâni-cooperative pentru oierii Uniunii noastre. [Una în Basarabia, a 2-a în Maramureș și a 3-a în Banat;

c) Sumele necesare

Costul clădirilor acestor stâni-cooperative	
ar fi cca:	1.800.000 Lei
Costul instalațiilor și mașinilor cca	4.200.000 Lei
Deci un total de	6.000.000 Lei

Clădirile și instalațiile pentru stâni-cooperative, vor fi asemănătoare, celor pentru stâni-școală.

Costul total al clădirilor și instalațiilor, pentru cele 2 stâni școli și pentru cele 3 stâni-cooperative ar fi prin urmare de cca 11.000.000 Lei.

Deci o investiție de cca 11.000.000 lei, pentru prelucrarea laptelui din diferite regiuni ale țării.

Instalațiile sunt socotite, pentru prelucrarea zilnică a cca 2000 litri lapte.

Pe lângă aceasta ar mai fi nevoie de un capital de cca 20 milioane lei, capital circulant, pentru plata laptelui cumpărat și plata personalului.

Capitalul, de care este nevoie, pentru clădiri și instalații să fie dat sub formă de subvenție de stat, iar capitalul circulant sub formă de credit pe termen lung, de una din instituțiile noastre de credit.

Sumele necesare sunt cu totul neînsemnate față de importanța problemei, ce tind a o rezolva. Organizațiunile, ce vor lua naștere, vor prelucra și valorifica nu numai laptele de oaie, ci și laptele de vacă din regiunea respectivă, îndreptând astfel pe calea rentabilității creșterea vitelor și prin aceasta influențând indirect înstărirea și ridicarea social-culturală a oierilor noștri.

C) Reglementarea prin lege a producției, industrializării și comerțului cu lapte și derivatele lui

Presupunând, că avem întocmai organizațiunea descrisă mai sus și sumele necesare, pentruca acțiunea de producție, prelucrare și valorificare să fie încununată de succes, trebuiește încă neapărat o lege, care să reglementeze, producția, prelucrarea, comerțul, și falsificările laptelui de oaie și derivatelor lui.

Legea să mai prevadă fixarea anuală a unui preț minim al laptelui și derivatelor lui, care să le asigure oierilor cel puțin prețul de producție.

Cel puțin acum trebuie să se fixeze un asemenea preț, dacă nu s'a fixat odată cu acel al zahărului, chibriturilor, alcoolului etc.

Bulgaria, prin legea din 19 Maiu 1934 a creiat un „Inspectorat al Industriei laptelui“, care are menirea să coordoneze producția, prelucrarea și desfacerea laptelui și a derivatelor lui.

Pentru valorificarea acestui important produs, a făcut o lege pentru „prelucrarea laptelui“, care a intrat în vigoare la 23 Ianuarie 1935. Legea urmărește: promovarea industriei laptelui, prin mijloacele noi, pe care știința și tehnica modernă le pune la dispoziție.

Cehoslovacia a mers și mai departe. Prin legea din 13 Iulie 1935, a Ministerului Agriculturii, care are de scop ridicarea și încurajarea oieritului, reglementează comerțul cu brânzeturi de oaie și modalitatea de fixarea unui preț minim al brânzei în fiecare an.

IV. INCHEERE.

Până când și la noi nu va veni statul cu o lege, ne îndoiim dacă se poate spera îndreptarea și rezolvarea problemei laptelui.

Numai cu ajutorul Școlilor-stâni, care să pună la dispoziția oierilor armele științei de azi, numai când vor fi stâni cooperative de valorificarea laptelui și derivatelor lui și numai când toate acestea vor fi sprijinite de lege, mișcarea și munca Uriunii vor fi încununată de plin succes.

Atunci organizațiile oierești de educație, producție, prelucrare și valorificare, vor fi exemple de gospodării și întreprinderi rentabile, vor fi pilde vii de modul cum trebuie rezolvată și mult trâmbițata problemă a Moșilor și Maramureșenilor.

Prin astfel de organizații culturale și economice, cari vor aduce bunăstare și prosperare, vom vedea îndreptarea către mai bine a situației materiale precară, în care se află azi crescătorii noștri de oi.

Având în vedere importanța capitalului, — de peste 8 miliarde — ce reprezintă îndeletnicirea oierilor noștri, pentru economia țării, cât și importanța din punct de vedere național, suntem convinși, că această problemă va găsi grabnică deslegare și îndreptare, prin punerea la dispoziție a neînsemnatelor sume arătate mai sus, cu cari oierii să pună în mișcare una din roțile adevăratei industrii naționale.

Dacă pandurii-căciulani, de acum un veac și mai bine, au plecat de aici cu ordinul Căpitanului Tudor din Vladimiri să câștige independența politică a Principatelor Române, oierii vor să plece azi cu plan de luptă și cu ordin dela Președintele lor, că sunt mobilizați pentru cucerirea și exploatarea uneia din cele mai vechi industrii românești, industria laptelui de oaie!

Cu Dumnezeu la lucru, deci!

Fondul valorificării produselor oierești.

(Cooperatie, credit oieresc, bancă cooperativă).

Raport prezentat de d-l Ion L. Apostoloiu la al II-lea congres al oierilor din întreaga țară ținut la Târgul-Jiu în ziua de 21 Nov. 1936.

Domnule Președinte,

Onorat Congres.

Reuniți la începutul celui de al doilea an al existenței noastre ca organizațiune de breaslă să-mi dați voie ca în fața Domniilor Voastre să dezvolt raportul „Fondul valorificării produselor oierești”.

Până acuma ați auzit rapoartele „Creșterea oilor la noi” al D-lui Prof. Universitar Oțoiu dela Academia Agronomică din Cluj, deasemenea ați auzit raportul eminentului nostru membru și neobositului colaborator al revistei „Stâna” Dl Dr. Ioan Dăncilă, care se intitula „Problema laptelui de oaie în țara noastră”, rapoarte care au avut darul de a vă pune într'o lumină nouă aceste probleme, de un așa de mare interes, probleme ce au fost scoase din cetatea tăcută a simțului spre lumina cunoștinței tuturor.

Scopul acestui congres fiind acela de a face un tablou complet de chestiunile ce-i interesează pe oieri, voi căuta și eu ca să dezvolt raportul pe care vi l-am anunțat mai sus, după care vor urma alte rapoarte care vor completa atât latura economică cât și latura culturală a desbaterilor ce vor caracteriza această adunare.

Domnule Președinte,

Onorat Congres,

Din cele mai vechi timpuri când oamenii, trăiau în starea cea mai primitivă ei au căutat să-și asigure în primul rând mijloacele de trai și îmbrăcăminte. Diferitele faze prin care omenirea a trecut până a ajunge în situațiunea de azi, profesorul german Woitinschi le împarte în trei mai însemnate:

1. Starea primitivă a creșterii vitelor sau epoca păstoritului.
2. Starea înaintată, dezvoltarea agriculturii.
3. Starea mai înaintată — dezvoltarea creșterii vitelor.

În toate aceste faze istoria ne spune și ne dă pilde vii, de felul cum omenirea a fost într'o continuă luptă cu elementele naturii, luptă ce avea întotdeauna drept scop final, puțința ca fiecare individ, fie izolat fie în cadrul unei organizațiuni sub diferite forme, să-și agonisească mijloacele de existență. Aceste lupte devin din ce în ce mai mari, mai ales când în locul neînsemnatelor triburi și comunități omenești din timpurile vechi, se nasc sub impulsul dinamic și creator al însăși rostului timpului, statele mari și civilizate de azi.

Neîmpărțirea bogățiilor naturale în mod egal pe fața pământului, dă naștere la creerea mijloacelor de transport, și odată cu ele se dezvoltă tot mai mult comerțul, — această activitate omenescă — care are scopul fundamental de a distribui în mod echitabil toate produsele omenirii pe fața întregului univers, ducând pe cele ce se găsesc într'o localitate în cantitate mai mare în locurile unde ele sunt mai puțin și invers. Din acest proces continuu dintre indivizi izolați și popoare izolate, pe cale evolutivă se nasc formele cele mai superioare de civilizație în toate domeniile pe care le vedem în timpurile în care trăim. Adaptându-se diferitelor timpuri și mai ales diferitelor curente și interese care se găseau la cârma țărilor mai importante din decursul veacurilor, se nasc formele și sistemele cele mai variate, care aveau scopul desigur, de a putea găsi mijloacele cele mai convenabile ca statul respectiv să-și poată desface produsele sale, atât pe piața internă cât și pe cea externă, precum și puțința de a-și procura produsele de care acel stat avea nevoie. Aceste state în cele din urmă se făceau ecoul supușilor lor — care formau însăși statul — căutând ca prin legiuiri, încurajări și indemnuri, să-i emancipeze, alături de punctul de vedere cultural și politic, și din punctul de vedere economic, verificând întotdeauna și dovedind cu tărie, că la baza culturalului stă materialul.

Istoria doctrinelor economice ne arată rând pe rând fazele prin care omenirea a trecut din acest punct de vedere. Astfel unul după altul apar în scenă mercantilismul, liberalismul economic, protecționismul de stat, socialismul și în cele din urmă cooperatismul precum și alte sisteme menite de a da statelor care le aplicau puțința de a obține cel mai mare profit, în procesul de adaptare neconștient la realitățile sociale. Incetul cu incetul se crează industrii care au scopul de a transforma produsele naturale, printr'un procedeu științifico-industrial în produse

fabricate, de toate felurile putând astfel să satisfacă nevoile omenesii, care din ce în ce se măreau în raport direct cu întinderea pieței comerciale. Treptat se produce o specializare pe națiuni, în sensul, că unele țări produc mărfuri fabricate, altele furnizează materii prime iar altele se ocupă cu transporturile pe mări și oceane, fiecare bineînțeles după condițiunile mediului său geografic.

Se disting mai cu seamă din acest punct de vedere țările industriale și țările agricole. În toate aceste țări, în special în cele industriale, puțința de câștig este mai mare, ele sunt în deplin progres creîndu-și imense disponibilități de capitaluri naționale. Țările agricole puse oarecum în inferioritate încă de la început în ce privește raportul dintre prețurile produselor agricole și industriale, căutară să intensifice mijloacele de producție agricolă introducând mașinismul în agricultură. Cu toate aceste eforturi legea economică a „Venitului descrescând în agric.” se evidențiază și dovedește că cheltuielile de raționalizare în agricultură pot merge numai până la un punct, iar de aci încolo ele nu ar mai prezenta importanță, fiindcă, costul lor ar fi invers proporțional cu scopul ce-l urmăresc, adică venitul pe care l-ar da ele nu le-ar mai acoperi. Atunci unele state în special cele agricole, au căutat de a da o mare extensiune ramurilor anexe ale agriculturii, creșterea vitelor, albinăritul, pomicultura etc., care ofereau materii prime pentru un nou gen de industrie, industria alimentară putând astfel să țină piept greutateilor economiilor naționale respective.

Industria alimentară și cealaltă bazată pe produse animale luă o dezvoltare foarte mare, dând mărfuri fabricate de o valoare ce uneori depășea cu mult pe celelalte feluri de industrii. Statele agricole cum sunt: Danemarca, Finlanda, Canada, Australia, Austria, Elveția etc. căutară noi forme de valorificare a produselor animale precum și de îmbunătățirea însăși a rasei acestor animale. În acest scop aplicând cu câțiva ani înaintea marelui război marea școală a cooperației în procesul economic, și industrializând după cele mai noi procedee produsele animale în special laptele și lâna ele putură să ajungă la un nivel pe care noi azi nu putem decât să-l învidiem, și să căutăm să urmăm exemplul lor. Cooperația, acest nou sistem de luptă economică și socială, isvorât din însuși nevoile omeneirii întemeindu-se în aceste state pe o educație a maselor și mai ales fiind puternic înrăurită de pildele vii, duse la rezultate nebănuite și aceste re-

zultate sper, că ne va fi de folos și nouă, căci imitația în acest domeniu nu omoară originalitatea ci o ajută și o întărește. Cooperația acest cuvânt ce flutură acum pe buzele tuturor este o variantă a socialismului ce își propune să schimbe ordinea economică, îndepărtând intermediarii dintre producător și consumator și unind printr'o impresionantă solidaritate pe cei slabi din punct de vedere economic în fața nevoilor din ce în ce mai grele.

În agricultură mai ales cooperația își are un rost bine definit. Cooperativele agricole sunt asociațiuni constituite de agricultori spre a se ajuta la sporirea producției și la valorificarea produselor agricole și animale. Cooperația trebuie privită ca o religie și să se creadă cu tărie în ea, dar pentru aceasta cei ce o aplică trebuie să o cunoască ce este ea și care-i sunt regulile sau principiile pentru ca să nu rătăciască drumul. Într'o mișcare cooperativă trebuie o organizare temeinică locală, la unitatea cooperativă primară, o organizare a unității de al doilea grad sau a unități naționale etc.

Înăuntrul acestor organizațiuni trebuie să domnească un spirit cooperativ, fără de care toată clădirea, de cea mai frumoasă arhitectonică, se va nărui. Dar aceasta cerând în sine greaua prefacere a sufletului omenesc, nu trebuie să pretindem să fie rezolvată de la început și numai încetul cu încetul, prin perseverența și răbdarea cu care trebuie să fie împodobit acel ce soarta i-a hărăzit misiunea de a fi educatorul maselor prinse în cooperație.

Psihologia, adică starea sufletească a micului producător oier chemat a-și vinde produsele muncii sale prin metoda cooperativă este hotărâtoare pentru îșbutirea acestei operațiuni. El trebuie să înțeleagă, că oricât de mult ar produce dacă nu vinde rațional, toată osteneala îi este în zadar, căci tot sărac rămâne îmbogățind cu rodul muncii lui pe alții, cari vecinic vor fi stăpâni și pe libertatea lui, pentru că liber nu e decât omul care e stăpân pe o existență materială, care-i îngăduie să trăiască omeneste.

Oierul trebuie să aibă încredere în cooperație, căci numai ea e menită să înlătore reaua stare de lucruri. Încrederea se întemeiază pe deplina cunoștință a lucrurilor, care înlătură frica de necunoscut. În afară de sentimentul neîncrederii, care face pe oier să nu îmbrățișeze vânzarea cooperativă, mai e și un altul, mândria de a mijloci el însuși vânzarea către cumpărător. Cum însă el nu este cunoscător al meșteșugului comerțului trebuie să

renunțe la mândria care-l costă bani și să încredințeze produsele lui spre comercializare cooperativelor în fruntea cărora se află cunoscători în materie.

*Domnule Președinte,
Onorat Congres,*

După cum vedem a sosit timpul când oierii, trebuie să se decidă, sau se adaptează noilor condițiuni de viață sau dacă nu merg spre pieire. Fără a fi cât de puțin neconștienți de celele le afirmăm, noi credem că, printr'un efort nu tocmai prea mare putem ieși din încurcătură. Produsele noastre, lâna, laptele și derivatele lui, sunt mărfuri de prima necesitate și care obținute în condițiuni bune pot da rezultate destul de mulțumitoare, trebuie numai înțelegerea și încrederea neclintită pe care toți oierii trebuie s'o aibă în conducătorii lor și mai ales în propriile lor puteri. În ajutorul afirmațiunilor mele dau un exemplu și anume redau concluziile la care a ajuns marea conferință internațională economică de la Geneva, iată-le: „Creșterea vitelor are o importanță extraordinară de mare — din punct de vedere economic și social — asupra conservării puterii de muncă și de bună stare a populației, nu numai în ceea ce privește agricultura, dar și lucrătorii industriali.

Intr'un mare număr de țări creșterea vitelor este singurul mijloc de a folosi economic o bună parte a produsului solului. Valorile ce le produc și materiile ce le procură industria reprezintă partea cea mai esențială — în general — și contribuie mai mult decât orice la ridicarea vieții economice. Puterea de cumpărare a celor mai multe din popoarele lumii, depinde de condiționarea cantității de produse animale“. Iată domnilor adevărul ce nu suferă nici o discuție.

Un alt fapt. Observațiile tuturor sociologilor, tind să arate că omenirea evoluiază dela pâine spre lapte și produsele lui unt și brânză. Prin urmare toată lumea pe toate drumurile vorbește de însemnătatea produselor noastre și de perspectivele pe care le vom avea atunci când vom ști să fim oameni. Străduințele noastre a celor ce vorbim aci este tocmai aceasta ca dând exemple de ceea ce au făcut alții și cu priceperea noastră să putem să devenim ceea ce trebuie să fim și fiindcă noi nu suntem aici nici o întrunire politică nici o asociațiune științifică sau salon literar, ci suntem niște oameni necăjiți mânați de dorul de mai bine să

infruntăm greutățile luptei de existență, am căutat ca apelând la ajutorul celei mai ideale metode de luptă, cooperarea, să putem rezolva grelele probleme ce ni se pun. În dorința de a face cât mai înțelesă problema raportului meu „Fondul valorificării produselor oierești”, am căutat ca înainte de a ataca însăși problema în fond să fac această introducere din care să arăt pe scurt importanța cooperării și rostul ei în viața noastră și mai ales exemplele ce ni se dau de toți, de ce vom putea deveni mâine pornind bine înțeles pe drumurile ce de azi înainte le vom croi.

Domnule Președinte,

Onorat Congres,

Spuneam, că importanța cooperării este foarte mare dar ea trebuie să fie înțelesă și bine aplicată. Pentruca ea să dea roade în organizațiunea noastră, se cere să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să se facă propagandă și să se educe micul proprietar oier.
2. Asociația crescătorilor în reuniuni.
3. Inființarea cooperativelor în comun a animalelor și produselor animale, întărindu-le prin federalizare. Nimic nu se poate realiza de micul crescător singur.
4. Finanțarea industriilor animale printr'un credit special.
5. Inlesnirea debușeilor în interior și exterior.
6. Sprijinul Statului de lungă durată, al Camerilor de Agricultură, al Județelor și Comunelor.

Pentru a intra direct în miezul subiectului să-mi dați voie să accentuez din aceste două condițiuni pe cele de a 4-a și a 6-a, finanțarea industriei animale printr'un credit special și sprijinul Statului etc. Aceste două puncte formează cheea de boltă a secretului succesului mișcării noastre.

Deobicei mișcarea cooperativă în care noi voim a ne încadra nu dispune de suficiente mijloace proprii, e nevoită să împrumute fondul, din care dă avansuri pentru produsele membrilor destinate la vânzarea cooperativei. Dar aceste fonduri nu se găsesc întotdeauna ușor și nici în condițiuni ușoare, iar nevoile de credit a oierilor sunt atât de mari încât nu arareori oierul e nevoit să-și vândă produsele din cauza lipsei de numerar în orice condițiuni. Iată-ne onorat congres în fața celei mai grele probleme ce avem de rezolvat: „Problema financiară”.

*Domnule Președinte,
Onorat Congres,*

În viața noastră economică încă din primul an al organizării noastre într'o asociațiune cu caracter profesional pe întreaga țară, ne-am izbit în primele noastre măsuri de redresare ce le-am luat tocmai de această problemă vitală, problema financiară, când am căutat nu mai demult decât în vara acestui an să ne valorificăm produsele începând cu lâna. Fiind lipsiți de un fond de valorificare, cu care am fi putut acoperi nevoile oierilor mânați și apăsați de datorii mai vechi și-au vândut lâna primului samsar venit pe un preț derizoriu.

Luând măsurile cerute de împrejurări Uniunea Oierilor și-a dat seama, că primul lucru pe care trebuie să-l facă în viitor este de a ne face un fond propriu de valorificare al produselor oierești. Hotărâri în acel sens nu au întârziat. În ziua de 12 Iulie a. c. U. O. a convocat o adunare generală extraordinară la Sibiu și a pus pe tapet problema fondului valorificării produselor oierești. Această idee a fost primită cu satisfacție de toți oierii, convinși fiind, că numai realizarea acestui fond i-ar putea ajuta efectiv la nevoie. Rostul raportului meu fiind acela de a relua discuțiile de la Sibiu, să pot ca împreună cu Dv. discuta problema fondului de valorificare al produselor oierești prin arătarea felului cum el ar putea fi creiat, mijloacele prin care poate fi pus în valoare, și foloasele ce le putem avea după urma lui, să întăriți cu girul suveran al congresului nostru general aceste directive de urmat, pe care conducătorii noștri le consideră ca literă de evanghelie și vă asigură, că prin înțelegerea și concursul Dv. ele vor fi duse la bun sfârșit.

Domnule Președinte și Onorat congres,

În adunarea din 12 Iulie a. c. U. O. a hotărât pentru a preîntâmpina pe viitor surpriza ca cea din vara aceasta, să creeze un fond de valorificare. Pentru aceasta s'a hotărât de comun acord ca fiecare oier membru al U. O. și al Reun. O. să subscrie câte două acțiuni a 500 lei fiecare adică 1000 de lei de membru. Cine are posibilitatea poate subscrie și mai mult. Cu acești bani s'ar crea un capital însemnat care apoi ar servi ca mijloc de finanțare în diversele acțiuni ce le vom întreprinde. După anumite date dacă membrii înscriși ar subscrie câte 1000 de lei fiecare, s'ar putea aduna un capital minimum de 5.000.000 lei

capital ce pe măsură ce toți oierii se vor înscrie se va mări cu mult mai mult, ajungând la o sumă ce ar fi demnă de cele 8 miliarde de lei cât reprezintă valoarea oilor din întreaga țară și produsele lor dintr'un an. Acest fond se va administra de o organizație centrală alături de comitetul U. O. și forma juridică cea mai nimerită credem a fi o bancă cooperativă guvernată pe baza unui statut și regulament ce se vor caracteriza prin principiile instituțiilor de credit cooperativ cu caracter agricol. Banca Centrală Cooperativă a oierilor va avea sediu legal acolo unde se află și sediul U. O. Ea va fi condusă de un consiliu ales de adunarea generală a oierilor din întreaga țară, ținându-se în seamă, că în acest consiliu să figureze alături de o netăgăduită cinste și o netăgăduită competență. Pentru sumele subscribe fiecare membru va primi provizoriu o chitanță iar apoi acțiuni. Banca suntem de părere a se numi „*Banca Generală Cooperativă de credit și economie a oierilor din întreaga țară*“. Operațiunile pe care le va face vor fi cele ce vor fi găsite ca cele mai nimerite pentru satisfacerea nevoilor oierești. Pentru toate acestea se va face la timp un statut și un regulament, dar totuși este necesar să schițăm în linii generale câteva din ele.

1. Banca va face împrumuturi pe termen scurt — 9 luni — pe gaj de produse și pe credit personal cu dobânzi foarte mici.
2. Va acorda împrumuturi în cont-curent pe baze de gajuri de titluri de varante sau alte mărfuri specific oierești.
3. Instituția poate coopera cu creditul agricol ținând seamă de legea lui.
4. Banca centrală va avea în toate regiunile cu oieri filiale și agenții.
5. Numărul de membrii va fi nelimitat.
6. Oricât capital va subscrie cineva va avea un singur drept de vot.
7. La capital poate participa Statul și instituțiile garantate de Stat B. N. R. și Cec. Se va căuta ca, creditele pe care banca le va acorda, să le acorde oierilor organizați în unități cooper. locale de desfacere în comun a produselor, ele constituind o garanție mai mare și în același timp un stimulent și îndemn la o solidaritate de breaslă oierească. În comunele unde încă nu sunt cooperative înființate, banca va putea lucra cu reuniunile. *Dintr'un motiv superior și de folos credem că este bine ca Uniunea Oierilor și R. O. să rămână distincte de această bancă, filiale și*

cooperative, mai ales U. O. ca o organizațiune centrală profesională, care are rostul de a apăra interesele oierilor în raport cu Statul și alte organizațiuni profesionale. Exemplele de acest fel din Danemarca ne par concludente. Caracterul dominant al acestei instituțiuni este acela, că va fi o organizațiune proprie oierească, care ajută la înfăptuirea organizațiunilor cooperative de comercializare a produselor, care organizațiuni vor învăța pe oieri să cunoască piața, luând contact cu ea direct, producând anumite tipuri de mărfuri și de anumite calități, deservindu-se procedeul — producție — transformarea producției, (industrializarea ei) și apoi vânzarea.

Un alt caracter dominant al băncii cooperative a oierilor va fi acela, că ea va interveni cu succes în lupta economică a lor cu creditele necesare. Ea trebuie înfăptuită de noi, căci în condițiunile de azi din cauza lipsei de credit agricultura și oieritul a ajuns la ultima posibilitate de rezistență. Deci vedem cum creditul funcționează ca un instrument de producție și să nu uităm ceea ce din nefericire uităm prea adesea, că eficacitatea creditului depinde nu numai de împrejurări exterioare ci și de factorii ome-nești interiori, de priceperea și virtuțile economice ale debitorilor și de gradul lor de cultură. De aceea putem zice: „*mai mult credit dar și mai multă cultură*“. Cultura în sensul de a cunoaște realitățile economice. Noi voim a înființa acest credit oiernes materializat printr'o bancă centrală, dar nu voim să aibă soarta băncilor populare, care să-mi fie iertat dacă trebuie să fac constatarea, că sunt departe de a-și îndeplini rolul pe care l-a atribuit legiuitorul și în general sătenii nu au încredere în ele; că un ban pe care-l au de prisos, ori îl țin ascuns în fundul lăzei neproductiv, ori e cheltuit pe lux și pe lucruri absolut nefolositoare și aceasta cu atât mai mult acuma când legea conversiunii — acest rău necesar — a sdruncinat și bruma de credit ce mai era. Statul să binevoiască ca neîntârziat să vie cu o lege de reorganizare a legii de credit agricol, căci este un lucru evident, că oricât ne-am strădui să dăm un sbor industriei România rămâne o țară agricolă, care din totalul produselor exportate anual de 30 miliarde lei 23 miliarde sunt produse agricole. Nădăjduim în succesul desăvârșit al acestui credit fiindcă cooperația de credit a fost unica ramură cooperativă de la noi și a predominat în agricultură mai în toate țările europene. Creditul acordat în mod indestulător și în condițiuni echitabile pentru oier va fi suficient să-și asigure

mersul normal al gospodăriei sale. Pe lângă aceasta cooperativa de credit în raport cu altă cooperatie de care vom vorbi cere și un spirit mai modest de solidaritate, dela asociații și mai puțină pregătire tehnică dela conducători. Din cauza lipsei de încredere capitalurile ocolesc plasamentele în agricultură, plasându-se acolo unde au o rentă mai mare; în aceste condițiuni cooperativa economică de credit poate însemna astăzi un ajutor efectiv pentru oier și crescătorul de vite în general cum e cazul de pildă în America, Danemarca, Elveția etc. La noi pentru a se putea reuși credem, că operațiunile de credit este necesar să se sprijine pe operațiunile comerciale și în deosebi pe cele de desfacere în comun. Cu aceste zise am arătat în linii generale cum am putea rezolva problema de valorificare a produselor oierești. Fondul acesta odată înfăptuit va prezenta o însemnătate destul de mare putând să reguleze producția și desfacerea. Producției îi va prilejui posibilitatea de a se face în cele mai bune condițiuni, iar desfacerea de a se desfășura în condițiuni normale, cu un preț remunerator. Acest fond va putea pune bazele fabricelor de brânzeturi și postav. Fondul de valorificare într'un ultim cuvânt va putea organiza atât producția cât și desfacerea produselor adaptând calitatea produselor oierești la cerințele zilnice ale pieței de consumație. Un fond de valorificare ne-ar da independența economică domolind năvala șacalilor ce uneori înduc în eroare și pe Miniștrii cei mai bine intenționați, și care în fiecare an ne fură pe nedrept rodul muncii noastre profitând de slaba noastră autoritate socială și economică și mai ales de neunirea noastră. Fondul valorificării ne va face cetățeni liberi și înstăriți.

*Domnule Președinte,
Onorat Congres,*

Din cele arătate până acum am ajuns la concluzia, că un prim punct al redresării noastre economice ar fi acela de a ne educa, de a ști ce voim a face și de-a ne crea organismul de finanțare a acțiunilor noastre în viitor. Ne mai trebuie acum să vedem și al doilea și ultimul punct al raportului nostru, care cred, că alături de fondul valorificării produselor oierești formează plămânii organizațiunii noastre.

Este vorba de mijloacele de punere în aplicare a acestui fond, de mijloace ce ar desăvârși în mod sigur și definitiv complicata problemă a organizațiunii noastre economice. Aceste mij-

loace pe care le vom arăta în ultima parte a raportului nostru le vom arăta, încadra și clădi numai pe baze cooperative, căci dacă nu am ajuns nici în producția și în comercializarea laptelui și lânii la rezultate corespunzătoare împrejurărilor naționale și hârnicii oierilor români, aceasta se datorește neglijenței noastre de a pune știința și cooperarea în serviciul educației naționale. Imaginea Danemarcei în această privință îmi apare mereu înaintea ochilor, de înflorirea la care a ajuns tocmai că a știut să se conformeze celor de mai sus, căci cu un număr de vite mai puțin de jumătate ca al nostru, poate să exporte 100 de milioane kg. unt pe an. Deci instituția viitorului în viața noastră economică este unitatea cooperăției de valorificare și desfacere în comun a produselor oierești, instituție care va organiza acțiuni în afară de mijloacele financiare îndestulătoare și asigurarea de bușeu, probleme ce cad în mare măsură în sarcina Băncii Centrale Cooperatiste a oierilor, Uniunii Oierilor și Cooperativei Centrale oierești de care vom vorbi, ca instituțiuni centrale ale mișcării, presupune o întreprindere cooperativă de valorificare bine alcătuită. Aceste cooperative se vor preocupa de colectarea produselor, de transformarea lor și de expedierea mărfii după dispozițiunea organelor centrale. Pentru aceasta se cere mai întâi un personal tehnic bine pregătit pentru sarcinile ce și le va asuma. Tot așa conducătorii acestei cooperative trebuie puși în curent cu toate problemele în legătură cu acțiunile ce se desfășoară, ca la rândul lor să lămurească masa producătorilor. Aceste cooperative nu trebuie să fie numai instituțiuni de comercializare, ci trebuie să fie agenți colaborând cu competența și în mod activ la îmbunătățirea și la uniformizarea producției, pentru a se satisface cerințele pieței comerciale.

Studiind realitatea din viața economică a oierilor credem, că organizația cooperatistă a lor s'ar putea face în următorul mod. Inițierea unei centrale cooperative cu sediul în acelaș loc cu banca și uniunea. Deasemenea în fiecare sat oieresc câte o unitate cooperativă locală. Legătura dintre organizațiunea centrală și cele regionale se va păstra strâns. Organizațiunea centrală va trata prețurile mărfurilor de mare producție și desfacere în engros cum ar fi lâna și brânzeturile pentru export și ea ar colecta mărfurile prin unitățile regionale. Organizațiunea centrală va avea sucursale în marile orașe din țară, unde prin magazine de engros și detail va desface produsele oierilor din diferite re-

giuni după un plan sistematic de aprovizionare, adică stabilind cota, ce trebuie s'o furnizeze fiecare regiune și centrul unde trebuie furnizată. Organizațiunile locale vor păstra autonomia putând a-și desface și singure mărfurile în centrele din apropiere și ori unde ele ar fi cerute. Aceste cooperative, vor aplica diferite măsuri pentru sporirea rentabilității :

1. Se vor aproviziona în comun în condițiuni economice cu articolele necesare producției cum ar fi nutreț pentru oi, porumb, locuri de pășune, precum și unelte de fabricație industrială a laptelui.

2. Vor interveni în însăși procesul de producție pentru a realiza o ameliorare și raționalizare.

3. Vor organiza desfacerea produselor principale și secundare ale gospodăriilor.

4. Pentru colectare și manipulare se vor constitui în principalele puncte depozite cooperative de produse. Aceste depozite vor permite și o finanțare lesnicioasă și ieftină a operațiunilor de comercializare prin intermediul Băncii C. Cooperative a oierilor, ele primind dreptul după ce se vor lua toate măsurile de securitate să emită recipise warante. Prin urmare prima grijă a conducătorilor mișcării cooperatiste oierești trebuie să fie acum organizarea valorificării, fie în stare brută, fie transformată a produselor gospodăriilor oierești. Această valorificare va aduce o sursă de câștig pentru oieri și pentru economia națională în general. Cooperativa centrală va lucra numai cu producătorii direct sau prin mijlocirea unităților cooperative locale. Ea va face două operațiuni :

1. Intrepozitarea.

2. Valorificarea.

Intrepozitarea este primirea produselor în magaziile cooperativei dela diverși producători sau unități cooperative locale. Marfa rămâne proprietatea depunătorului. Marfa se va standardiza, adică pregătirea unui singur tip superior. La cererea expresă se poate pune marfa și separat, adică producătorul sau unitatea cooperativă care cere, va avea marfa separată. La primirea mărfii se vor elibera certificate de depunere și calitate, care vor avea putere circulatorie în raport cu încrederea pieței. Certificatele acestea vor servi pentru înlesnirea finanțării prin organizațiunea de credit oieresc. După aceasta urmează valorificarea, care vine dela sine, fiindcă intermediarul nu există, marfa e bună și

cerințe pe piață suficiente. În ce privește problema juridică a vânzării cooperative, ea e rezolvată prin legiferare, care acordă cooperativelor o haină juridică, în puterea căreia unitatea, capătă posibilitatea de a strânge legături de afaceri cu cel de al treilea și a avea raporturi regulate între ea și membrii, plus alte avantaje cu privire la căile de comunicație etc. Acțiunea Statului în viața acestor cooperative să fie întreprinsă numai ca un stimulent și nu ca o înlocuire a energiei lor libere și forțelor proprii ale oierilor. Căci altfel ne vom pomeni cu vre-o comisie de valorificare, cu vre-un sindicat al samsarilor pentru valorificarea grâului, vinului sau alcoolului, că li se dă dreptul în urmă influențelor nefaste să ne valorifice produsele noastre, cum am pățit anul acesta cu lăna.

Prin vânzarea cooperativă funcțiunea intermediarului trece în mâna producătorului înlesnind astfel un preț mai bun. Organizația vânzării trebuie să înceapă prin organizațiunea producției. Asociații să aducă la vânzare marfă de bună calitate. Vânzarea cooperativă concepută cum am spus mai sus va aduce reale foloase pe care le cităm :

1. Reducerea cheltuelilor de vânzare.
2. Înbunătățirea în repartiția produselor.
3. Creșterea cererii produselor.
4. Crearea unui tip pentru vânzare.
5. Protejarea producătorului izolat.
6. Suprimarea intermediarilor.
7. Învățarea procedeilor tehnice de păstrare, condiționare, expediție și ambalaj.
8. Garanția morală pe care o oferă clienților.

Vânzarea cooperativă înlătură criza de supra producție, printr'o distribuție mai rațională a produselor și cucerirea de noi piețe sau chiar impunerea schimbărei în obișnuințele consumatorilor. Deasemenea ea distribue beneficiile celor ce le-a creat prin afacerile lor cu cooperativa. Cooperativele de vânzare care isbutesc mai bine sunt acelea, care se nasc în urma unor greutăți ce au avut de suferit membrii, pentrucă atunci se satisface cea mai importantă lege firească ce trebuie să stea la baza înființării cooperativei — nevoia —. Oare noi de ce ne-am adunat aici, nu tot aduși de nevoe ? Să sperăm, că Dumnezeu și munca noastră ne va ajuta să îndeplinim ceea ce străduim.

*Domnule Președinte,
Onorat Congres.*

Am terminat cu aceste spuse raportul meu „Fondul valorificării produselor oierești și mijloacele de aplicare a lui”, și sper că din cele spuse măcar cât de puțin a prins și a rămas în sufletele acelor care trebuie. Din toate cele ce le-ați văzut, că au făcut alte popoare și din toate câte le-ați auzit ca măsuri de ajutorare a noastră, să-mi dați voie să spun și să cred cu tărie, că și noi le vom face, dar pentru aceasta vă cer cu un ultim cuvânt: solidaritate, muncă, încredere în conducători și jertfă de sine. Solidarismul și unirea la nevoie înmulțesc la infinit forțele răslețe și poate că nici când nu a fost mai necesară această strângere de rânduri, ca în aceste momente când greutatea de toate felurile ce avem de străbătut, dau celor de afară posibilitatea de a se introduce în ființa și sufletul nostru național și economic, nu atât pentru a-i veni în ajutor ci pentru a-l exploata și a folosi slăbiciunile zilei de azi. Trăiască U. O. cu Președintele și Membrii săi. Trăiască marea școală a solidarității și a unirii ce de azi înainte va însufleți pe oierii din întreaga țară.

Ion L. Apostoloiu

doctorand în științele economice și financiare.

Valorificarea lânii.

Referat susținut de N. Muntean la al 2-lea congres al oierilor
din întreaga țară.

Onorat Congres,

Problema valorificării lânii ne interesează pe lângă alte chestiuni — în cel mai înalt grad, deaceia mi-am propus să o analizez și discut cu această ocaziune în miezul ei, sub toate aspectele și fără să mă las târât în prea multe amănunte; — deci absolut neinfluențat decât de importanța pe care acest produs o are în economia generală a țării și fără alt considerent decât cel care îl prezintă în multiplele-i întrebuințări, — mă voi sili să arăt limpede punctul de vedere al „Uniunii oierilor din întreaga țară” în legătură cu această problemă, tinzând bineînțeles să fixez clar revindicările și să conving Onor. guvern de dreptatea cauzei ce susținem.

Intrucât mi-am propus să fiu cât se poate de scurt și obiectiv, mă voi fixa dela început asupra următoarelor adevăruri scrise de mine în revista „Stâna” A. III. No. 4:

1. Lâna este un produs național de netăgăduită importanță și absolută trebuință pentru fiecare ins și gospodărie.

2. Acest produs a fost speculat din vechi timpuri până în prezent, în chip cu totul neomenos după bunul plac al câtorva inși, cari au exploatat fără milă truda oierilor români.

3. Prețurile oferite și plătite n'au stat în nici un raport cu cheltuelile de producție și greutatea împreunate cu oieritul, realizându-se câștiguri fabuloase din exploatarea unei vieți impletită cu atâtea suferințe.

4. Ne lipsește o politică economică a lânii indigene, care lână în bună măsură a fost înlocuită cu zdrențe și lână străină.

Insemnătatea produsului lână sunt sigur că, nu scapă nimănui din vedere.

Ceeace este coaja pentru arbori, aceea este îmbrăcămintea pentru oameni.

Poate avea un arbore hrană cât de multă și bună, fără coaje se uscă, pierе.

Se poate hrăni omul cu mâncări cât de alese, fără îmbrăcăminte nu poate trăi.

Din lână se fac cele mai multe, felurite și durabile haine.

Mândria noastră a oierilor este și trebuie să fie aceea, că noi îmbrăcăm populația țării!

Dar în afară de postavurile din cari se confecționează hainele, se mai lucrează din lână: mănuși, ciorapi, svetere, băști, țoale, desagi, dimie, covoare, perdele, pături și alte lucruri, toate de mare importanță și aproape de nelipsit în fiecare casă!

Avându-se în vedere indiscutabila valoare a acestui produs al unei ocupații curat românești, cuvine-se să-i dăm toată atențiunea și să rugăm Onor. guvern să facă la fel.

În ce ne privește, datori suntem să ne străduim a produce lână de calitate din soiul ce avem și să o prezentăm curată, ba chiar aleasă, adecă sortată.

Crestez în acest referat îmbucurătorul fapt, că o bună parte dintre oieri se silesc, ba chiar se întrec a avea lână, care să mulțumească toate pretențiile.

În ce privește guvernul, lui îi revine îndatorirea să ne ferească, prin dispoziții legale lipsite de favoritism, de intermediari și speculanți și să ne înlesnească o desfacere în condițiuni remuneratorii, asigurându-ne tot venitul nouă și nu altora pe cari nu-l vedem în rândurile luptătorilor și nici n'au nimic comun cu ocupația noastră.

Onorat Congres,

Pe chestiunea valorificării lânii, „Uniunea oierilor din întreaga țară” a continuat a duce o luptă pe cât de dreaptă, tot atât de curajoasă și este hotărâtă să o continue prin toate mijloacele legale, până punctul ei de vedere va triumfa.

Un foarte scurt istoric al începutului luptei privitor la o mai bună valorificare a lânii am credința, că este în interesul cauzei.

Vânzarea lânii până în anul 1934 se făcea fără amestecul statului, în comerț liber.

Prețurile le făceau fabricanții după cum lor le plăcea, așa a ajuns să se vândă lână pe prețuri de batjocură și postavurile tot scumpe.

Se importau zdrențe și lână străină!

Lâna românească aproape nu se mai căuta. Imbiau oierii cu ea fără să mai întrebe de preț.

Fabricanții pretextau, că nu le trebuiește, — dar din considerațiuni de prietenie, așa ziceau ei, — o cumpărau pe prețuri de răs.

Ca unul, care m'am identificat cu toate nevoile oierilor, m'am simțit dator, să mă sesizez de deseale plângeri ale oierilor: că nu știu ce să se mai facă, că nu mai e chip de trai și de ținut oi, că datele mari întrec mult veniturile, deoarece produsele sunt siliți să le dea pe nimic, că trebuie să-și caute alt rost și că nu știu ce să se mai facă cu copii!

M'am interesat de prețul postavurilor pe piață și de cel al comenzilor statului făcut la diferite fabrici. N'am observat nici o scădere de prețuri în raport cu cea a lânii.

Statul plătea prețuri bune pe gunoaie, cari n'ar fi trebuit să fie recepționate. Cumpărătorul plătea bine metrul de postav. Industria câștiga.

Singurii, cari nu mai puteau urni năcazurile de azi pe mâine au rămas oierii. Lâna oițelor lor a adus multora fericire și lor destulă supărare.

Această bătae de joc m'a revoltat!

În fruntea unei delegații de 24 oieri, cari trăiesc, m'am prezentat în luna Ianuarie 1934 dlui Gh. Cipăianu pe acea vreme Ministru al Agriculturii. I-am descris toată tragedia oierilor și specula ce se face cu toate produsele lor, deci și cu lâna.

Am fost înțeleși și mi s'a promis, că se vor lua măsuri de îndreptare.

La 11 Martie acelaș an am fost convocat la Minister, la conferința lânii.

Nu e timp să mai înșir toate învinuirile ce aduceau fabricanții lânurilor românești.

Rezultatul imediat al discuțiilor a fost: că s'a oprit importul de zdrențe și lâna străină și acela, că se vor lua măsuri de valorificarea lânii noastre pe prețuri remuneratorii.

Tot atunci am fost întrebat, dacă oierii suntem organizați, pentru a ni se putea încredința nouă această operație, căci spunea Dl. Ministru Cipăianu, „Eu ca Ministru n'am timp și nici nu pot să mă ocup de ea”.

Răspunsul nostru a fost cel adevărat, că încă nu suntem organizați. „Voiu găsi eu pe cineva pentru anul acesta” ne-a asigurat Dl. Ministru.

În acest timp a venit în fruntea departamentului Agriculturii actualul Ministru Dl V. Sassu.

D-sa a definitivat lucrările începute, a fixat prețurile și a normat modul de vânzare-cumpărare și preluare a-l diferitelor soiuri de lână din țară, cu excepția celei țurcane, căreia până azi i s'a aplicat un tratament special și cu totul vitreg față de celelalte soiuri.

Cu operația valorificării a fost încredințată „Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole” din București.

În cursul anilor 1935 și 1936 cu unele modificări de prețuri și ceva complectări formale, valorificarea s'a făcut în aceleași condițiuni.

În 21 Noemvrie 1935 în cadrul marelui al primului congres a luat ființă asociația oierilor; „Uniunea oierilor din întreaga țară”.

De aici încocoace vă este cunoscută, din revista „Stâna” și presă, lupta pe care Uniunea a dus-o în legătură cu valorificarea lânii.

Prin anume delegație trimisă din sânul comitetului am înaintat memoriu cuprinzând toate revindicările privitoare la lână, am dus prin „Stâna” o vie campanie de susținere a celor cuprinse în memoriu, campanie, care s'a bucurat și de binevoitorul sprijin al presei din capitală în frunte cu ziarul „Curentul”, „Universul” și din provincie în frunte cu ziarul „România Nouă” din Cluj.

Ce cerea „Uniunea oierilor din întreaga țară” ?!

1. Ca guvernul să statorească prețurile pe cari Uniunea le-a propus, cu următoarele argumente:

a) Având în vedere prețurile din anul trecut,

b) Faptul scumpirii postavurilor cu cca 40% față de anul trecut,

c) Nevoile și puterea de plată a cumpărătorilor de materiale lucrate din lână și ei speculați, deoarece prețurile s'au urcat, fără ca lâna să se fi scumpit,

d) Greutățile diferite și cheltuelile pe cari le au oierii până să vadă lâna tunsă,

e) Adevărul, că fabricanții, intermediarii și speculanții au realizat câștiguri mari, lăsând cu zărul pe oierii cari degerând pe lângă oi așteptau zile mai bune.

2. Operația valorificării lânii să fie încredințată „Uniunii oierilor din întreaga țară” singura organizație de breaslă. Să înteteze starea de provizorat a Uniunii Centrale a Sindicatelor

Agricole din București, prin cecece Uniunea noastră urmărea recunoașterea drepturilor ei și excluderea din cercul de activitate oierească a tuturor intermediarilor și speculanților.

Ce ni s'a dat?

Nimic din cecece am cerut.

Prețurile au fost satorite altele decât cele propuse de Uniunea noastră. *Ea nu s'a învrednicit nici măcar de a fi consultată!* Olierii țării n'au fost citați la procesul, care era al lor și în care erau direct interesați. Mirosul de oaie i-ar fi făcut rău poate fabricantului Margulies!

Operația valorificării lânii a fost încredințată din nou, cu drept de monopol Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole din București, care a realizat venite de milioane de unde n'a visat, culegând de unde n'a sămănat.

Dece i s'a încredințat numitei asociații operația valorificării lânii? Ce-a făcut ea pentru oieri? Care-i sunt meritele? In ce fel, unde, când și cum a susținut interesele oierilor? Ce aport a adus în lupta de emancipare oierească?

Înzadar vom căuta să găsim răspuns la aceste întrebări, că nu vom afla.

Argumentele, cari au pledat în favoarea Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole nu sunt de ordin profesional oieresc, ci de ordin personal cu miros de favoritism.

Îndrăznind a întreba spre ce îmbunătățiri oierești a întrebuițat numita Uniune milioanele câștigate, veți rămânea deosemena fără răspuns.

Dacă propunerile noastre găseau înțelegere și operația valorificării lânii ar fi fost încredințată Uniunii noastre, cum drept este, banii câștigați dela ei, tot lor i-am fi întors sub diferite îmbunătățiri prevăzute în programul de activitate al Uniunii noastre.

Dela oieri au venit, spre binele lor trebuiau să se cheltuiască.

Urmând îndemnul guvernului *să nu se mire*, dacă vom cere pentru oieri dreptul de a valorifica grâul, sau de-a distribui piatra vânăată.

Faptul, că vre-o câțiva plugari, cari au și oi, fac parte din Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole nu însemnează deloc, că acea asociație, reprezintă marea mulțime oierească!

Recunoaștem în parte acțiunea binefăcătoare a intervenției guvernului în fixarea prețurilor lânii, care a avut darul, cum spune

un recent comunicat al Ministerului de Agricultură, de-a aduce câștig oierilor față de anul 1933, dar să recunoască și Ministerul, măcar tot în parte, că aceasta era și o obligație a sa față de oierii țării!

Și să mai recunoască și faptul, că a jignit adânc pe oieri dându-i pe mâna intermediarilor în frunte cu Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole, care n'avea nici o chemare în legătură cu oierii și profesiunea lor!

Ne este silă să ne mai ocupăm de toate învârtelile pe cari le-au făcut în dauna oierilor intermediarii și speculanții, de cari paraziti vrem și cerem să fim scăpați.

Sunt răni... cari ne provoacă mari dureri pe cari nu le putem înăbuși oricât am vrea și eu personal ași fi un netrebnic socotesc, dacă ași încerca să le ung cu alifii bine miroșitoare!

Și fiindcă am adus vorba de un comunicat recent al Ministerului de Agricultură, îmi permite On. Congres să fac la unele chestiuni ceva adăugiri. Cred, că Ministerul Agriculturii, când vorbește de „Stâni-model” și cooperative, vizează viitorul, și noi suntem bucuroși, dacă în viitor se vor înfăptui, căci până în prezent de cele ce se vorbește în comunicat n'avem cunoștință.

Cu 100 milioane s'au ajutat fabricanții, sau poate Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole, nu „Uniunea oierilor”.

E adevărat, că Uniunii oierilor i s'a aprobat un permis de export în Germania pentru 20 vagoane lână țurcană, nu 30, care însă n'a putut fi executat din motivul pe care credem, că Ministerul Agriculturii îl cunoaște mai bine și anume, că dintre articolele aprobate la export în convenția încheiată cu Germania, guvernul a șters lâna.

Ni s'a dat deci un permis mort. De unele șoapte murdare în legătură cu acest permis nu găesc demn să mă ocup. Leșinăturile nu vor izbuti să întunece cu pete strălucirea unei vieți nepătate!

Este adevărat, că anume comune din județul amintit în comunicat au fost improprietărite cu goluri de munte, pentru care fapt comunele au ținut să mulțumească D-lui Ministru Negură, cu ocazia unei vizite făcute de D-sa în acel județ.

Revenind la obiect, și ținând seama, că oierii își păzesc oile, ei le hrănesc, le apără de dușmani, flămânzesc și degeră după ele, propun pentru viitor și rog On. Congres să-și însușească propunerea:

1. Valorificarea lânii să se încredințeze exclusiv „Uniunii oierilor din întreaga țară” ca singura organizație de breaslă, care a luptat și luptă pentru binele oierilor și propășirea oieritului românesc, asigurându-i-se în plus de prețurile ce se vor fixa și în contul fabricanților lei 1,50 de fiecare Kgr. așa cum a avut și Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole.

2. Prețurile să fie satorite cele, cari vor fi propuse de „Uniunea oierilor din întreaga țară” și care nu se gândește să speculeze pe frații de altă ocupațiune.

3. Prețurile să se fixeze pe soiuri ca și până acum, dar și după puritate (curățenie) în sensul, că se va lua de bază lâna cu procentul cel mai mare de impuritate, urcându-se prețul din 5 în 5⁰/₁₀ pentru lâna cu mai puțină murdărie, aceasta pentru a încuraja pe cei ce se silesc a prezenta marfă îngrijită.

4. Să se stabilească același regim pentru toate lânurile.

5. Să rămână oprit importul de zdrențe și lâna streină.

6. Statul să ajute efectiv U. O. la înființarea unei fabrici pentru industrializarea lânii.

7. Comisia pentru controlul operației valorificării lânii să se compună: Din un reprezentant al Ministerului Cooperăției, unul al Uniunii oierilor, unul al Ministerului de Justiție și unul al fabricanților (cel din urmă să fie numit de Ministerul Cooperăției în înțelegere cu U. O.).

În caz de refuz al fabricanților de a cumpăra lâna în condițiunile ce se vor fixa, să se pună la dispoziția „Uniunii oierilor din întreaga țară” un credit în suma ce va fi de lipsă, pentru a da bani în contul lânii celor, cari ar avea nevoie de parale, oprindu-i astfel să și-o vândă pe nimic.

Tot pentru a susține prețul, este timpul cred, să purcedem fără întârziere în comunele noastre și în cadrele reuniunilor de oieri, la înființarea de ateliere, în care să se lucreze din lâna ce respectiva comună produce: mănuși, ciorapi, băști, svetere, covoare, pături ș. a. astfel industrializându-ne noi o bună parte din lâna, se micșorează stocul de vânzare și mai mică fiind oferta, are să fie mai mare cererea și prețurile mai urcate!

Pentru cazul, că și anul acesta — ceace nu putem crede — am fi disconsiderați în cererile noastre, nu ne rămâne altceva de făcut, decât să nu-și vândă lâna nici un singur oier până nu se vor respecta întocmai cererile Uniunii oierilor!

Sunt sigur, că fabricile n'au să stea cu mașinile goale!

Onorat Congres,

Scopul acestui referat a fost ca pe de o parte să vă arăt, — ceea ce de altfel toți cunoașteți — adevărul importanța bunului lână și posibilitățile de a obține prețuri cât mai remuneratorii, iar pe de altă parte să conving guvernul țării de dreptatea Uniunii noastre privitor la valorificarea lânii și sunt dispus să cred, că dacă pentru început s'au putut înregistra omisiuni regretabile, pentru viitor guvernul va desăvârși opera de valorificare în bună înțelegere cu „Uniunea oierilor din întreaga țară” ca să nu mai fim puși în neplăcuta situație, de a aduce învinuiri celor, cari sunt puși și au datorința să stăruiască pentru binele și bunăstarea locuitorilor țării.

Vă rog Domnule Ministru să considerați acest referat brodat cu multă amărăciune, lipsit de lingușeală, nu ca întocmit fiind din spirit de opoziție, ci cu gând curat de a vă înfățișa cinstit așa cum noi am văzut și vrem să fie soluționată problema valorificării lânii.

Iar întrucât pentru viitor, ea cade în atribuțiile Ministerului pe care cu onoare îl conduceți, vă rugăm respectuos Domnule Ministru, să binevoiți a ne lua sub ocrotirea și scutul Dv., asigurându-vă anticipat de toată recunoștința oierilor!

Legea oieritului.

Referat susținut de N. Muntean la al 2-lea congres al oierilor.

Omul are drepturi și obligațiuni pe care respectându-le, năzuește a-și asigura un trai cât mai ferit de griji pentru sine și familia sa.

El nu trăește singur — ca cucul — ținuit pe un anume loc, ci împreună cu semenii de ai săi formând sate și orașe.

Pentru a putea lupta cu greutățile vieții și pentru a putea agonisi cele necesare familiei, ca hrană, îmbrăcăminte ș. a. însul își alege o ocupație spre care simte că, are aplicație și pe care o iubește, căci numai ceea ce ne place lucrăm cu drag.

În dese cazuri copiii urmează ocupația părinților ceea ce s'a observat și observă în special la oieri.

Viața ciobănească și dragostea față de oi este ceva, cum am putea prea bine spune, ce a intrat în sângele oierilor și cu toate greutățile împreunate cu această ocupațiune nu pot, nu vor și nu trebuie să-și părăsească ocupația strămoșească schimbând-o cu alta, care și aceea își are greutățile ei.

Cum de atâtea ori am spus repet și cu această ocazie Onorat congres: oieritul este o ocupație care cinstește pe cel ce o profesază și nici cât este mai puțin nu trebuie să-l rușineze.

Ne sunt prea cunoscute greutățile, lipsurile și restricțiunile cari împiedecă dezvoltarea acestei ocupații.

Multe din ele pe vremuri nu existau: lumea era mai rară, pământ de belșug și pășuni din abundență îndeșteulau cerințele oieritului de atunci. Oierii colindau liberi cu turmele lor pământul locuit de români, dela un capăt la altul.

Azi, lucrurile sunt schimbate: oamenii s'au înmulțit, pământul s'a împărțit reducându-se mult de tot și pășunile, în afară de cele de munte.

O reconstituire a câtorva pășuni pe fiecare județ, nu este imposibilă.

O grea lovitură s'a dat oierilor și profesiunii lor prin faptul că, prin legea agrară n'au fost declarate toate bălțile Dunărei pășuni pentru oieri, cu atât mai vârtos că, aceste bălți sute de ani ei le-au păscut.

Intocmai ar fi trebuit procedat și cu pășunile alpine.

Dacă se făcea astfel, problema oieritului în bună parte ar fi fost pentru mult timp soluționată.

Anume moșii — rezerve de stat — ar fi asigurat în județele dela țară un oierit stabil.

Pentru a se mai îndrepta ceea ce mai este cu puțință în actualele împrejurări și pentru a da nou impuls oieritului românesc credem, că o lege a oieritului se impune imperios a fi întocmită și votată.

Aproape toate clasele și profesiunile își au legile lor, cari le asigură drepturi și le prevăd obligații, asigurându-le normala dezvoltare.

Din aceleași considerente și pentru a da puțința și oierilor să-și continue ocupația străbună cu noi și noi șanse de progres, o lege a oieritului nu poate să mai întârzie.

Mă mărginesc a schița în cadrul acestui referat liniile mari ale unei legi a oieritului pentru votarea căreia înțelegem să luptăm de azi înainte cu toate puterile.

1. Să se fixeze regiunile și chiar punctele unde ocupația locuitorilor este oieritul; aceasta din mai multe motive între care unul este acela de a redeștepta în ei mândria oierească.

2. Creșterea oilor cu îndatoriri posibile pentru oieri și pentru Stat.

3. Pășuni. Pășuni la țară, în bălți și pe munte. Arendarea lor. Șanțurile să fie libere la pășunat.

4. Produse. Posibilități de producere, valorificarea produselor. Drepturi și avantagii. Concursul Statului.

5. Impozitul. Impozitul să se croiască pe aceleași baze și să fie uniform. Oierii să fie încadrați în agricultură și nu la comerț. Baza de impunere s'o formeze valoarea oilor, cum pentru plugar o formează valoarea pământului. În legătură cu acest punct se vor avea în vedere și alte deziderate dezbătute în primul congres.

Omiterea dublei impuneri.

6. Taxe. — Reglementarea lor uniform ori cum s'ar numi ele.

7. Gloabe. — Oierul să fie obligat a plăti paguba și nu poftele atâtor nesăturați.

Pentru a pune capăt gloabelor nimicoare pe cari sunt judecați să le plătească pe motiv, că au pășunat în tăeturi plantate, propunem să se facă sub riguros control experiența cât strică oile și câți pueți pier unde au pășunat ele; în cât timp se des-

voltă unii și încât ceilalți. Să se stabilească paguba, căci oierii susținem că, nu din cauza noastră ci a tăierilor barbare s'au nîmicit pădurile.

Oile îndeplinesc pentru pueți, cece face plivitul pentru grâu.

8. Despăgubirea celor păgubiți de urs.

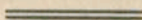
9. Iniințarea unei direcțiuni a oieritului, care în strînsă colaborare cu „Uniunea Oierilor din întreaga Țară” să se străduiască a promova toate interesele oierilor și oieritului.

Accentuiez, vrem o direcțiune practică nu birocratică, iniințată în interesul amîntit și nu pentru a plasa anume funcționari în ea.

10. Obligația Camerelor de Agricultură de a prevedea anual în bugetele lor anume sume ca subvenție „Uniunii Oierilor” pentru executarea programului.

În general, cam acesta ar fi scheletul legii oieritului asupra căruia înțelegem să atragem binevoitoarea atenție a Onoratului Guvern.

Apăs, vrem o lege de încurajarea oieritului și nu una plină de restricțiuni.

Revista „Stâna“.

Raport prezentat de Victor Cosma la al II-lea congres al oierilor din întreaga țară ținut la Târgul-Jiu în ziua de 21 Noemvrie 1936.

.....

Numai o întâmplare fericită m'a adus anul trecut la Sibiu, în timpul primului congres oieresc. Ținuta demnă și impunătoare, liniștea, disciplina și măreția acelu eveniment de mare însemnătate pentru lumea oierilor de pretutindenii, m'au făcut să trăesc clipe de adevărată înălțare sufletească. Și un sentiment nou, de evlavie, de încredere în cei ce întrupează cea mai splendidă și completă expresie de virtute și înțelepciune, mi-a cuprins atunci întreaga simțire, iar în minte îmi stăruiau tot mai lămurit cuvintele unui mare gânditor: „*nimeni nu se plângă de înjosire; ea-puterea*“ (Goethe).

Iată de ce am primit cu dragă inimă propunerea Dlui Președinte ca anul acesta, la al II-lea congres oieresc, să prezint eu raportul „*Revista Stâna*“, înțelegând a-mi face prin asta o sfântă și frățească datorie.

.....

Din tot cuprinsul țării ne-am adunat astăzi în orașelul acesta liniștit și plin de amintiri istorice. Și nu-i un alt colț de țară românească mai mândru și mai curat ca ținutul Gorjului.

Pe aici, pe aproape s'a fost pornit un Tudor ca să „rădice țara“ acum 115 ani, împotriva tiraniei fanariotă, împotriva „veri de ce neam ar fi balaurii care i-au înghițit de vii, căpeteniile lor, atât cele bisericești cât și cele politicești“, cum așa de frumos lămurește „viteazul răsbunător“ al poporului, eroul care îmbrăcase „cămășa morții“ pentru mântuirea neamului său. Și cu jar de flinte au înscris pandurii Vladimirescului, dreptul la libertate al nației românești.

Nu departe de aici, ceva mai sus, deoparte și de alta a șoselei ce duce la Bumbesti se înșiră gospodăriile frumoase din Vădeni, sat vechiu, harnic și cuprins“ care în vreme de grea urgie, acum 20 ani, ne-a dat pe „*Eroina dela Jiu*“, ale cărei

isprăvi de arme dela Podul Jiului, Rășina și Țânțăreni, au rămas pilde nepieritoare de jertfă și vitejie. Și ca să vă dați seama mai bine de eroismul Ecaterinei Teodoroiu, fie-mi îngăduit să vă citez o parte din Ordinul de zi dat în Moldova de Regimentul 43/59 Infanterie:

„În timpul ciocnirii de ieri noapte, pe dealul Secului, a căzut în fruntea plutonului său, lovită în inima-i generoasă, de două gloanțe de mitralieră, voluntara Ecaterina Teodoroiu din compania 7-a.

„Pildă rară a unui cald entuziasm unit cu cea mai stăruitoare energie aceia pe care unii au numit-o cu drept cuvânt „Eroina dela Jiu” și-a dat jertfa supremă, lipsită de orice trufie, deorice deșartă ambiție, numai din dragostea de a apăra pământul țării noastre cotropit de dușmani. Ecaterina Teodoroiu a fost la înălțimea celor mai viteji apărători ai țării”.

Și în altă parte: „Aceia care în vitejia-i comunicativă a murit în clipa când se descoperea spre a-și îndemna ostașii cu vorbele: „Înainte băeți! nu vă lăsați! sunteți cu mine”, are dreptul din clipa aceasta la cinstirea veșnică a tuturor Românilor”.

Și tot pe aici, pe aproape, în cheile munților, tot acum 20 ani, plumbul mitralierelor dușmane zdrobește coastele eroului bănățean, Generalul Dragalina care în ultimele clipe ale vieții — la Palatul Regal — își chiamă fiul și cu ochii umezi de lacrimi îi spune:

„Cornel, îndreaptă-mă cu fața spre Banat. Tu să le spui că am murit cu ei în gând”. Acestea au fost cuvintele învingătorului dela muntele Alion.

Se cade dar... ca pe frontescipiuul recunoștinței noastre de buni români să dăluim adânc, pentru totdeauna, amintirea acestor eroi ai neamului.

Și acum după aceste mici evocări istorice, îngăduiți-mi să reviu la raportul meu.

Un congres general însemnează nu numai un bilanț, dar și un prilej de reflexii și un îmbold de nădejde. Acum un an la Sibiu, a fâlfâit pentru prima oară stindardul voinței și al solidarității noastre profesionale și sub ceruri de simțire românească s'a fost legat atunci o sfântă și frățească voroavă.

Am pornit o luptă ca să câștigam *dreptate și înțelegere*. Nimic altceva.

Și nu trebuie să uităm un adevăr: „voința și puterea nu sunt deajuns pentru realizarea unui scop; omul trebuie să știe ce vrea și ce poate”. (Schopenhauer).

La cotitura istorică pe care economia mondială o trăește se cuvîin revizuiți în concepții și metode. Ele trebuie să însemne dacă nu schimbări — măcar primeniri. E nevoie de o orientare a producțiunei noastre către o producție de calitate.

Mai înainte însă de orice *ne trebuie formată o cultură și o conștiință profesională*.

Exploatații muncii noastre s'au obișnuit să vadă în oieri o figură pitorească și extrem de fericită, în cadrul poetic al vieții dela țară. Realitatea este alta, oierul român este încă robul, este încă iobagul capitalismului străin — în speță jidovesc.

Și acest lucru trebuie spus celor care trebuie să audă.

Iată dar... o mulțime de imperative ce nu pot fi ocolite, nu pot fi neglijate. Ele trebuiesc cunoscute de toți oierii.

Și dintru început s'a simțit nevoia unei publicații, care să aibă temeinice puncte de sprijin cu frământările și aspirațiile noastre. Din gândul bun și curat al unui om, drept la suflet, stăruitor la lucru și cu mîntea înaltă s'au pus, cu trei ani în urmă, pirostiile revistei „Stăna” care în ciuda greutăților de tot felul a devenit o publicație de înaltă ținută profesională și morală.

Revista „Stăna” și-a luat sarcina de a fi un focar de cultură și educație, o tribună de revîndecări îndreptățite care să oglindească și să însuflețească sîntele noastre năzuinți.

În coloanele acestei reviste ne-am plîns durerile și am cerut să ni se statornicească rostul și rînduiala unui trai mai omenos, ne-am străduit să promovăm o viață nouă și să creiăm o atmosferă de idealitate. Cu slovă de vis și frământări am talmăcit — așa cum mîntea noastră pricepe și inima noastră bate — toată obida oierimei.

Și așa vrea să știu această revistă până în ultima casă de oier; să umple singurătatea și tăcerea; să spargă negura neștiinței și să întindă tot mai mult fășia ei de lumină. În traista de pâr a ciobanului alături de amnar, cremene, stricnea, acariță și alte scule de mare preț în singurătatea plaiurilor, să nu lipsească această *Epistolie* de gânduri mari. Din ea veți înțelege multe lucruri frumoase și folositoare; în ea veți găsi o călăuză înțeleaptă și credincioasă; prin ea se vor cimenta legături sufletești între toți oierii așa în cât la vreme de nevoie, inima tuturor

să bată în acelaș fel, mintea tuturor să adopte aceeaș opiniune, acțiunea tuturor să urmărească acelaș scop. Astăzi mai mult ca oricând, se simte această nevoie.

Și „este o datorință” a tuturor tinerilor cărturari desprinși din tagma oierească ca să se grupeze în jurul revistei „Stâna” și măcar prin slovă de simțire și dragoste să lupte laolaltă pentru înălțarea oierilor și profesiunii lor căci *dacă nu poți fi totdeauna o stea pe cer, poți fi oricând o lampă în casă.* (Eliot).

Și ce pilduitor ar fi ca fiecare copil de oier ajuns într'o situație de viață, să-și aducă mereu aminte de obârșia lui! Să nu uite locurile pe unde a copilărit, viață risipită pe potecile și ulițele satului în care s'a născut. Să coboare cât mai des în mijlocul acestei lumi de oieri, din care el și-a tras toată puterea de muncă și de rezistență. Să-i ajute cu vorba, cu o faptă, cu tot ce îi stă în putință, pentru a-și arăta dragostea și recunoștința lui de om luminat pentru această lume și aceste locuri.

Să desgroape și să arate țării întregi comorile neprețuite care zac ascunse în sufletele acestor *români curați* ce au trecut deatâtea ori prin cumpene mari, prin greutăți și nevoi cumplite și-au înfruntat cu bărbăție vijeliile vieții și-au știut pururea să-și păstreze credința lor în bine și în dreptatea celui de sus.

„*Ei sunt chemați* — cum spuneam altădată într'un articol — să risipească negurile în care oierii au stat învăluiți atâta amar de vreme și prin puterea sfatului cuminte să le desfunde căile spre limpezirile unor timpuri mai așezate. Cu inima largă și fără cămări ascunse, departe de demagogia politică, povățuitori înțelepți să fie satelor, iar celor potrivnici să le strecoare pe'ndelete în suflete încrederea aceia oarbă, care dă putere și aripi și noroc năzuințelor omenești”.

În sfârșit, termin acest raport sumar cu o rugăminte și un sfat:

Citiți și sprijiniți revista „Stâna”, care vă apără interesele și vă luminează calea spre idealul vieții voastre de mâine, asigurându-i astfel regulata apariție;

năzuți în sfânta voastră răsvrătire și nu uitați că „isbândă n'au decât cei care luptă”.

Victor Cosma.

Darea de seamă

făcută celui de al 2-lea congres, asupra situației bănești a „Uniunii oierilor
întreaga țară” în anul expirat.

Intrate	Lei	Cheltuieli	Lei
Taxe de bază către Uniune	9,000'—	Cheltuieli de întreținere și adm- nistrație	8,329'—
Taxe de membrii	7,554'—	(Sobă, luminat, încălzit, transport)	
Din vânzarea broșurei „Nouii zări pentru oieri și oierii”	6,407'—	Poștă și taxe de înregistrare	6,818'—
Replătiri de către reuuniuni în con- tul speselor făcute de Uniune	1,920'—	Chirie	9,000'—
Venite, din cota de 10% făcute de reuuniuni	445'—	Serviciu	1,700'—
Subvenții:		Mobile	11,380'—
a) Dela Camera de Agricultură a județului Sibiu	40,000'—	Tablouri	610'—
b) Dela Ministerul Cooperăției, prin Dl N. Muntean	15,000'—	Rechizite și registre Tipăritul broșurei: „Nouii zări pen- tru oieri și oierii”	6,002'—
Imprumuturi	17,000'—	Delegații și propagandă	15,000'—
	Lei 97.326'—	Anticipațiuni	16,650'—
		Replătit imprumutul	116 50
		Soldul cassei la 21 Noembrie 1936	17,000'—
			92,605 50
		Soldul cassei la 21 Noembrie 1936	Lei 4 720 50
			Lei 97.326'—

Poiana-Sibiului, la 21 Noembrie 1936.

Președinte :

(ss.) Nicolae Muntean

Cassar :

(ss.) Ioan Șerb

Secretar general :

(ss.) Ilie Muntean

Doleanțele oierilor din regiunea Covasna-Treiscaune prezentate de reuniunea oierilor din Covasna.

De Ioan Ciangă.

Domnul președinte al Uniunii a primit din partea reuniunii oierilor din Covasna, jud. Treiscaune următoarea adresă care cuprinde pe lângă frumoasa introducere doleanțele oierilor din acea regiune, cari au fost susținute la al 2-lea congres din Târgu-Jiu de dnii Ioan Gh. Papuc președintele reuniunii și Ioan Ciangă secretarul ei.

REUNIUNEA OIERILOR
Covasna, jud. Treiscaune

Nr. 6/1936.

Domnule Președinte,

La adresa Dvs. cu Nr. 210/1936, avem onoare a Vă înainta alăturat doleanțele oierilor din Covasna, jud. Treiscaune, pentru a fi luate în moțiunea ce se va înainta Onor. Guvern și pentru a fi publicate și în revista noastră „Stâna”, în care se face cunoștință tuturor abonaților rezultatele la care ajunge U. O. din România.

Greutățile cari ne-au apăsât zi de zi, pe noi oierii, ne-au făcut ca, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne putem constitui în U. O. din toată țara și în R. O. din toate județele, pentru ca împreună și cu forțe împrosfătate să ducem lupta până la capăt.

După mărețul congres dela Tg.-Jiu, la care dl Ministru Negură, a binevoit a lua parte și a face așa de frumoase declarații în favoarea oieritului, ne-a îmbucurat și a făcut ca să tresalte sufletul oierilor noștri de bucurie.

Bucuria cea mare a ajuns la apogeu în momentul când cu toții vedem, că deja chestiunea oieritului a fost adusă în câteva interpelări la Cameră, unde dl Dr. Hasnaș și dl Adam Ionescu,

neobosiții deputați de Gorj și Vâlcea au ridicat chestiunea oieritului ca o chestiune primordială în dezvoltarea Statului.

Aceste bucurii le-am împărtășit și noi, cei împlântați pe meleaguri presărate prin cutropire de secui.

Suntem mândrii, că am putut să ne păstrăm credința de-a lungul veacurilor, iar azi când suntem stăpâni pe țara noastră să luptăm fățiș cu ei, pentru a ne reabilita în drepturile, cari până azi ne-au fost prea puțin recunoscute.

Domnule Președinte, cu aceste bucurii în suflet și cu gândul la realizarea altora și mai mari, vă aduc omagiul și cuvinte de îmbărbătare din partea oierilor din Covasna, cari într'un singur suflet cu Dvs. vom căuta ca și pe mai departe să ne facem datoria întru realizarea scopului pentru care luptăm și pentru a câștiga oierilor drepturile pe cari până azi nu le-au avut.

Durerile noastre sunt mari și povara lor o simțeam cu atât mai greu cu cât nimeni nu ne lua în seamă.

Deși cinstea continuității elementului național în „Dacia Traiană” ne revine în întregime nouă, până azi am fost desconsiderați, de toată lumea uitată. Azi mândrii pe trecutul nostru a venit timpul să ne bucurăm!

De azi înainte să ne laudăm, că suntem ciobani sau că suntem fii de ciobani!

În continuare Vă expun pe scurt durerile noastre, cari ne stânenesc în dezvoltarea profesiei ce avem:

1. *Impozitul asupra oieritului.*

Acest impozit este perceput de Percepția Covasna dela contribuabilii oieri, sub titlul „comerț cu oi”. Dar știut prea bine este, că oierii nu fac alt comerț decât își vând ceiace le produc oițele lor, nu fac comerț în înțelesul strict al cuvântului, căci oierii nu sunt comercianți, în care caz ne întrebăm cu drept cuvânt: pentru ce acest impozit comercial?

Trebuie să fim și noi impuși ca agricultorii, avându-se în vedere, că oieritul nu este decât o anexă a agriculturii!

Impozitul ce se croiește fără nici un criteriu oierilor i-a speriat și în bună parte i-a nimicit, sărăcindu-i. Statul însuși a pierdut și pierde enorm prin acest procedeu, barbar chiar.

Continuând tot așa guvernul va avea bucuria de a cânta prohodul oierilor și al oieritului în regiunea secuizată încărcându-și conștiința cu un mare păcat!

2. Anularea regulamentelor comunale, cari sunt făcute numai pentru a împiedeca dezvoltarea oieritului.

Nu știm dacă în alte județe se obișnuiește ca ori de câteori un Consiliu comunal are poftă să aducă prejudicii unei bresle își face regulamente comunale, pe care cu aprobarea forurilor tutelare le execută întocmai. La noi în jud. Treiscaune, consiliile (eminamente) ungurești pentru a distruge pe oierii noștri români adevărați, negăsind alt mijloc se folosesc de astfel de regulamente.

Și toate aceste regulamente sunt astfel întocmite încât să nu lovească decât în oieri și oierit.

Vrem să știm Domnilor, până când această toleranță? Mă întreb, când tatăl meu îmi aduce câte un extras de pe un astfel de regulament al comunei pe hotarul căreia pășunează, cum se pot aproba astfel de regulamente? Cum nu se observă, că acestea nu tind decât la dispariția oierilor și prin ei a elementului românesc în aceste părți. Cerem anularea tuturor acestor regulamente, cari nu sunt făcute nici în spiritul legilor actuale și nici pentru bunul mers al administrației locale.

Cerem ca aceste regulamente județene sau comunale să fie discutate de corpurile legiuitoare, sau în cel mai rău caz să fie bine observate de forurile competente, cărora sunt supuse spre aprobare.

3. Impușcarea ursului.

Această chestiune a fost ridicată mereu de subsemnatul prin reuniunea oierilor din Covasna. Să nu vă supere faptul, că o ridicăm iar și vom continua a o ridica până dreptele măsuri se vor lua în legătură cu această problemă! În regiunea noastră una dintre cele mai spurcate fiare și care cu bună știință a fost clasată nobilă, *este ursul*. Această fiară, care face pagube anuale oierilor de sute de mii de lei, mai trebuie ea oare cruțată? La noi nu este un urs, doi, sunt sute. Cine dorește să se convingă de adevăr poștească la Covasna. Noi cerem ca fiecărei târle de oi să i se dea dreptul a avea o pușcă, cu plata taxelor către Stat, și fără obligația de a face parte din vre-o societate de vânători, pentru a nu mai da posibilitatea diferiților inși să profite din aceste taxe, căci plătesc oierii destule.

Să se ceară informații dela noi de pagubele ce ne fac anual urșii și nu dela vânătorii, cari au tot interesul de a ascunde pagubele fiarelor!

Dacă vânătorii vreau să aibă fiare pentru a-și satisface poftele vânătoarești să țlnă urși pe cheltuiala lor și nu cu vitele oierilor, cari nu pot fi obligați la acest foarte greu impozit, sau să fie îndatorați a plăti pagubele făcute de urși oierilor. Ori cât s'ar părea de delicată această chestiune, cerem să fie rezolvită.

4. *Libertatea de locomoție a oierului, la coborât la câmp și la urcat la munte.*

Nu putem mișca pe drumurile Statului nostru românesc din cauza vîgîlilor de câmp, cari ca lupii caută să profite de timpul când oierii coboară la vale, sau urcă la munte. Nu se mulțumesc cu taxele ce le primesc dela comună ci jupuiesc cât pot pe fiecare oier aparte. Celui, care s'ar împotrivi i-se fac șicane și multe neplăceri.

5. *Scutirea de taxe de vamă a articolelor necesare oierilor.*

Rugăm insistent U. O. de a interveni la forurile competente ca în caz de import a unei mașini de tors lână necesară pentru R. O. din Covasna, precum și a diferitelor mașini pentru prelucrarea lânei și laptelui, să se aprobe scutirea de taxe de vamă pentru a putea să ne procurăm o mașină nouă, cu prețul cu care am cumpăra una veche din țară.

Acest lucru îl cerem cu atât mai insistent cu cât deja R. O. din Covasna are terenul cumpărat pe care dorește a clădi, iar în primăvară vrea să înceapă ea la industrializarea lânei, ca astfel să se scape a mai fi speculați de toți industriașii din Covasna și regiune.

6. *Reglementarea păscutului pe șanțurile și șoselele Statului.*

Nici până azi în regiunea noastră nu este reglementată această chestiune de interes vital pentru oieri. Nici până azi oierii noștri nu știu, dacă au voie să pască șanțurile sau nu.

7. *Impușcarea câinilor.*

Dau un caz foarte curios în analele oierești. În una din zile oile Dlui N. I. Furtună, ajutor de primar și casierul R. O. din Covasna, pășteau pe munte. Câțiva vânători au ieșit să facă vânătoare cu goană. Găsind câinii numitului lângă oi, i-au împușcat pe toți, acum când fiarele sălbatice fac zilnic atâta pagubă, și zăpada este la munte de 20 cm. Credem, că nu mai e nevoie să

stăruim și comentăm prea mult această chestiune lipsită de total bun simț a numitului vânător Kelemen Zoltan din comuna Păpăuți.

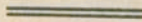
Cerem a se interveni ca pe viitor să nu se mai întâmple astfel de cazuri umilitoare și aducătoare de pagube; iar numitului, mare șovinist, cerem să i-se ridice permisul de a mai purta armă în țara noastră atât de tolerabilă. Rugăm U. O. să intervină la locurile competente în acest senz.

În baza celor de mai sus, și cu gândul la cuvintele Dlui Ministru Negură „Unire“, să ne unim, pentru ca din această unire să răsară o lume mai bună, pe care privind-o cu ochii sufletelor noastre, să vedem învierea hărniciei, puterii și strălucirii unei generații demne de veacurile trecute, care nu și-a uitat de strălucirea neamului său.

Covasna, la 2 Decembrie 1936.

Ioan Gh. Papuc
preș. R. O. Covasna.

Ioan Ciangă
secretarul R. O. Covasna.

Doleanțele oierilor din Mehedinți, prezentate de reuniunea oierilor din Titerlești.

de Nic. Bistriceanu.

Reuniunea oierilor din Titerlești-Mehedinți a prezentat celui de al 2-lea congres ținut la Târgu-Jiu, următoarele reale și juste deziderate :

Domnule Președinte și Onorat Congres,

Reuniunea Oierilor din Comuna Titerlești, jud. Mehedinți
Vă aduce la cunoștință doleanțele oierilor din acest județ.

1. Răzbunarea Controlorului Fiscal, care din an în an tot mai greu ne apasă după bunul plac al Domniei-Lui. Am făcut nenumărate jalbe la Minister fără nici un rezultat, căci nimeni nu ne ia în considerare plângerile noastre. Cerem să fim stabiliți la o cotă fixă să nu ne mai tocmim ca la târg.

2. Cerem ca rezervele de munți, care au fost păscuți de strămoșii noștri și de noi până în prezent, să fie expropiați pe seama noastră a oierilor, ne mai putând suporta specula ce proprietarii acestor munți o fac, mărind arenzile din an în an, în detrimentul nostru, stabilindu-se tot odată și drumuri pentru trecerea oilor la munte, ca să nu mai fim lăsați pe seama proprietarilor care ne jefuiesc cum le place.

3. Cerem ca vânzarea lânii să se facă prin noi direct fabricurilor; să nu mai fim dați pe mâna intermediarilor streini scutindu-ne de comisioanele ce am plătit până acum.

4. Cerem ca învoirea în pădurile statului, să fie legiferată și să ni-se dea voie să paștem în pădurile bătrâne, primăvara și toamna, fiindcă în aceste anotimpuri suntem lipsiți de islazurile de câmp, și nu avem alt mijloc de trai.

5. Cerem să ni-se deschidă „Stâni școli” pentru fabricarea brânzeturilor, deoarece laptele de care dispunem este lucrat așa cum am apucat dela bătrânii noștri, care prelucrare nu mai corespunde cerințelor de azi, când în toate ramurile de agricultură și industrie s'au dat ajutoare numai noi am fost lăsați uitării, în detrimentul nostru și al statului.

Domnule Președinte!

Vă rugăm a aduce la cunoștință celor în drept justele noastre cereri pentru a face să fie auzit glasul nostru și a ne veni în ajutor, așa cum am fost și noi oierii în războiul pentru întregirea neamului, încoronând pământul țării cu mormintele părinților și fraților, sacrificându-ne ciupoarele de oi, hergheliile de cai, punând la dispoziția armatei totul; ca lână, brânză, cojoace, pături, ciorapi și altele fără nici o recunoștință din partea statului, care nu a ținut seamă pentru ziua de mâne când nu va avea de unde să-și procure toate aceste lucruri de prima necesitate, de cât numai dela noi oierii.

De aceia Dle Președinte rugăm pe cei în drept de a lua cele mai urgente măsuri a ne veni în ajutor și a ni-se satisface dreptele noastre cereri, noi fiind singura breaslă ne luată în considerare de nimeni, punându-ne și pe noi la locul ce ni se cuvine, spre folosul nostru și al țării, căci prin noi s'au purtat și s'au păstrat, graiul, credința, portul și obiceiurile strămoșești.

Titerlești, la 17 Noembrie 1936.

Președinte, N. Bistriceanu.

Moțiunea

votată de al 2-lea congres al „Uniunii oierilor din întreaga țară” ținut la 21 Noiembrie 1936 în orașul Târgu-Jiu.

Oierii țării întruniți în cadrele „Uniunii oierilor din întreaga țară” în al 2-lea congres în orașul Târgu-Jiu la 21 Noiembrie 1936 în urma desbaterilor făcute pe baza referatelor prezentate, prin cari s'a accentuat și subliniat, pe bună dreptate, marele rol pe care l-au avut oierii în istoria neamului din multe puncte de vedere și importanța oieritului în economia generală a țării și gospodăria fiecărui ins, pentru a asigura profesiunii lor condițiuni de continuu și crescând progres și prin aceasta un viitor mai ferit de multele griji, greutăți și suferinți — deci mai senin, — oierilor, votează în unanimitate următoarea

M O Ţ I U N E

cuprinzând dezideratele principale ale oierilor în înțelesul și pentru realizarea cărora hotărâsc să activeze strâns uniți în asociația lor „Uniunea oierilor din întreaga țară”, prin toate mijloacele legale, necrușând nici o jertfă.

1. Pentru a putea face o creștere rațională a oilor prin continuă selecționare cu tendință de îmbunătățiri privind toate produsele ca : lapte, brânză, lână, miei, carne și piei cer, să se pună la dispoziția „Uniunii oierilor din întreaga țară” fondurile necesare, din cari să fie încurajați cei care vor face creștere de oi în vederile Uniunii și cei cari vor prezenta oi și produși berbecuși și mieluțe cu aptitudini bine dovedite întru ajungerea scopului propus ; să înființeze târle model ; să poată angaja anume specialiști îndrumători și controlori ai oierilor și să poată aranja pe fiecare an 1—2 expoziții de oi și în special produse ale lor.

2. Prima condițiune pentru a putea purcede încet și treptat la realizarea primului deziderat este asigurarea oierilor cu pășuni pentru toate anotimpurile.

În legătură cu acest deziderat, care trebuia soluționat în cadrul reformei agrare și legii pășunilor și care azi — oierii recunosc — este destul de nevroalgie, dar nu peste puțină, cer :

a) Să se găsească modalitatea și posibilitatea de a impune comunelor prin eforturile județene să învoiască pe hotarele lor oi — bine înțeles cele, cari n'au numărul de vite în raport cu întinderea hotarului — cercând a convinge locuitorii de următoarele mari avantagii ce ar avea :

I. Oile gunoiesc pământurile fără să le facă vre-o stricăciune ;

II. Locuitorii comunei își pot vinde direct oierilor o mare parte din produse ca : tân, paie, coceni, porumb, fără să mai alege cu pierdere de timp la oraș ;

III. Cu sumele pe cari comunele le-ar încasa de la oieri și-ar acoperi multe nevoi, ba ar putea să facă și anume investiții ;

IV. Locuitorii nu pierd nimic.

b) Să se tindă la constituirea în fiecare județ alor 2—3 pășuni model mai întinse și anume pentru oi.

c) Bălțile și toate rezervele de stat să fie arendate oierilor prin „Uniunea oierilor din întreaga țară“ și întrucât toți cei îndreptățiți au fost satisfăcuți cu pământ, aceste rezerve să nu mai fie împroprietărite.

d) Pentru pășunile din bălți să plătească și oierii taxa de sezon pe care o plătesc cei din apropierea lor și nu 5 lei de oaie pe lună.

e) Privitor la posibilitățile de pășunat în munți oierii cer să li-se dea voie a pășuna în tăieturile plantate după anume plan, recunoscut fiind, că oile nu strică plantațiilor atât cât le distruge iarba mare, care crescând îi copleșește și în care se ascund fel și fel de insecte stricăcioase. Oile fac plantațiilor ceace fac plivitorii, cerealelor.

Pentru a putea ști cu precizieune cât strică oaia și câți puieți pier unde ea nu paște, congresul propune să se facă experiență cu câteva plantații din anume munți.

Pădurile le-au nimicit tăierile barbare, nu oierii !

f) Pentru toamnă, iarnă și primăvară. când mulți își prăpădesc o mare parte din oi din lipsa de pășuni, să fie învoiți în pădurile răsărite.

g) Munții, cari au fost pășunați din moși strămoși de oieri să fie expropriati și împreună cu cei cari sunt azi rezerve de stat, să fie dați proprietate oierilor și nu împroprietăriți cu ei — din considerente electorale — comune, cari n'au oi și cari în lipsă de

ele duc boi la munte, sau ii arendează tot oierilor pe prețuri de concurență.

Pășunile de munte sunt pentru oi și munții cunosc ciobanii nu bouarii!

h) Pășunatul în munți să fie dat și calculată plata pe sezon; dela 1 Iunie până la 1 Octomvrie a fiecărui an și nu cu luna cum se face azi.

i) Șanșurile să fie libere la pășunat. Proprietarii a căror terenuri ajung cu un cap în zona șoselei, să păzească această zonă. Să se interzică și pedepsească toți picherii, cari ară zona șoselelor, cum se face în Banat și poate și în alte părți.

j) Cu banii încasați dela oieri drept arendă pentru pășuni, să se facă ameliorări atât pășunilor dela munte cât și celor dela baltă.

l) Plaiurile munților la fel să fie libere la pășunat cu drept de tăbârât (poposit) fără ca cineva să fie în drept a încasa ceva taxe pentru suitul și coborâtul dela munte, precum și circulația în decursul sezonului.

m) În câmp deschis și la munte să nu mai fie obligați oierii a lega de gâturile cânilor jujauă, cari îi împiedecă în urmărirea dușmanului.

3. Pentru orice abateri cari cauzează pagube locuitorilor să fie obligat oierul a plăti paguba făcută și constatată de organele în drept, scutit fiind de a mai plăti amenzi peste amenzi și taxe peste taxe tuturor drumarilor, păzitorilor de câmp, pădurarilor, agenților și particularilor. Nici un oier nu face pagubă cu voia, căci n'are bani de aruncat.

Să fie duse la oborul de gloabă numai oile găsite singure, de pripas cum se spune, nu și cele cu păzitor.

4. Să se mai împușneze și micșoreze diferitele taxe anulându-se formalitățile ce să cer oierilor să facă și toate să fie reglementate uniform pe toată țara.

5. Privitor la produse și valorificarea lor.

a) Pentru a putea fi în plăcuta situație de a produce brânzeturi de calitate cum este dorința generală, să se înființeze deocamdată trei „Stâni-școli” practice pentru formarea de baci și băcițe, cari să cunoască tehnica prelucrării laptelui de oaie conform cerințelor și progresului tehnicei de azi: una la „Obârșia

Lotrului" pentru județele Mehedinți, Gorj, Vâlcea, Sibiu, Alba și Hunedoara, a doua în regiunea Covasnei-Treiscaune pentru județele din stânga Oltului, Moldova și Muntenia și a treia în Dobrogea pentru județele de peste Dunăre.

Aceste „Stâni-școli“ să producă și valorifice ceea ce produc.

b) Să se ajute înființarea alor trei „Stâni-cooperative“ pentru prelucrarea laptelui și valorificarea produselor din el:

Una în Basarabia, a doua în Maramureș și a treia în Banat.

c) Să se fixeze anual de către Ministerul Cooperației în înțelegere cu delegații „Uniunii oierilor din întreaga țară“ prețurile minime ale tuturor produselor oierești.

Armata să se aprovizioneze cu brânză direct dela producători și nu dela intermediari.

6. În vederea raționalizării și valorificării produselor oierii hotărâsc cu multă însuflețire înființarea în cadrul „Uniunii oierilor din întreaga țară“ a unei federale cooperative și în cadrele reuniunilor cooperative în fiecare sat.

7. Să se pună la dispoziția Uniunii oierilor creditele necesare pentru industrializarea și valorificarea produselor oierești (lână, lapte, brânză, carne, piei).

Lipsa unei bănci a oierilor, care să-i ajute la nevoie cu credite, este tot mai mult simțită.

8. Valorificarea lânii să se facă exclusiv prin „Uniunea oierilor din întreaga țară“ și cooperativele oierești, în nici un caz și sub nici un motiv prin alte organizații sau instituții.

Să se oprească importul de zdrențe și lână streină până se cumpără toată lâna din țară.

9. Impozitul să se calculeze pe aceleași baze și uniform. Din acest punct de vedere oierii cer să fie încadrați în agricultură și precum agriculturii i-se ia de bază pentru impunere anume sumă de hectar, la fel să se ia și oierului valoarea unei oi în raport cu valoarea unui hectar. Să se evite dubla impunere! 50 oi să fie scutite de impozit. Impunerea să se facă la domiciliul stabil al oierului.

Un delegat al Ministerului de finanțe cu unul al Uniunii oierilor să porceadă fără întârziere la soluționarea acestul dezi-derat.

10. Să se înființeze o direcțiune a oieritului nu biurocratică ci practică, care să lucreze de comun acord cu „Uniunea oierilor din întreaga țară”.

11. Mașinile din străinătate cumpărate de oieri, reuniunile lor, sau Uniune, pentru prelucrarea lânii sau a laptelui să fie scutite de taxele vamale.

12. Să se acorde reducere pe c. f. r. pentru toate produsele oierești.

13. Să se ridice opreliștea împușcării ursului, alegându-i-se, dacă chiar se simte nevoia lui, câțiva munți-protectori ai acestui animal.

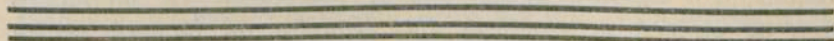
14. Să se legifereze despăgubirea celor păgubiți de urs.

15. Camerele de Agricultură să fie și ele obligate a prevedea în bugetele lor un anume procent din venitele ce au, ca subvenție pentru „Uniunea oierilor din întreaga țară” pentru a-și putea executa programul.

16. Să se întocmească și voteze o lege a oieritului.

17. „Uniunea oierilor din întreaga țară” să fie consultată în toate chestiunile, cari privesc creșterea oilor, industrializarea și valorificarea produselor și în general în toate chestiunile cari privesc pe oieri și oierit.

18. Congresul recunoaște eficacitatea principiului și mulțumește guvernului pentru măsurile luate în legătură cu valorificarea lânii, cu rezerva celor cuprinse în referatul dlui Nic. Muntean despre „Valorificarea lânii” susținut la congres.

Pagina Uniunii Oierilor din întreaga țară.

Di Nicolae Muntean președintele Uniunii dorește din tot sufletul său și cu toată căldura inimei sale tuturor oierilor și familiilor lor „Sărbători fericite“ și „An nou“ aducător de mai multe bucurii! Izbândă în lupta pentru propășirea oieritului!

— — —

Oierilor mândri pe trecutul lor și conștii de importanța oieritului, cari s'au înrolat cu tot devotamentul și cu toată convingerea sub cutele steagului „Uniunii oierilor din întreaga țară“ și luptă cu tot curajul pentru triumful dreptei cauze oierești necruțând oboseală sau cheltuială și cari prin prezența lor la cel de al 2-lea congres ținut la 21 Noemvrie 1936 în Târgu-Jiu au dat dovadă de înțelegere, cuminenie, ordine și disciplină desăvârșită, contribuind în absolută măsură la reușita peste toate așteptările a congresului, prin cecece au ridicat mult numele oierilor, „Uniunea oierilor din întreaga țară“ le aduce toată lauda, asigurându-i de toată admirația sa și-i încredințează, că așa continuând cu orice jertfe, având și ajutorul lui Dumnezeu, vor câștiga înțelegerea conducătorilor, cari de bună seamă vor purcede fără întârziere la soluționarea fericită a justelor lor revindicări, cuprinse în moțiunea votată.

— — —

„Uniunea oierilor din întreaga țară“ apreciind la justa sa valoare hotărârea dlui Prim Ministru Gh. Tătăărăscu de a înființa o mare „Stână-Școală“ la „Obârșia Lotrului“ în vederile Uniunii, aduce destoinicului conducător și distinsului român iubitor al oierilor întregul ei devotament și adânc respect, precum și cele ale sale călduroase mulțumiri, exprimându-și convingerea, că bunului început îi vor urma alte și alte înfăptuiri, cari pe lângă adevărul, că vor pune oierii la adăpostul grijilor zilelor viitoare, vor mai avea darul de a asigura oieritului românesc calea conținutului și crescândului progres, aducându-le mulțumirea la care au dreptul în baza muncii împreună cu atâtea suferinți.

— — —

„Uniunea oierilor din întreaga țară“ se simte prea plăcut îndatorată a exprima și pe această cale călduroase mulțumiri, pline de adâncă recunoștință dlui Ministru M. Negură pentru

mult grăitoare atențiune ce a dat oierilor, binevoind a lua parte la al 2-lea congres al lor, ridicând prin prezența d-sale prestigiul ciobanilor și al Uniunii lor, pentru dragostea și toată sollicitudinea arătată cu această ocazie cauzei oierești, precum și pentru îndemnurile date ca izvorând din o perfectă înțelegere a nevoilor oieritului.

Uniunea oierilor este încredințată, că alesele și frumoasele cuvinte vor fi urmate cât mai curând de o seamă de realizări.

— — —

Domnilor: referenți, prefect al județului Gorj, Dr. N. Hasnaș deputat de Gorj împreună cu la toți parlamentarii aceluși județ, Adam Ionescu deputat de Vâlcea, primarului orașului Târgu-Jiu, P. Popeangă, M. Sadoveanu și tuturor autorităților din Târgu-Jiu, Dr. Lascu, delegatul I. N. Z. și Comandantului reg. 18 inf., care a binevoit a ne pune la dispoziție muzica regimentului, cari fiecare în parte și toți la un loc au contribuit în covârșitoare măsură la strălucita reușită a congresului „*Uniunea oierilor din întreaga țară*” le aduce la fel sincere și respectuoase mulțumiri.

— — —

Din partea „*Uniunii oierilor din întreaga țară*” toată lauda organizatorului congresului dlui Ion Giuguilan, președintele reuniunii din Novaci—Gorj și vice-președinte al Uniunii, care a muncit mult ca să dea congresului acel măreț aspect de sărbătoare.

Aceleași frumoase aprecieri și pentru Dl Gh. Deaconescu vice-președintele reuniunii din Novaci—Gorj, care a dat mult concurs dlui I. Giuguilan.

— — —

Pentru al 2-lea congres președintele Uniunii a primit din partea „*Asociației Mărginenilor*” cu sediul în București următoarea telegramă:

„*Asociația Mărginenilor*” transmite congresiștilor cele mai sincere salutări asigurându-i de toată dragostea și concursul ei” ss. Președinte Ioan Bratu.

„*Uniunea oierilor din întreaga țară*” mulțumește „*Asociației Mărginenilor*” pentru măgulitoarea atenție și la fel o asigură de cele mai bune sentimente ale ei.

— — —

Au depus pe biroul congresului scrisori de îmbărbătare cu folositoare sfaturi și stăruitoare îndemnuri dnii: Gh. Șulea, președintele reuniunii oierilor din Arad și Preot D. Lungulescu din Craiova.

„Uniunea oierilor din întreaga țară“ este prea bucuroasă, că poate să-și exprime față de numiții binevoitori și sfătuitori viile sale mulțumiri.

Cu adevărat de mult sprijin și binevoitor concurs s'au bucurat și bucură oierii și Uniunea lor în lupta ce duc pentru a-și croi soarta pe care o merită, din partea presei, care a îmbrățișat cu multă căldură cauza oierească.

Pentru întregul sprijin și netăgăduitul concurs prin care a atras atenția opiniei publice asupra oierilor și nevoilor lor „Uniunea oierilor din întreaga țară“ se simte mândră a putea exprima și pe această cale în numele oierilor țării cele mai călduroase mulțumiri presei și roagă ca și în viitor să binevoiască a apăra cu acelaș zel cauza continuatorilor ocupației strămoșești.

În ziarul „Curentul“ din 28 Noiembrie 1936 cetim:

Chestiunea oieritului și lânii.

D. dr. N. HASNAȘ, face o comunicare d-lui ministru al agriculturii și domeniilor privitoare la starea îngrijorătoare în care se află creșterea oilor în țară, stare reliefată cu ocazia recentului congres al oierilor ținut zilele trecute la Tg.-Jiu. În România avem circa 12 milioane oi, adică 41 oi pe km. pătrat, în timp ce în Bulgaria sunt 85 pe km. pătrat, iar în Anglia, 123 oi pe acelaș spațiu. Raportat la mia de locuitori noi avem 680, Spania 850 iar Bulgaria 1460.

Numărul oilor scade însă pe zi ce trece. Valoarea oilor noastre este de circa 4 miliarde și, ceea ce e interesant, tot la 4 miliarde se ridică rentabilitatea lor, produsă de lână, lapte și carne. Printr'un decret recent, ministerul agriculturii a prețuit la o justă valoare produsele de lână, dar a fost o măsură insuficientă și tardivă. Acelaș lucru se petrece și cu produsele de lapte și cele de carne. Oieritul trebuie sprijinit, cât mai mult. În afară de grâu și porumb pentru export, trebuie să folosim aceste vegetale, transformându-le în cărnuri prin alimentarea oilor. Printr'o legiuire anumită trebuie ca nutrețul artificial să fie introdus în agricultura țării, pentru a nu se diminuea numărul animalelor. Printre chestiunile cele mai importante ce s'au desbătut la congresul oierilor a fost aceia a selecționării cât mai serioase a oilor. Noi importăm peste un miliard fire de lână, deși suntem a patra țară din lume producătoare de lână.

D. D. IANCULESCU: Două miliarde de fire de lână.

D. dr. N. HASNAȘ: Oierii au cerut ca lână să se vândă numai prin cooperativa lor specială. Ar trebui apoi ca la ministerul agriculturii să se înființeze o direcție specială a oieritului. Bugetul ministerului de agricultură e cu desăvârșire infim. De răspunsul d-lui ministru de agricultură depinde dacă urmează să desvolt o interpelare asupra întregii probleme a creșterii vitelor.

D-nii ADAM IONESCU și M. SLĂVESCU, se asociază la comunicarea antevorbitorului.

D. M. BERCEANU, subsecretar de stat la agricultură: Mulțumesc dlui Hasnaș pentru chestiunea ridicată aci și care e de foarte mare importanță. Promit că voi răspunde complet la această chestiune care e în studiu înaintea unei comisiuni speciale.

N. R. Cinste deosebită și recunoștință se cuvine dlui Dr. N. Hasnaș deputat de Gorj, care astfel înțelege să ne apere acolo unde trebuie, în parlamentul țării; aceleași urări și pentru d-nii deputați Adam Ionescu și M. Slăvescu, cari s'au asociat comunicării.

— — —

La Târgu-Jiu s'a luat hotărârea ca al 3-lea congres al oierilor să se țină la data fixă, 21 Noiembrie 1937 în orașul Câmpulung-Muscel.

— — —

Dl Nicolae Muntean președintele Uniunii a fost delegat să studieze organizarea stânilor model și să facă propuneri asupra mijloacelor de îmbunătățire a raselor de oi, precum și asupra valorificării produselor ca: lână, lapte, brânză etc.

Pentru executarea delegației de mai sus i s'a fixat o diurnă de Lei 5000'— lunar începând cu 1 Octombrie 1936, pe care D-sa a vărsat o și va continua s'o administreze casseriei Uniunii, judecata D-sale fiind următoarea: *Intâi „Uniunea oierilor din întreaga țară” trebuie ajutată în eforturile sale, ca să-și poată executa programul și apoi D-sa remunerat!*

Gestul dlui președinte bazat pe incontestabilă cinste și moralitate îl înalță și mai mult în fața oierilor, în fruntea cărora s'a pus nu pentru interese personale, ci pentru a câștiga oierilor drepturi la o viață mai ferită de griji, pe care o merită cu prisosință în baza trecutului și rostului ce au ca factori de producție de prima necesitate.

Mulți imitatori să-i dea Dumnezeu!

La fel o sumă de Lei 5000'— pe care a primit-o ca sub-

venție pentru revistă a administrat-o tot caserlei Uniunii, din simplul motiv, că *D-sa vrea să păstreze „Stânei” toată libertatea.*

Cetim în „Foaia Poporului” din Sibiu Nr. 46 din 15 Noiembrie crt.

Postav pentru armată

O comandă de 1.500.000 metri

Ministerul Apărării Naționale a încheiat un contract cu fabricanții de postav din țară, pentru cumpărarea unei cantități de 1.500.000 metri postav necesar înzestrării armatei. Postavul se va livra până la data de 31 Martie 1938.

Condițiile de plată au fost fixate în modul următor: O treime se plătește în bani numerar, restul de două treimi se va plăti cu bonuri de impozite, cu cari bonuri fabricile își vor putea achita dările și taxele proprii.

Prețul postavului este de 390 lei metrul, la care preț se mai adaugă dobânzile cuvenite. Plata se va face în 3 ani bugetari, adică în anul în curs, în 1937-38 și 1938-39.

Contractul a fost semnat și a intrat momentan în vigoare, ca astfel fabricile să poată începe lucrul, ceea ce însemnează că totul este urgent.

Comandându-se atâta postav, putem presupune că și lâna va fi în viitor mai bine căutată, ceea ce este de dorit oierilor noștri, cari destul neceaz au cu creșterea oilor.

N. R. Grije deci pentru anul viitor!

*Nou de tot!
Pentru anul viitor
Să cumpărați cu toții
Calendarul oierilor!*

Sunt stăruitor rugate toate reuniunile în restanță să trimită următoarele sume:

1. Taxa de bază către Uniune.
2. Taxa de Lei 25— de fiecare membru al reuniunii.
3. 10% procente din venitele specificate la Art. 7 lit. c. din statut, dacă e cazul.
4. Sumele încasate din vânzarea cărțicelor: „Nouii zări pentru oieri și oierit”.
5. Suma de Lei 320 cerută cu adresa 72 din 26 III. 1936.

*Beșug și fericire
 Veți avea în casele voastre
 Numai cetind și urmărind povețele din
 Calendarul oierilor!*

Caseria „Uniunii oierilor din întreaga țară” confirmă primirea următoarelor sume:

1. Dela dl Iancu Iancovici din Bacău taxa de membru fondator al Uniunii	Lei 500'—
2. Subvenție dela Stat, administrată de dl Nic. Muntean, președintele Uniunii	Lei 15.000'—
3. Dela Reuniunea oierilor din Boița, jud. Sibiu taxa de bază către Uniune	Lei 1.000'—
4. Dela Camera de Agricultură a Jud. Sibiu subvenție	Lei 80.000'—
5. Diverse intrate	Lei 1.500'—
	<u>Total Lei 98.000'—</u>

Deodată cu suma de Lei 1000'— președintele reuniunii oierilor din Boița ne-a trimis și o scrisoare din care extragem:
 „Celelalte obligațiuni materiale față de Uniune înțelegem să le achităm treptat dând astfel întreg sprijinul material, dar și moral Uniunii”.

Dupăcum s'a amintit și la congres „Uniunea oierilor din întreaga țară” aduce și pe această cale toate mulțumirile sale Camerii de agricultură a județului Sibiu pentru mai mult decât binevoitorul sprijin material pe care l-a dat oierilor prin Uniunea lor.

Din partea Camerii de agricultură a județului Sibiu am primit următoarea adresă însoțită de copia pe care o publicăm:

România
 Camera de Agricultură Sibiu
 No. C. 126
 1936. luna Nov. ziua 25

*Către Uniunea Oierilor din întreaga țară
 Poiana-Sibiului.*

Cu onoare vă comunicăm în copie circulara U. C. A. Nr. 128|1936, spre luare la cunoștință.

Președinte:
 T. Măhăra.

p. Secretar:
 Fărcaș.

Uniunea Camerelor de Agricultură

Circulara Nr. 128

Copie.

București, 20 Nov. 1936.

*Domnului Președinte al Camerei de Agricultură
a jud. Sibiu*

La crescătoria dlui Mircea Constantinescu, mare proprietar, moșia Răcătău, jud. Bacău, Of. Răcăciuni, se vor găsi de vânzare din recolta 1937, berbecuți Karakul rasă pură, cu pedigreu.

Deasemeni crescătoria va putea vinde un însemnat număr de berbecuți metiși, Karakul × Turcană.

Prođușii metiși sunt în al XII-lea an de absorția sângelui.

Pentru cumpărarea acestor berbecuți, se fac înscrieri de acum până la 30 Ianuarie 1937, trimițând un aconto de 1.000 Lei de bucată.

Livrarea produșilor comandați se face în lunile Iulie—August 1937.

Prețul unui berbecuț va fi dela 3.000 Lei în sus, după clasare.

Vă rugăm să folosiți această înștiințare pentru nevoile Camerei D-vs. și totodată să o aduceți la cunoștința crescătorilor de oi din județul D-vs.

p. Președinte :

(ss) Țiculescu

p. Director General :

(ss) Indescifrabil

Pentru conformitate :

(ss) Fărcaș

Cumpărați și cetiți

Calendarul oierilor

In care veți găsi toate îndrumările

Și sfaturile de care aveți nevoie.

În vederea înființării de „Stâni-școli” și „Stâni-cooperative” dl președinte al Uniunii a rugat pe distinsul sprijinitor al oierilor dl Dr. Ioan Dăncilă să adune și coordoneze materialul în baza căruia se vor prezenta propuneri temeinic studiate dlui Ministru N. Negură și On. Guvern.

În vederea înființării federalei cooperative în cadrul „Uniunii oierilor din întreaga țară” și a cooperativelor sătești în cadrele reuniurilor de oieri a fost rugat de dl președinte vrednicul apărător și distins colaborator al revistei dl Ion L. Apostoloiu să adune materialul și să întocmească proiectele de statute.

*Nu numai oierii
Ci toți bunii gospodari
Vor cumpăra
Calendarul oierilor!*

Cumpărați cetiți și răspândiți broșura „Noui zări pentru oieri și oierit” scrisă de dl Nic. Muntean.

În ea găsiți tipărit și statutul tip pentru reuniuni și pe cel al Uniunii.

Dați cât mai multor oieri să cetească acest număr al revistei și stăruiți să și-o aboneze.

Oieri! Uniți-vă, organizați-vă!

Solidaritatea este puterea cea mare, care asigură hotărât izbânda acțiunilor mari de interes general!

Strângeți-vă cu toții sub cutele falnicului steag desfășurat de „Uniunea oierilor din întreaga țară”.

Aveți toată încrederea în conducătorii voștri și un moment să nu vă părăsească credința și răbdarea!

Înainte de congres ziarul „Universul” a scris un prea frumos și judicios articol de fond intitulat: „Tragedia oierilor români”.

„Uniunea oierilor din întreaga țară” aduce recunoscătoare mulțumiri marelui ziar pentru deosebita atențiune și sprijin ce dă oierilor și justelor lor cereri pe cari cu atâta căldură le susține.

Calendarul oierilor

Cu sfaturi de creșterea oilor

De lăptărie, de fabricarea untului și brânzeturilor.

Cu povești și poezii

Cu fotografii frumoase

Și curiozități și noutăți din toată lumea

Îl puteți cere dela

„Uniunea oierilor din întreaga țară”

În Poiana-Sibiului, jud. Sibiu.

Prețul unui exemplar Lei 20.

Pagina economică

— **Producția de porumb**, din anul acesta a fost evaluată la 470.000 vagoane, față de 538.000 vagoane anul trecut.

— **Export în Franța**. Guvernul francez a atribuit României pentru trimestrul IV, adică lunile Octombrie, Noiembrie și Decembrie, permis pentru exportul a 750 berbeci și a 40.000 kgr. carne proaspătă de berbec.

— **Inființarea lăptăriilor școlare**. Pentru dezvoltarea bună a copiilor doi profesori universitari din Iași (Prof. Dr. Șt. Gracoski și Prof. Dr. I. Bălțeanu) au propus înființarea de lăptării școlare și servirea zilnic a unei cantități de lapte elevilor. Ministerul Instrucției a hotărât ca învățătorii să dea tot sprijinul acestei acțiuni.

— **Exportăm unt și brânză**. În luna Septembrie a. c. s'a exportat prin portul Constanța 12.855 kgr. unt de cașcaval și 1.254 kgr. brânză.

— **Impozitul cifrei de afaceri asupra lânurilor**. Lânurile naturale brute, precum și lâna rămasă dela tăbăcării se impune la cifra de afaceri cu 1⁰/₁₀. Lânurile naturale spălate sau degresate, precum și resturi rămase dela torcătorii se impun la cifra de afaceri cu 3⁰/₁₀. Zdrențele și petecile de lâna se impun la cifra de afaceri tot cu 3⁰/₁₀.

— **Lăptăriile din Tirol**. În capitala Tirolului, în Innsbruck, se ține în fiecare toamnă o expoziție târg. O importantă secțiune a acestei expoziții o formează „Produsele laptelui”.

Lăptăria în Tirol a luat în ultimii ani o mare dezvoltare. Nu mai puțin decât 60 de lăptării moderne, bine înzestrate, au luat naștere. Azi nu se mai importă nici un kilogram de brânză din Elveția. Ba din contră s'a exportat în ultimii ani numai brânză Emmental peste 100 vagoane. Țările unde s'a exportat sunt: Germania, Franța, Italia, America, Egipt și încă câteva state de peste ocean. La expoziție au fost expuse peste 100 bucăți Emmental cu o greutate până la 100 kgr. bucata.

— **Exportul de unt al Ungariei**. Ungaria a exportat în luna August a. c. 486.000 kgr., pe când în luna August 1935 numai 100.000 kgr-me. Exportul s'a făcut în Germania, Anglia, Italia și Statele Unite.

— Exportul de brânzeturi și unt al Olandei în luna Septembrie a. c. În luna Septembrie 1936 Olanda a exportat 5.421.000 kgr. unt, față de 3 522.000 kgr. în Septembrie 1935. S'a exportat 4.140.000 kgr. în Anglia, 867.000 kgr. în Germania și 83.000 kgr. în Belgia. S'a exportat 5.159.000 kgr. brânză. Cantitatea cea mai mare s'a exportat în Belgia și Luxemburg. În Germania s'a exportat 1.507.000 kgr.

— Pedeapsă pentru falsificarea laptelui. În Germania un țaran care a adăugat laptelui 10% apă a fost prins și pedepsit cu o amendă de 8000 lei și patru săptămâni închisoare.

— La 25 Octombrie a. c. laptele și derivatele lui aveau următoarele prețuri la București și Cluj:

	București		Cluj	
	In mare (En gros)	In mic (En detail)	In mare (En gros)	In mic (En detail)
	1 Kgr. — Lei		1 Kgr. — Lei	
Urdă dulce	32	44	—	—
Telemea	26	36-40	26	36
Brânză de burduf smânt.	—	—	30	36
Brânză de burduf nesmânt.	40	56	40	48
Cașcaval de Penteleu .	42	56	48	56
Cașcaval Grecesc . . .	45	60	56	68
Caș de oaie	30	40	32	40
Liptauer	46	60	44	50
Brânză secuiască cal. I.	—	—	32	36
" " " II.	—	—	24	28
Emental	50-85	64-120	65-85	80-100
Edamer	64	80	60	70
Trapist	50	64	42	46
Unt de vacă	60	70	60	70
Smântână Kgr.	36	44	38	44
Lapte de vacă "	6	8	4	5
Roquefort	310	380	320	380

INFORMAȚIUNI

Revista „Stâna“ dorește tuturor cetitorilor ei sărbători vesele și „An nou“ fericit!

—
Dl director al revistei „Stâna“ și președinte al Uniunii Oierilor mulțumește tuturor celor, cari de ziua onomastice sale i-au trimis urări de bine și-i asigură de aceleași bune sentimente pe cari li-le păstrează!

—
A XIV-a adunare generală ordinară a Reuniunii Oierilor din Poiana-Sibiului se va ținea la 1 Ianuarie 1937.

—
Dintre multele ziare și reviste cari susțin cauza oierilor amintim pentru acum:

„Curentul“, „Universul“, „Porunca Vremii“ din București, „România Nouă“ dela Cluj, „Foaia Poporului“, „Isus Biruitorul“ din Sibiu și „România dela Mare“ din Constanța.

—
Articolele nepublicate se vor publica în numărul viitor.

—
Și-au plătit abonamentul:

Lei 320:

Piatra Neamț: Gh. T. Kirileanu.

Lei 300:

Făgăraș: Camera de Agricultură a județului Făgăraș.

Târgu-Jiu: Dumitru Manițescu.

Lei 200:

Jud. Sibiu. Com. Boița: Nicolae Voicu.

Com. Poiana-Sibiului: Dumitru Bâja 934 și Ioan Iovan.

Lei 100:

Jud. Alba. Com. Șugag: Adam Gligor.

București: Dr. Ion Oțel med. vet.

Jud. Ciuc. Com. Remetea: Filimon Vasile inv.

Jud. Sibiu. Com. Avrig: Dr. Oliver Vraciu medic.

Com. Boița: Ioan Polican.

Com. Poiana-Sibiului: Ioan Radu 1091, Dumitru Ghișe 234, Aron Ban 972, Ioan Gheorghe 1067.

Sibiu: Ilie Măcelar.

Jud. Tecuci. Com. Măndrești: Sebastian O. Balif.

Ziare și reviste primite la redacție:

Arad: „Bravo”.

Braila: „Plutus” și „Plugarul”.

Brașov: „Ardealul”.

Jud. Brașov, Satulung-Săcele: „Plaiuri Săcelene”.

București: „Curierul Cooperator”, „Opinia”, „Drapelul Nostru”, „Românizarea”, „România Agricolă”, „Calea Nouă”, „Revista Crescătorului de animale”, „Sănătatea”, „Decalog”, „Înălțarea”, „Drumul Nou”.

Constanța: „România dela Mare”.

Chișinău: „Basarabia Creștină”.

Cluj: „Gazda”.

Jud. Fălciu, Com. Băsești: „Glasul Nostru”.

Gherla: „Sânțea”.

Mediaș: „Darul”.

Jud. Neamț, Com. Grumăzești: „Lumina Satului”.

Odorhei: „Glas românesc în regiunea secuizată”.

Sibiu: „Isus Biruitorul”, „Foaia Poporului”, „Tribuna”, „Lu-ceafărul”, „Landwirtschaftliche Blätter”.

Vaslui: „Gazeta Vasluiului”.

Oieri din toată țara uniți-vă!

„Pe români în a lor țară

Neunirea îi omoară.

Unde-i unul, nu-i putere

La nevoi și la durere.

Unde-s doi puterea crește

Și dușmanul nu sporește.

Plățiți-vă abonamentul, ca să asigurați apariția regulată a revistei!

Numărul viitor al revistei va apare la 1 Februarie 1937, deoarece numărul prezent este pe Decembrie 1936 și Ianuarie 1937.

Cumpărați cu toții

Dela Uniunea oierilor

Bunul calendar:

Calendarul oierilor!

Cetiți și răspândiți revista

„STÂNA“

Organ al oierilor din întreaga țară.

**Din casa nici unui oier să nu lipsească
organul de luptă oierească „STÂNA“!**

„STĂNA“
REVISTĂ PROFESIONALĂ ȘI DE CULTURĂ
ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ
Director: NICOLAE MUNTEAN
